

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БРЕЗОВО 2021-2028Г.

Програмата е приета с решение №.....
от протокол №.....
от сесия на Общински съвет Брезово, проведена на
.....

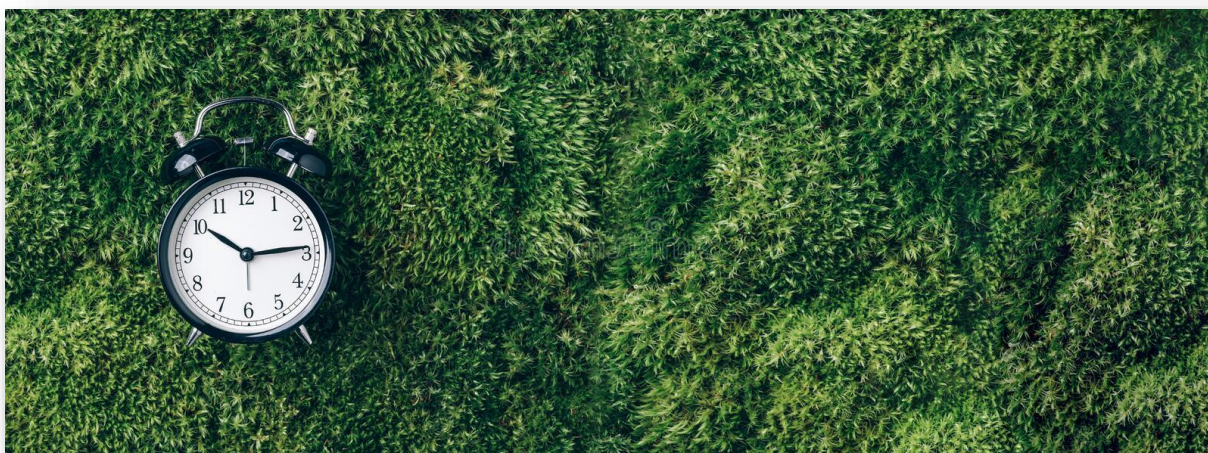
Използвани съкращения

ВиК	Водоснабдяване и канализация
ВЕЕС	Висш експертен екологичен съвет
ГПСОВ	Градски пречиствателни станции за отпадни води
ДБ	Държавен бюджет
ДЛ	Държавно лесничество
ЕРЕВВ	Европейския регистър на емисиите на вредни вещества
ЕРИПЗ	Европейски регистър за изпускане и пренос на замърсители
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗВ	Закон за водите
ЗЗВВХВП	Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества, препарати и продукти
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗЗТ	Закон за защитени територии
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИЕО	Индивидуални емисионни ограничения
ИСПА	Инструмент за структурни политики по присъединяването
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
КАВ	Качество на атмосферния въздух

КР	Комплексни разрешителни
ЛУП	Лесоустройствен план
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НДНТ	Най-добри налични техники
НПОБР	Национален план за опазване на биологичното разнообразие
НПО	Неправителствени организации
НПУДО	Национална програма за управление на дейностите по отпадъците
НСОБР	Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие
НСОСПД	Национална стратегия по околна среда и План за действие
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОБ	Общински бюджет
ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“
ОПДУ	Оперативна програма „Добро управление“
ПД	План за действие
ПДК	Предельно допустими концентрации
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
РИОСВ	Регионална инспекция за околна среда и води

„Планетата ни се променя пред очите ни“

По време на климатичната конференция на ООН бяха постигнати няколко пробива, но остава въпросът ще има ли реална промяна за справяне с изменението на климата.

СЪДЪРЖАНИЕ:

4

Описание стр.

I. ВЪВЕДЕНИЕ.....

II. НОРМАТИВНА УРЕДБА.....

III. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА.....

1. Природо-географска и териториално-административна характеристика.....

1.1. Географско положение спрямо територията на страната.....

1.2. Съседни общини.....

1.3. Релеф.....

1.4. Климат.....

1.5. Води.....

1.6. Почви.....

1.7. Полезни изкопаеми.....

1.8. Горски територии.....

1.9. Населени места в общината и брой население.....

2. Социално-икономически фактори.....

2.1. Демографско развитие.....

2.2. Образователна структура.....

2.3. Етническа структура.....

2.4. Икономически активно население.....

2.5. Състояние на местната икономика.....

2.6. Култура, културно-историческо наследство и туризъм.....

2.7. Транспортна и техническа инфраструктура.....

3. Анализ на компонентите на околната среда и факторите, които им въздействат.....

3.1. Атмосферен въздух.....

3.1.1. Система за мониторинг.....

3.1.2. Източници на емисии.....

3.1.3. Оценка влиянието на групата източници.....

3.1.4. Анализ на ситуацията. Основни изводи и препоръки за подобряване на КАВ - по отношение на ФПЧ₁₀.....

3.2. Води.....

3.2.1. Повърхностни.....

3.2.2. Подземни.....

3.2.3. Минерални.....

3.2.4. Водоснабдяване.....

3.2.5. Отвеждане и пречистване на отпадните води.....

3.3. Почви и нарушени терени.....

3.3.1. Почвени типове.....

3.3.2. Въздействие на деградационните процеси върху почвите и тенденции на проявление.....	
3.3.2.1. Ерозия.....	
3.3.2.2. Вкисляване и засоляване.....	
3.3.2.3. Замърсяване на почвите.....	
3.3.2.4. Свлачища.....	
3.3.2.5. Нарушени терени.....	
3.4 Биологично разнообразие и защитетни територии.....	
3.4.1 Лечебни растения.....	
3.4.2 Национална екологична мрежа. Натура 2000. Защитени територии.....	
3.5. Зелени площи.....	
3.6. Безстопанствени животни и домашни любимци.....	
3.7. Отпадъци.....	
3.7.1. Количество и състав на отпадъците.....	
3.7.2. Инфраструктура за управление на отпадъците.....	
3.7.3. Закриване и рекултивация на депа с преустановена експлоатация и нерегламентирани сметища.....	
3.7.4. Съществуващи схеми за събиране, транспортиране и третиране на отпадъците.....	
3.7.5. Финансиране на управление на отпадъците.....	
3.7.6. Прогнози.....	
3.8. Шум.....	
3.8.1. Нормативна уредба в областта на шума в околната среда.....	
3.8.2. Оценката на шумовото натоварване в урбанизираната територия.....	
3.8.3. Контрол на промишлените източници по отношение на излъчвания от тях шум в околната среда.....	
3.9. Радиационна обстановка и влияние на нейонизирани лъчения.....	
3.9.1. Йонизирани лъчения.....	
3.9.2. Нейонизирани лъчения.....	
3.10. Влияние на глобалните климатични промени, природни рискове, рискови територии и зони.....	
3. Управленски фактори.....	
4. Информираност на обществото по въпросите на опазване на околната Среда.....	
5. Финансово състояние.....	
IV. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ /SWOT/.....	
V. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БРЕЗОВО.....	
VI. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА.....	
VII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ.....	
VIII. ОРГАНИЗАЦИЯ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА.....	

ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската Програма за опазване на околната среда (ПООС) се разработва на основание чл.79, ал.1 и ал.2 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) като основен документ за осъществяване на политиката в тази област на местно ниво и се приема от Общинския съвет. С програмата се поставят няколко основни цели: използване на природните дадености на територията на общината за развитие на икономическия потенциал, идентифициране и анализиране на проблемите в областта на околната среда на територията на общината, установяване на причините и предприемане на съответните действия за преодоляването им. Програмата следва стъпките на стратегическото планиране, базирано на SWOT анализ. Програмата е документ, който може периодично да се допълва и актуализира в зависимост от настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателство и други фактори със стратегическо и местно значение. Въпросът за Общинска програма за опазване на околната среда се поставя на Първата конференция на министрите на околната среда през 1991г, на която е взето решение да се създаде Обща програма за опазване на околната среда за страните от Европа, която да служи като рамка за по-добра координация на усилията за възстановяване и опазване на околната среда на национално и международно ниво. Концепцията за устойчиво развитие, приета на Конференцията на ООН за околна среда и развитие в Рио де Жанейро през 1992г., формулира новите принципи за организиране на дейностите в обществото. Приет е “Дневен ред 21” - план за действие на ООН, който в процеса на вземане на решения за околната среда отнежда много важна роля на местните власти – те са най-близо до хората, до проблемите и в много случаи най-близо до решенията. Настоящата Програма е разработена и се базира на анализа и изводите в предходни разработки на общински екологични, стопански, финансови и други проучвания и документи за Община Брезово (Програма за управление на отпадъците 2021-2028 г., Програма за намаляване нивата на замърсителите за достигане на утвърдените норми за наличие на вредни вещества в атмосферния въздух, устойчиво ползване и възстановяване на почвите, доклади за оценка на въздействието на околната среда, План за интегрирано развитие, Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета, Общ устройствен план и др.), както и доклади на ИАОС, РИОСВ, БДИБР, РЗИ и др. При определяне на приоритетите в

настоящия план за различните сектори на околната среда са съблюдавани насоките на съответните национални програми и стратегии, в съответствие с Инструкцията на МОСВ за изработване на ОПООС. Предвидени са също и мерките, чрез които община Брезово следва да изпълни задълженията си и реализира правомощията си, делегирани от нормативните актове в областта на околната среда.

II.НОРМАТИВНА УРЕДБА

7

1. Анализ на международно и национално екологично законодателство

Структура на правото на Европейския съюз в областта на околната среда.

Правото на ЕС се състои от три различни, но взаимосвързани типа от законодателство.

1.1.“Първично законодателство”, което включва Договорите за създаване на Европейските общности (Договорът от Маастрихт, 1992г. за ЕС) и което е резултат от директните преговори между правителствата на Държавите - членки.

Договорите изискват последваща ратификация от националните парламенти и очертават основните принципни положения, които се доразвиват и регламентират в пълнота от т.нар.

“вторично законодателство” - Директиви, Регулации, Решения. Член 2,3, ал.К и 130 г-т

от Договора на Европейската общност са нормативната база в сферата на околната среда.

Регламенти, които се прилагат директно и са обвързващи за Държавите - членки, без да е необходимо те да пренасят техните разпоредби в своето национално законодателство.

Директиви, които обвързват Държавите членки по отношение на резултата, който трябва да бъде постигнат в определен срок, като оставят

националните власти да изберат формата и метода за постигането му. Важно място в областта на околната среда заемат Рамковите директиви.

Те поставят общи принципи, процедури и изисквания към законодателството на ЕС в различните сектори от областта на околната

среда, на които трябва да отговарят всички останали директиви в

съответната област.

Решения, които са задължителни за страните до които са адресирани: (Държава членка, физическо или юридическо лице). Те също не изискват въвеждане в националното законодателство.

Препоръки и мнения, които нямат обвързващ характер.

1.3. Решения на Европейския съд. Тяхната функция е да тълкуват текстове на първичното и вторичното законодателство и да разрешават възникналите спорове по тяхното прилагане. От своя страна Европейското законодателство в областта на околната среда се подразделя в няколко сектора:

- хоризонтално законодателство;
- качество на въздуха;
- управление на отпадъците;
- качество на водите;
- контрол на промишленото замърсяване и управление на риска;
- химически вещества и генетично модифицирани организми;
- шум от машини и превозни средства;
- ядрена безопасност и защита от радиация.

2. Съвместимост на националното законодателство в областта на околната среда с това на Европейския съюз.

Законодателството в областта на околната среда предвижда специфични видове

нормативни, административни и инвестиционни мерки, в зависимост от секторния му

обхват. Наред с това има и значителен брой хоризонтални мерки, касаещи въпросите на

екологичното управление, които са изключително важни за постигането на една от най-

значимите цели в съвременното управление на околната среда в Европа -

интегрираното предотвратяване и контрол на замърсяването на околната среда по

всички компоненти едновременно.

2.1. Основен екологичен закон - Закон за опазване на околната среда (ЗООС).

Рамката на съвременното екологично законодателство в България се поставя от Закона за опазване на околната среда (ЗООС – обн. ДВ бр.91/2002 г. посл. изм.и доп. ДВ бр.21/12.03.2021 г.).Той ревизира системата от екологичните стандарти и въвежда принципите: „Замърсителят плаща”, „Правото на обществеността да бъде

информирана” и „Превенция на замърсяването”. Освен това законът урежда въпросите *Програма за опазване на околната среда на Община Брезово 2021-2028 г.* с опазването и ползването на компонентите на околната среда, процедурата по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), финансирането на дейностите, правата и задълженията на отговорните институции. Съгласно чл.81 от ЗООС се оценява въздействието върху околната среда на планове, програми и на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии или на техни изменения или разширения, при осъществяването, на които са възможни значителни въздействия върху околната среда.

2.2.Законодателство.

В процеса на хармонизация на националното законодателство с европейското екологично право, през последните години Министерството на околната среда и водите в сътрудничество с други министерства е разработило редица нормативни акта, хармонизиращи българското законодателство със съответни актове на законодателството на ЕС. Изготвените нормативни актове, съгласно ранга си са приети от Народното събрание и Министерски съвет на Р. България. Във всички нормативни актове, приети през последните години, специално внимание се отделя на определянето на компетенциите, правата и задълженията на администрацията на централно, регионално и местно ниво за прилагането и налагането на изискванията, произтичащи от постиженията на правото на ЕС.

Основните изисквания за опазване на околната среда, респективно функциите на различните администрации, са въведени чрез следните секторни закони:

- **Закон за опазване на околната среда (ЗООС);**
- **Закон за опазване на чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ);**
- **Закон за управление на отпадъците (ЗУО);**
- **Закон за водите (ЗВ);**
- **Закон за почвите (ЗП);**
- **Закон за защитените територии (ЗЗТ);**
- **Закон за лова и опазване на дивеча (ЗЛОД);**
- **Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;**
- **Закон за лечебните растения (ЗЛР);**
- **Закон за биологичното разнообразие (ЗБР);**

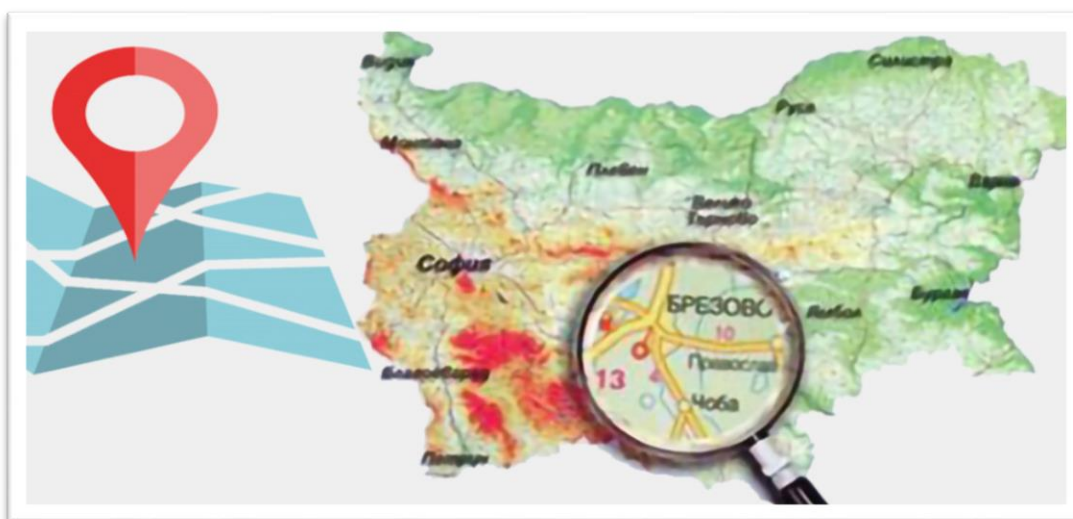
- Закон за ограничаване изменението на климата.

III. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

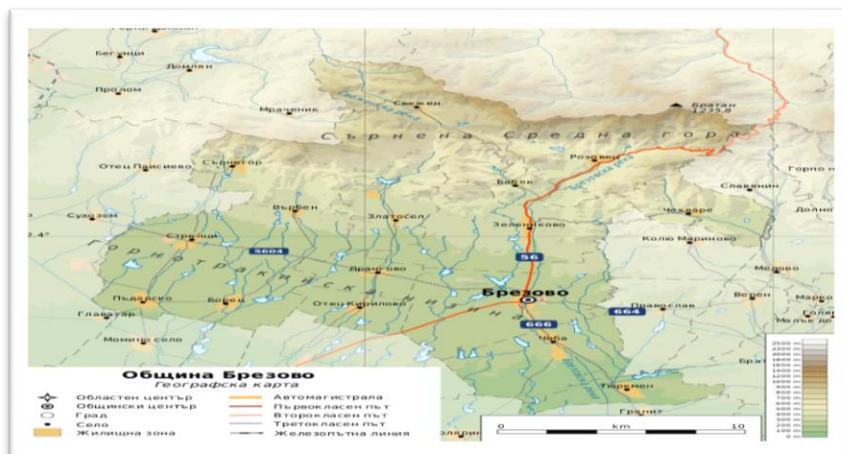
1. Природо-географска и териториално-административна характеристика

1.1 Географско положение спрямо територията на страната

Община Брезово е разположена в североизточната част на Южен централен район за планиране и административно принадлежи към област Пловдив.

На изток и североизток, община Брезово, граничи с общинните Братя Даскалови и Павел баня – област Стара Загора, в Югоизточния район за планиране, на юг - с община Раковски, на запад - с община Калояново и на север с община Карлово. Общинския център - гр.Брезово отстои на 36 км от областния център – Пловдив на 149 км от София. на 149 км от София.

На изток и североизток, община Брезово, граничи с общинните Братя Даскалови и Павел баня – област Стара Загора, в Югоизточния район за планиране, на юг - с община Раковски, на запад - с община Калояново и на север с община Карлово. Общинския център - гр.Брезово отстои на 36 км от областния център – Пловдив и на 149 км от София. През България преминават два основни „Евро-азиатски” инфраструктурни коридори - № 10 – „Лондон – Калкута” и № 8 – „Пътят на коприната – Бриндизи - Пекин”. Тези коридори преминават надлъжно през страната: –ЕК-10 през Южна България (София – Пловдив – Свиленград / Бургас), ЕК – 8 през Северна България (София – Велико Търново – Варна). Община Брезово е отделена от ЕК-8 с масивите на Средна гора и Стара планина и разположена странично на ЕК-10. Тази странична позиция на общината е недостатък и предимство: Недостатъкът е в отместването на най-силните оси на урбанизация извън общинската територия и вероятността това да даде отражение върху темповете на социално-икономическото ѝ развитие. Предимството – възможността да се запази екологичното равновесие на зоната. Днес това качество е по-ценно от силно урбанизираните територии и е приоритет на общинското ръководство. Основната връзка със страната се осъществява, чрез второкласен път II-56, през Пловдив и автомагистрала „Тракия”, или с неговото продължение на север – през Павел баня – с първокласен път Е-871 със София и Бургас. Тази пътна връзка е основния разпределители на транспортните потоци в общината. Разклоненията от нея принадлежат на третокласните пътища III – 664 (Брезово ---Чирпан), III-666 (Брезово - магистрала „Тракия”, възел „Оризovo”) и общинската пътна мрежа, която обслужва населените места, разположени встрани от основната. Най-източните склонове на Родопите от юг, равнината по поречието на река Марица в центъра и Сакар планина на север, предопределят функционалното площ разпределение на територията. Централните ѝ равнинни части са заети от високо ефективни и плодородни земеделски земи, южните - покрити с гори и слабо урбанизирани. При обща площ на общината от 46 544.38 ха и по данни от КВС и кадастъра на населените места, функционалното площ разпределение, е както следва:

Територия по основно предназначение и начин на трайно ползване.

Вид територия по основно предназначение и начин на трайно ползване	Площ (в ха)	Дял (%)
Заети от земеделски земи	27 818,83	59,77
Заети от горски територии	14 687,38	31,56
Териториите с жилищни функции	1 155,96	2,48
Териториите с обществени функции	33,79	0,07
Териториите с производствени и складови дейности	262,78	0,57
Териториите с рекреационни дейности, курорти и вилни зони	19,99	0,04
Териториите за озеленяване, паркове, градини и спорт	49,80	0,11
Териториите, заети със сметища и депа за отпадъци	8,37	0,02
Водните площи	1 254,23	2,69
Териториите за транспорт и комуникации	192,72	0,41
Териториите на техническата инфраструктура	38,38	0,08
Териториите без стопанско предназначение	1 022,15	2,20
ОБЩО ТЕРИТОРИЯ	46 544,38	100,00

1.2 Географска характеристика

Релефът на общината е разнообразен – от равнинен в южната част, през хълмист в централната, до ниско планински в северната. Билата на планината са ниски и заоблени, обрасли с широколистни гори – съставени от бук, дъб, габър, топола.

Бук

Дъб

Габър

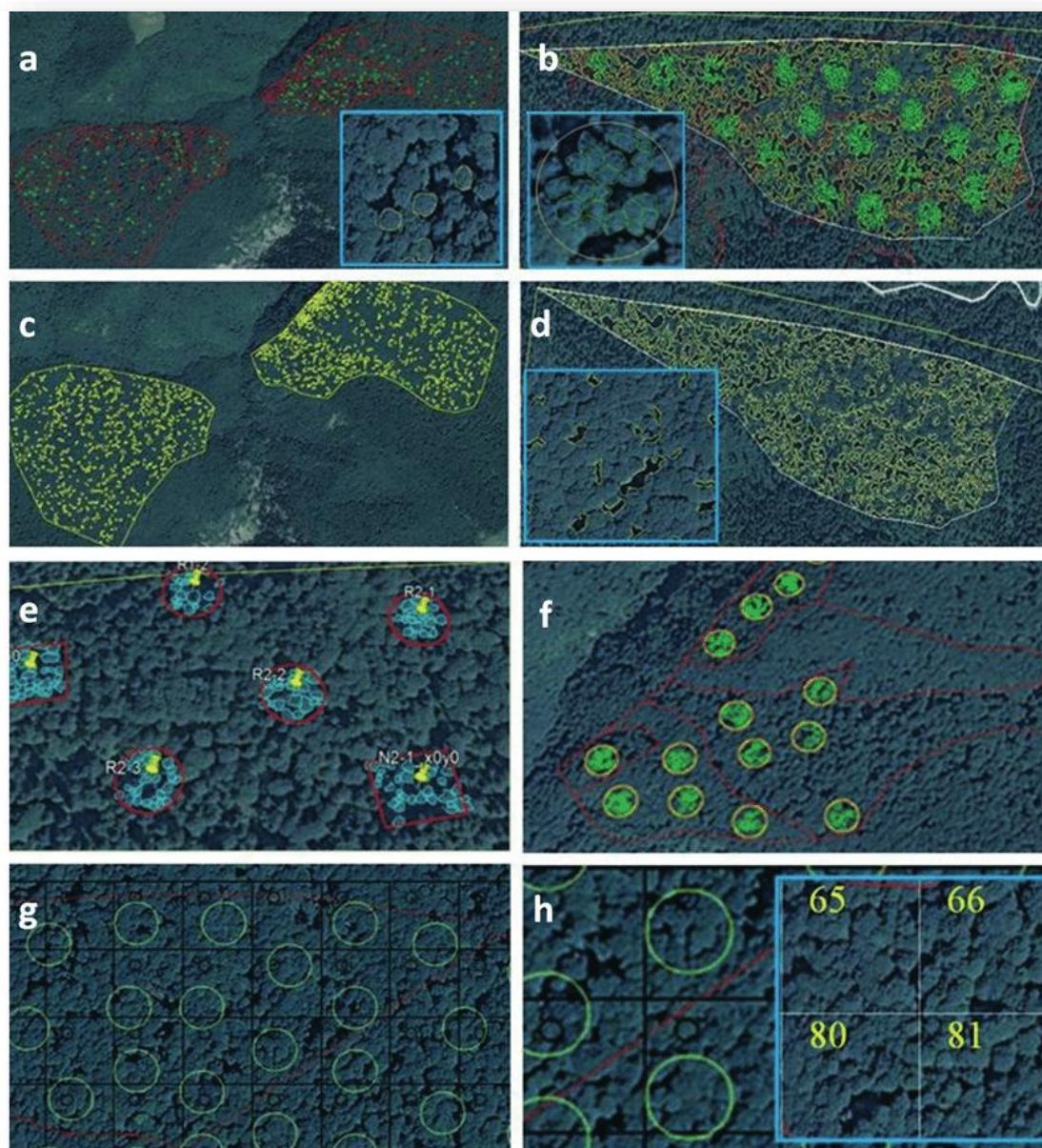

Топола

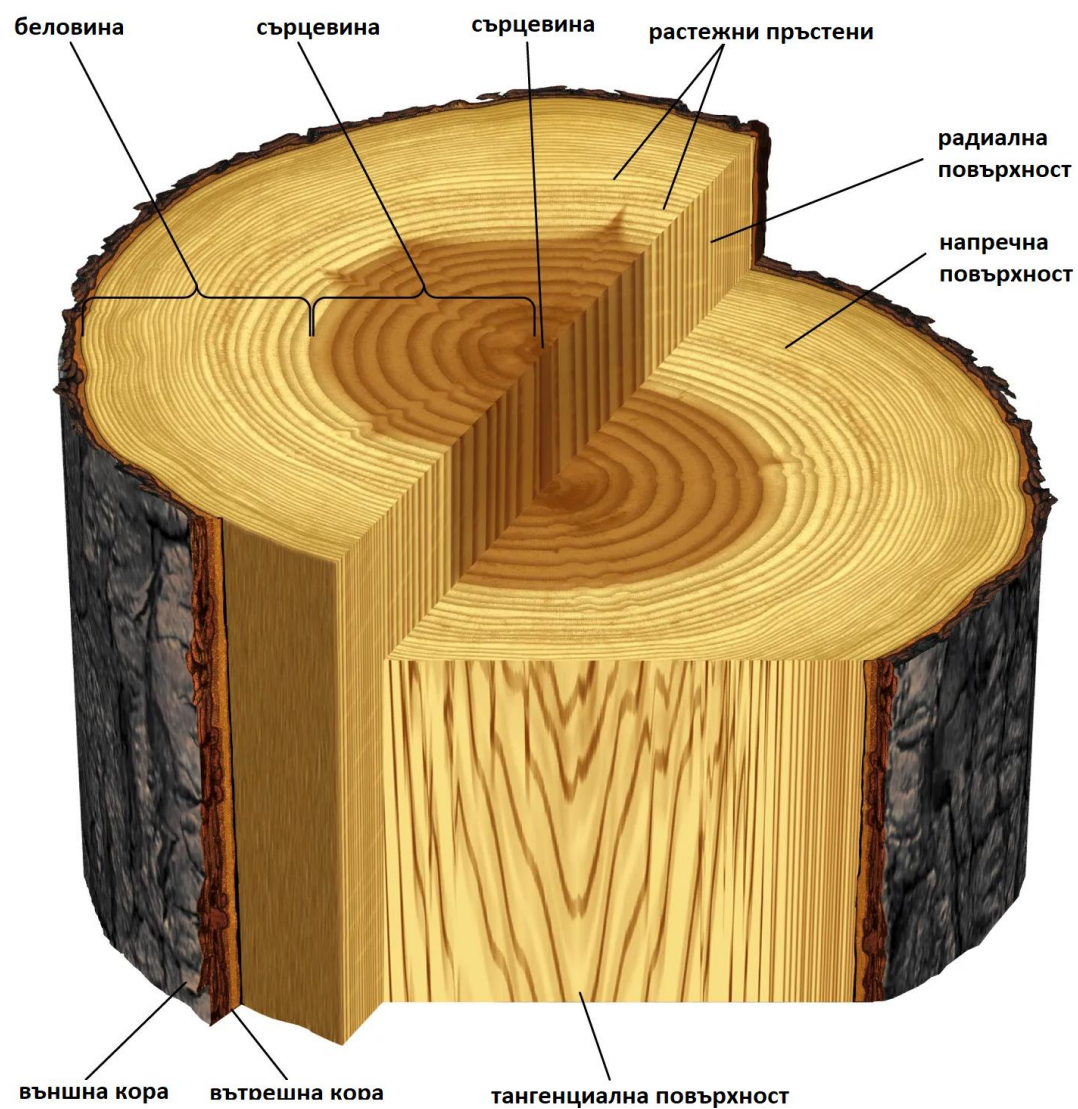
Територията ѝ попада в пределите на Горнотракийската низина и части от Сърнена Средна гора. Южната част на общината, приблизително до условната линия на север покрай селата Върбен, Златосел и Зелениково се заема от северната, хълмиста част на Горнотракийската низина, с надморска височина между 200 и 300 m. Югозападно от село Тюркмен, на границата с община Раковски се намира най-ниската точка на община Брезово – 171 m н.в. Районите

северно от горепосочената условна линия се заемат от южните склонове (и част от северните в землището на село Свежен) на западната част на Сърнена Средна гора. Тук, на границата с община Павел баня, североизточно от село Розовец се издига връх Братан 1235,8 m, най-високата точка на общината и на цялата Сърнена Средна гора. Скалната основа е много пъстра, срещат се южнобългарски гранити, кристалинни шисти, гнайси, амфиболити и др.

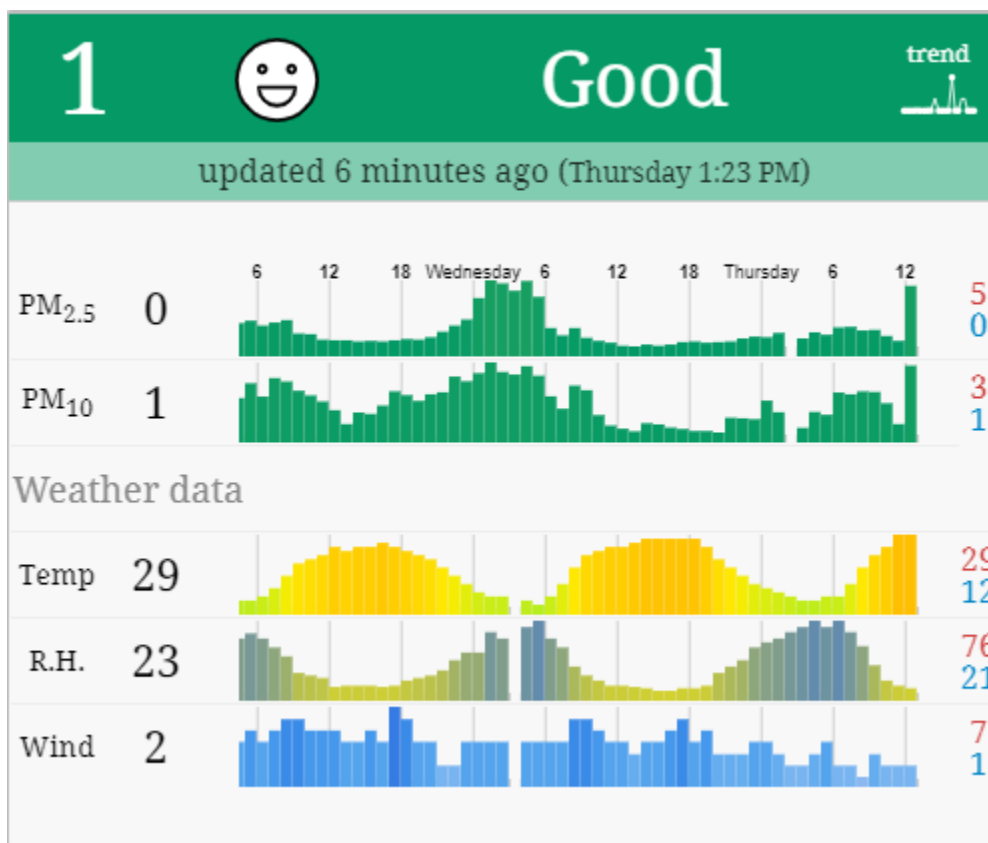
Техника за измерване на параметрите на старите гори:

Анатомия на ствола на дървото.

1.3 Климат

Територията на общината попада изцяло в преходно – континенталната зона, подобласт на европейската континентална област. Най-съществените му особеност е - ярко изразен преходен характер, като известен период превес има субтропическото влияние на Средиземноморието, а в други средноевропейския континентален климат. Под влияние на топлите въздушни маси, проникващи в Тракийската низина – зимата е топла и мека. По отношение на минималните температури зоната се отличава като

локалитет със смекчени климатични условия. Пролетта е ранна и топла. Лятото започва рано и трае дълго време, като средната денонощна температура е над 15°C. Продължителното и топло лято е благоприятно за развитие на култури с по-дълъг вегетационен период. Есента е слънчева и тиха. Първите есенни слани са към края на октомври – благоприятно за приключване на вегетацията. Поради дъждовната сянка на Стара планина и Средна гора – валежите са средно 500 л/м² за година с два максимума:

- Юнски – поради континенталното влияние
- Ноемврийски – поради средиземноморското влияние

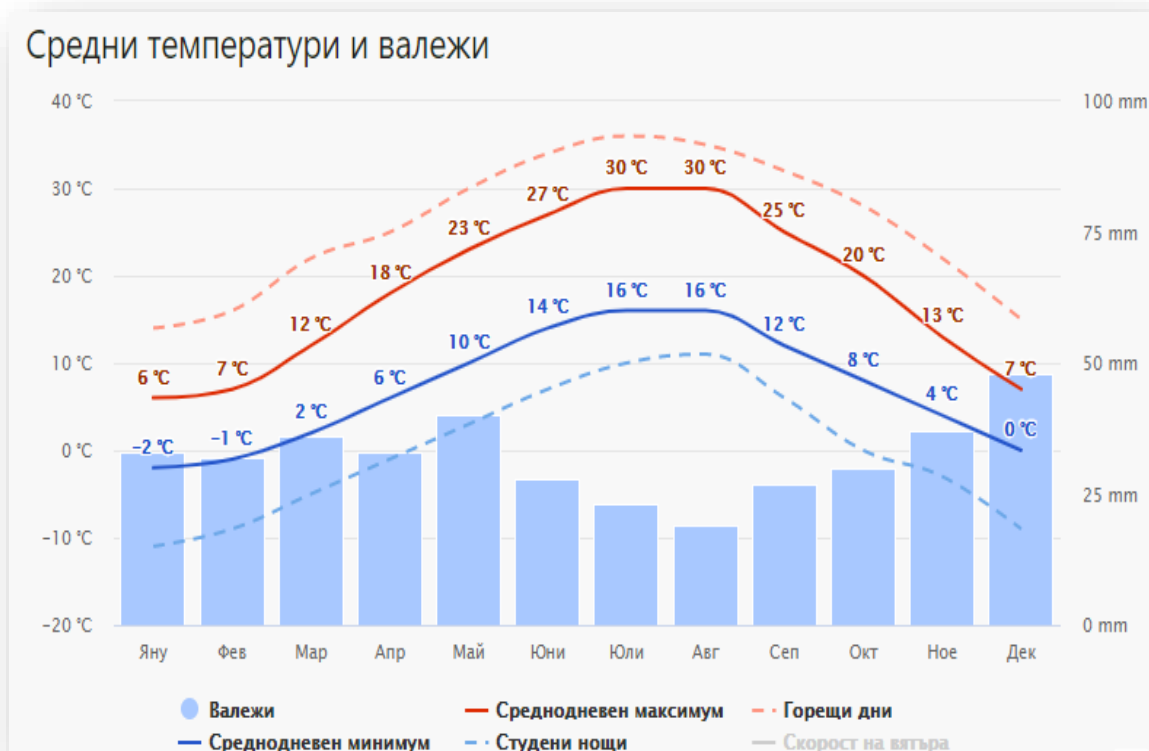
Валежите са недостатъчни – поради което е изградена активна напоителна система. Ветровете със западна компонента доминират, на второ място са източните

ветрове. Най-чести са ветровете с по-малка скорост – от порядъка на 1,1 м/сек. Интересна е появата на местни ветрове и течения по р. Розовска, но преки микроклиматични изследвания не са провеждани. Територията се характеризира с положителен радиационен баланс (разликата между погълнатата и излъчената радиация от земната повърхност е положителна) през цялата година – над 2250 MJ/mI/годишно. Тази стойност е сред високите за страната. Средната стойност на годишната температурата на въздуха варира в границите между 12,6°C и 13,6°C. Средните юлски температури са между 22-24°C, а средните януарски температури за общината се колебаят от 0 до 1-2°C над нулата. Сумата на температурите през активния вегетационен период достигат 4000°C и е една от големите за страната. Преобладаващите ветрове са западни, със средно годишна скорост 1,1 м/сек. През летните месеци често се наблюдават ветрове с фьонов ефект. Броят на сухите (с относителна влажност под 30%) и влажните (с относителна влажност над 80%) дни е важен индикатор за атмосферната влажност. Община Брезово попада в групата на райони с много сухи дни през годината и съответно малко влажни дни. Това определя една средна годишна стойност на влажността на въздуха около 69%.

Симулацията на метеорологичните данни

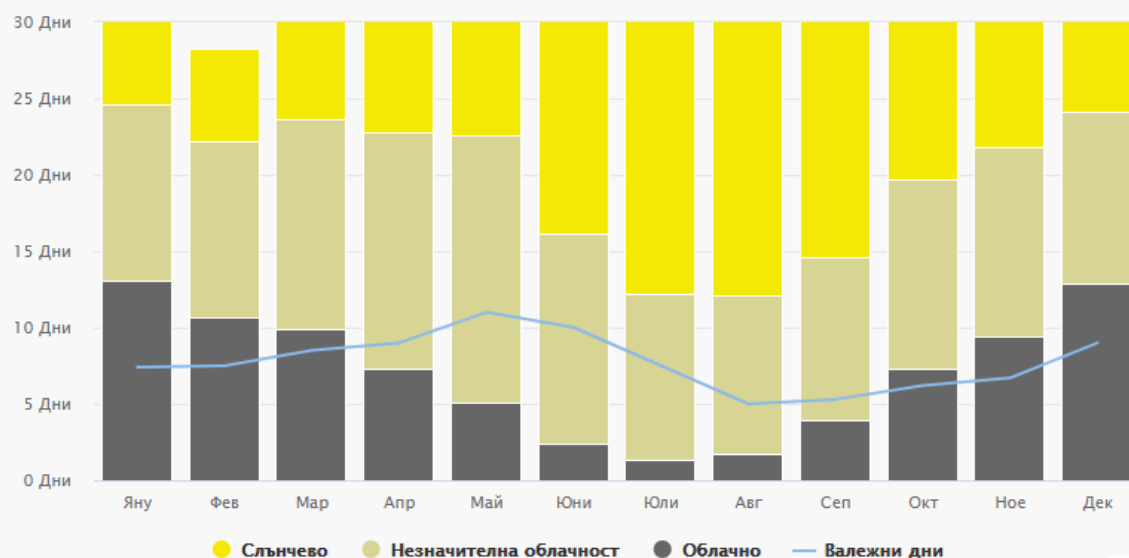
Климатичните диаграма е изработена на почасови метеорологични симулации за период от 30 години назад във времето и са налични за всяка точка на земното кълбо. Те осигуряват добра информация за типичните

климатични събития и очакваните метеорологични показатели (температура, валежи, слънчеви периоди и вятър). Симулацията на метеорологичните данни се извършва при пространствена резолюция от приблизително 30 км и е възможно да не дава информация за всички локални явления, като гръмотевични бури и местни ветрове.

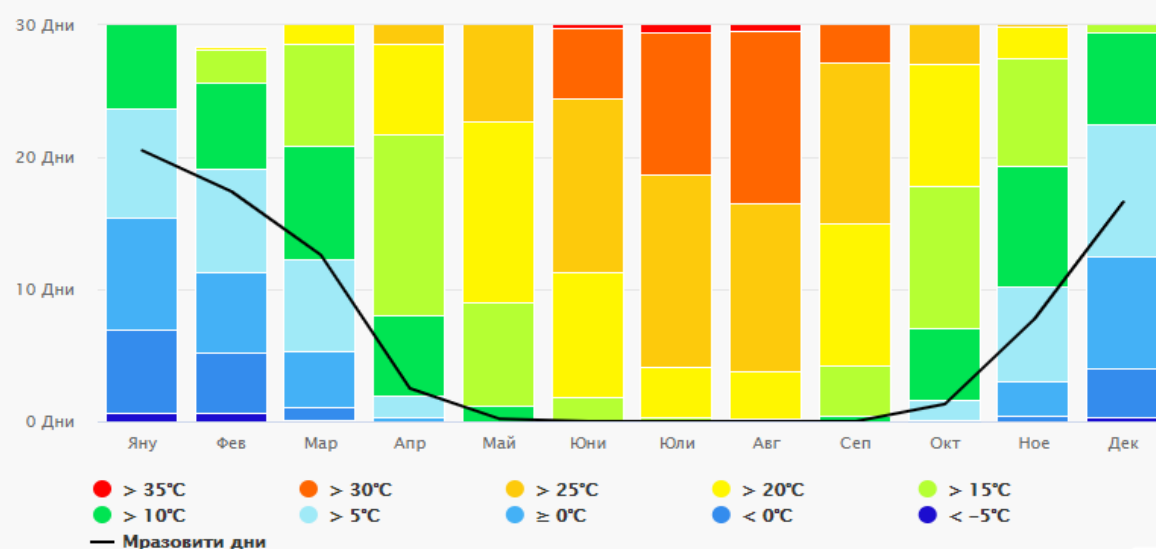

"Среднодневният максимум" (плътна червена линия) показва средната максимална дневна температура за всеки месец за Брезово. По същия начин "Среднодневният минимум" (плътна синя линия) показва средната минимална дневна температура. Горещите дни и студеният нощи (пресечени червени и сини линии) изразяват средната дневна температура в най-топлия ден и средната-нощна температура в най-студената нощ от месеца за последните 30 години.

Облачни, слънчеви и валежни дни

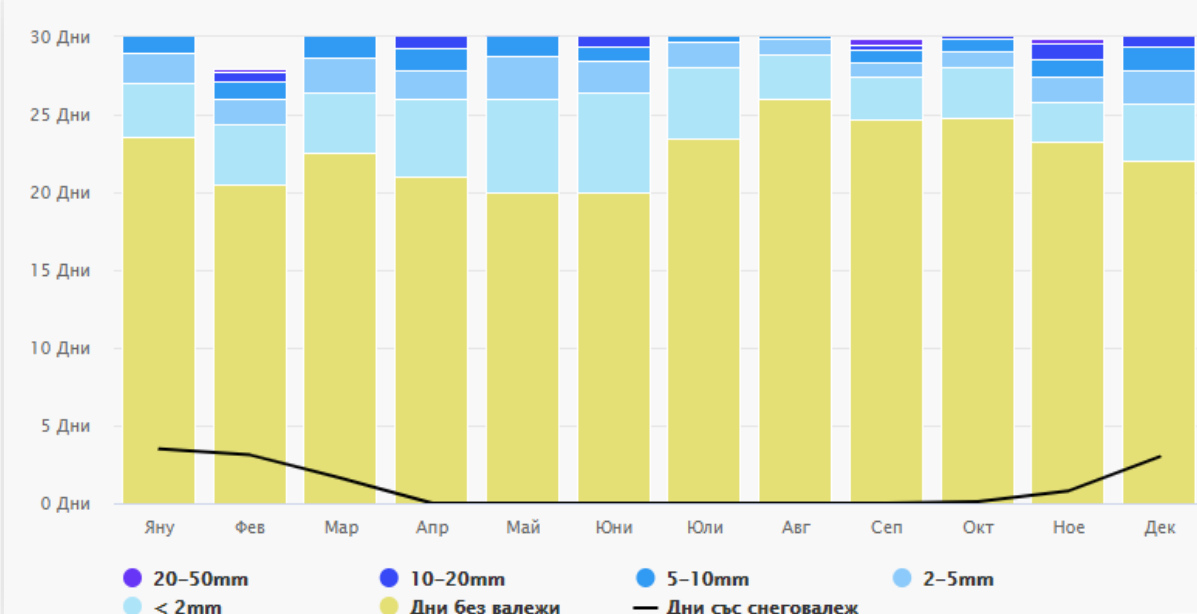

Максимални температури

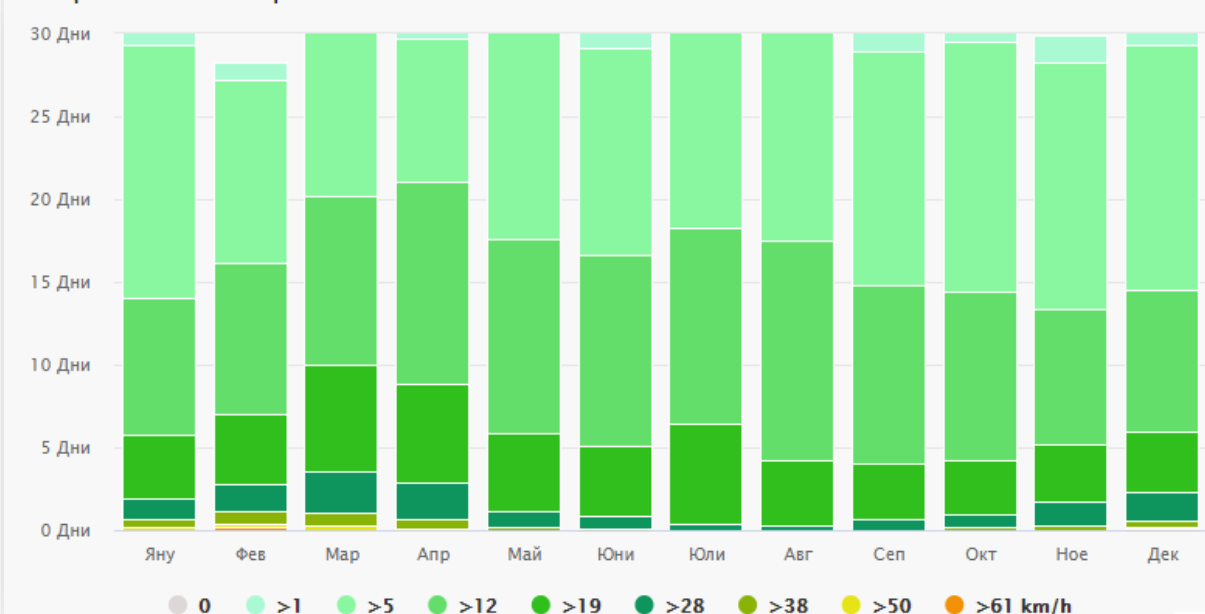
Диаграмата за "Максимална температура" за Брезово показва колко са дните на месечна база, в които са достигнати определени температурни стойности.

Количество на валежите

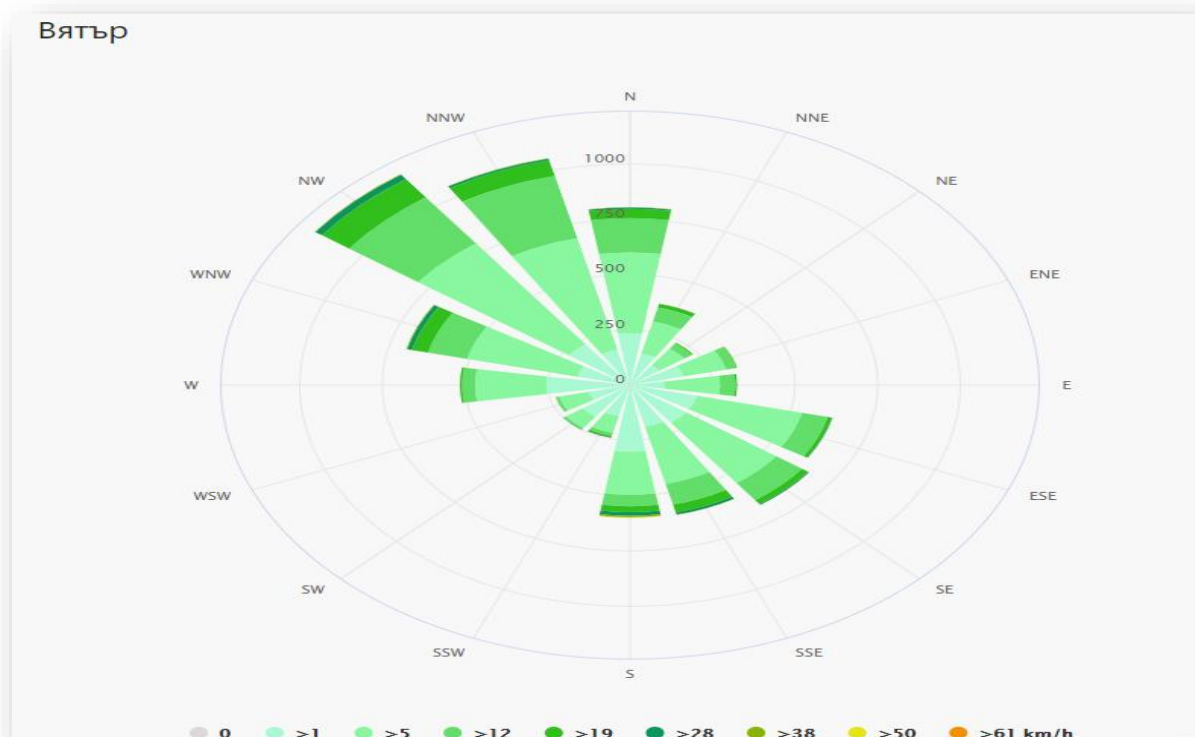

Диаграмата за валежи за Брезово показва броя на дните от месеца, в които е достигнато определено количество валежи.

Скорост на вятъра

Диаграмата за Брезово показва дните в месеца, през които вятърът достига определена скорост.

Розата на вятъра за Брезово показва колко дни в годината вятърът духа от определена посока.

1.4 Води

Водните ресурси в общината са под нормалните за страната, а малкото количество валежи характерни за общината (средногодишно 500 мм), предполагат задължително интензивно напояване, което от своя страна затруднява питейно-битовото водоснабдяване в някои населени места. Основната река преминаваща през общината, която е и основния водосбор е река Розовска. Като цяло територията на общината се характеризира с

малка водоносност. Това се дължи на относително малката водоносност на Тракийската низина и склоновете на Сърнена Средна гора, както и на ниските подпочвени води. За компенсиране на ниските водни количества, на територията на общината са изградени 81 бр. водоеми с обща площ от 6 869 дка.

1.5 Почви и полезни изкопаеми

23

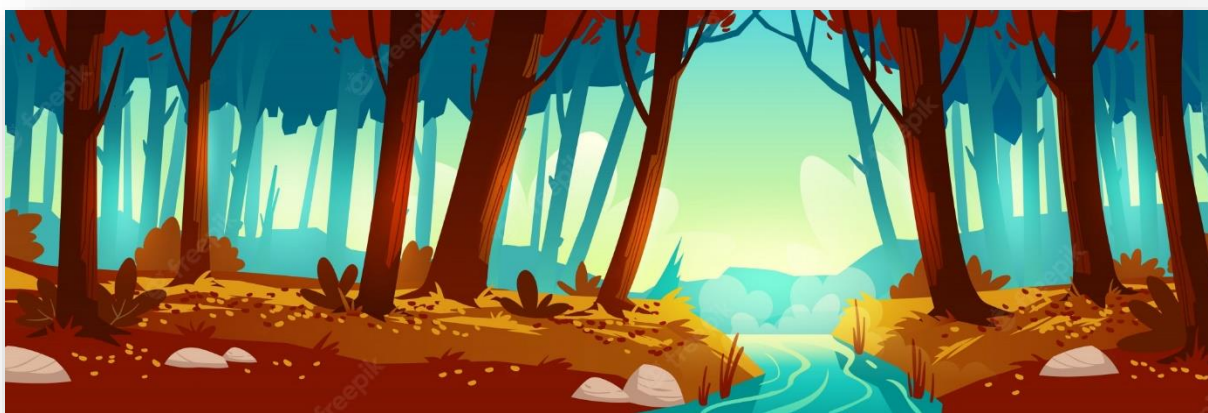

Почвената покривка на територията на общината е представена главно от три основни вида почви -излужени черноземни смолници; - излужени канелени горски почви (Те заемат предпланинските части на Сърнена Средна гора. Характеризират се с високо съдържание на глина (до 30%) и притежават глинест хоризонт.; - ливадно канелени тежко песъчливо-глинести; - кафяви горски почви. Почвеният фонд на общината, в комплекс с хидроклиматичните условия, предлага много добри възможности за развитие на земеделието. Съществуват добри условия за отглеждането на зърнени и технически култури, сред които особено важно място заема маслодайната роза. Подземни природни богатства. На територията на община Брезово не се извършва промишлена разработка на рудни и нерудни полезни изкопаеми.

- МЕДНИ РУДИ- с. Зелениково – на югоизток от селото е установено проявление на медни руди.
- НЕРУДНИ ИЗКОПАЕМИ Гранитите и скалите на метаморфния комплекс са силно изветрели и тектонски обработени, поради което

не са качествени за строителни материали. По голям интерес за кариерна разработка представляват кварцитите на Горната креда. Находища на кварцити са установени: на юг от с.Дрангово и източно от гр.Брезово. Продължението на Брезовското находище на изток към с.Православ е обект на експлоатация. Находище на варовик годен за добив на вар, трошен чакъл за бетон и строителен камък – в с. Тюркмен.

1.6 Горски територии

Горите на Община Брезово се намират в границите на РДГ Пловдив, ДЛС Тракия, с. Стряма, област Пловдив.

Горите, на площ 2122,4 ха, от които 1884,8 ха залесена площ. Заемат южните склонове на Сърнена гора. Релефът е предимно равнинно-хълмест и хълмисто-предпланински. Климатът е преходно-континентален, като за по-ниските части се формира предимно от средиземноморското влияние, нахлуващо от течението на река Марица. В района няма други големи реки. За всички водни течения е характерно, че имат гъста хидрографска мрежа и са с променлив воден дебит в зависимост от сезоните на годината. В зависимост от местоположението, надморската височина и хидроложките условия, районът попада основно в подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори подпояса на нископланинските гори от горун, бук и ела. Естествената растителност е главно от благун, зимен дъб, космат дъб, келяв габър, образуващи култури от бял и дугласка ела. Естествената растителност е главно от благун, зимен дъб, космат дъб, келяв габър, образуващи както чисти, така и смесени насаждения. На места са създадени култури от бял и черен бор, а ограничавано, на подходящи месторастения и от дугласка ела. Разпределението на общата площ по вид на горите и вид земите е като следва:

Вид на земите	Иглолистни	Широк. Висок.	Изд. За превр.	Ниско- стъбл.	Всичко	%
Ест.пр. 0.4-1.0	2.0	11.2	591.7	981.0	1585.9	74.7
Склопени култури	240.6	15.8		20.7	277.1	13.1
Нескл.култури		1.7			1.7	0.1
Ест.пр. 0.1-0.3		0.8	14.1	4.7	19.6	0.9
Изредени култури		0.5			0.5	
Всички насаждения	242.6	30.0	605.8	1006.4	1884.8	88.8
Клек						
Всичко залесена площ	242.6	30.0	605.8	1006.4	1884.8	88.8
Всичко незал. Дървопр.						
Поляна	3.1	0.5	8.9	29.1	41.6	2.0
Обработваема площ			0.2		0.2	
Автомобилен път		0.1	0.2		0.3	
Просека		0.6		3.5	4.1	0.2
Нелесопригодна голина	0.4			0.3	0.7	
Нелесопригодна площ				183.5	183.5	8.7
Скали				3.4	3.4	0.1
Карьера				2.7	2.7	0.1
Овощна градина				1.1	1.1	0.1
Всичко недървопр. Площ	3.5	1.2	9.3	223.6	237.6	11.2
Общо	246.1	31.2	615.1	1230.0	2122.4	100.0
В тч. Дървопр. Площ	242.6	30.0	605.8	1006.4	1884.8	88.8

Разпределението на тази залесена площ по вид на насаждения и бонитет е следното:

"Бонитет" е основен таксационен показател с който се определя производителността на насажденията. Най-високопроизводителни са насажденията от I бонитет, а най-нископроизводителни - от V бонитет.

Видове насаждения	Залесена площ	I	II	БОНИТЕТИ III	IV	V
Иглолистни В.т.ч.	2.42.6	20.5	7.9	102.1	112.1	
Бял-борови	113.3		3.5	74.8	35.0	
Смърчови						
Чер-борови	21.5	1.0	1.7	11.2	7.6	
Елови						
Мурови						
Дугласкови	1.2	1.2				
Смесени иглолистни	42.2		2.7	8.6	30.9	
Смесени иглолистно- широколистни	64.4	18.3		7.5	38.6	
Шир. Високостъблени в.т.ч.	30.0		9.0	12.1	4.5	4.4
Букови	3.3			2.8	0.5	
Дъбови	6.2		1.8	1.6	0.7	2.1
Церови	0.4				0.4	
Габърови	1.0				0.7	0.3
Трепетликови						
Ясенови	0.9				0.9	
Тополови	13.7		7.2	6.5		
Брезови						
Липови	0.3					0.3
Орехови	0.8			0.8		
Кестенови						
Смесени с преобладание на бук	0.9			0.4	0.5	
Смесени с преобладание на дъб						
Смесени широколистни	2.5				0.8	1.7

Смесени широколистно-иглолистни						
Всичко широкол. високостъблени	30.0		9.0	12.1	4.5	4.4
Всичко високостъблени гори	272.6	20.5	16.9	114.2	116.6	4.4
Изд. За превръщане в.т.ч.	605.8	16.4	6.3	117.9	261.1	204.1
Добиви	285.5			39.9	141.1	104.5
Церови	16.4	16.4				
Букови	16.0		5.5	10.5		
Габърви	3.1			2.6	0.4	0.1
Акациев						
Смесени широколистни	284.8		0.8	64.9	119.6	99.5
Нискостъблени в.т.ч.	1006.4	2.8	56.6	102.6	340.4	504.0
Дъбови	99.1		7.8	17.8	25.9	47.6
Церови	3,6		3,6			
Букови						
Габърви						
Акациев	168.0		41.7	23.9	74.2	28.2
Келяв габърви	231.1				47.1	184.0
Смесени широколистни	504.6	2.8	3.5	60.9	193.2	244.2
Общо за всички видове гори	1884.8	39.7	79.8	334.7	718,1	712.5

Основните насоки на стопанисването се определят от стопанските класове. Разпределението на залесената площ по стопански класове, групи гори и функции следното:

Стопански класове	СФ	Защитени	Рекреационни	Защитени	Други СПФ	Всичко	%
Буков В	3.5	0.7				4.2	0.2
Буков В II		6.3				6.3	0.3
Тополов	13.7					13.7	0.7
Акациев	167.2	16.9		4.5		188.6	10.0

Широколи стен	11.1	1.0				12.1	0.6
Келяв- Габъров	390.3	149.9				540.2	28.7
Буков СрП П	42.7	3.8				46.5	2.5
Церов П	20.2					20.2	1.1
Благунов СрН П	67.7	9.5		6.3		83.5	4.4
Нъскостъб лен	277.6					277.6	14.7
Зимендъбо в СрН П	398.1	51.2				449.3	23.9
Бялборови култури	162.2	43.7				205.9	10.9
Черборови култури	32.4	4.3				36.7	2.0
Всичко	1586.7	287.3		10.8		1884. 8	100. 0

1.7 Населени места в общината

Община Брезово включва 16 населени места – един град и 15 села /Фигура 1/;

- Територията е разделена на 15 кметства и кметски наместничества;

29

Населено място	Площ на землището km ²	Забележка (старо име)
Бабек	16,759	
Борец	21,605	Салалии
Брезово	49,962	Абрашларе
Върбен	31,494	Мусу чалъ, Суютчук
Дрангово	14,437	Комарларе
Зелениково	49,451	Хамзаларе
Златосел	20,052	Саръ демирджии
Отец Кирилово	14,027	Кирекчии
Населено място	Площ на землището km ²	Забележка (старо име)
Пъдарско	17,424	Коруджиларе
Розовец	48,118	Рахманлии
Свежен	59,985	Аджар
Стрелци	31,234	Кадършик
Сърнегор	16,801	Караджа охад
Тюркмен	15,484	
Чехларе	21,521	Морозово
Чоба	37,051	
ОБЩО	465,405	няма населени места без земища

/Фигура 1/;

2. Социално-икономически фактори

2.1 Демографско развитие

Населението на Община Брезово и неговото развитие са неразривно свързани с демографското развитие на страната, областта и общините около нея. Ясно се очертава намалението на населението в последните 15 години. Не може да се отрече фактът, че областния център – гр.Пловдив привлича населението от околните общини и до голяма степен е причина за намаляването на населението в тях.Световната икономическа криза и срывът на демографския прираст в страната също допринасят за това. На фона на намаляващото население в Община Брезово се наблюдава един интересен факт. Населението ѝ по постоянен адрес съставлява 0.88 % от населението в област Пловдив, но по настоящ адрес този процент е 1.04 %. Тези данни говорят, че общината, въпреки намаляващото си население, притежава привлекателност като място за живеене и труд. В град Брезово живее около 25% от населението на общината. Измененията в броя на населението са в резултат на развитието на основните демографски процеси – естествен прираст (раждаемост и смъртност) и миграции (заселвания и изселвания). Изводи за основните демографски проблеми в общината :

1. Отрицателен прираст / в следствие диспропорцията раждаемост/смъртност/;
2. Прогресивна тенденция на застаряване и в резултат на това – увеличаване делът на лицата в пенсионна възраст и в частност на самотноживеещите;

3. Увеличаване делът на ромското население като уязвима общност и в тази връзка, рисковете предвид слабата заетост и липсата на образование.

Горните три основни демографски проблема имат пряко отношение към социалната политика и системата на социални услуги в общината.

2.2 Образователна структура

Налице е трайна тенденция за запазване и увеличаване на дела на ниско образованото население през последните години в община Брезово. В общината са със стойности на ниско образованото население над средните за страната, което определя незадоволителни характеристики на работната сила в тях.

2.3 Етническа структура

Население по етнически групи, област, общини и възрастови групи към 01.02.2011 г.											
Брезово	Етническа група	Възрастови групи									
	Българска	5695	233	308	348	479	585	742	1204	1186	610
	Турска	34	1	4	7	3	10	5	2	2	0
	Ромска	1094	207	236	200	180	128	87	35	20	1
	Друга	13	0	1	1	1	1	3	4	1	1
	Не се само определя	23	17	1	2	1	0	1	0	1	0
	Общо	6859	458	550	558	664	724	838	1245	1210	612

2.4 Икономически активно население

Работната сила на територията на общината общо е 68,96%

ЖЕНИ 29,7 %
ЖЕНИ 1707 бр.
МЪЖЕ 39,23 %
МЪЖЕ 2253 %

Актуални данни към 15.06.2022г.

2.5 Състояние на местната икономика

Водеща роля в икономиката на общината има селското стопанство, представлявано от земеделски кооперации, сдружения и земеделски производители. Основните земеделски култури, които се отглеждат на територията на община Брезово са свързани с благоприятните климатични и почвени условия. По-голямата част от икономическите субекти на територията на Община Брезово са локализирани в Брезово, Чоба и Зелениково. Отрасял Селско стопанство е представен предимно в селата Зелениково, Стрелци и Чоба. Община Брезово е традиционна селскостопанска община. Характерна особеност на селското стопанство са техническите култури, представени традиционно от маслодайната роза и трайните насаждения (лозя и овощни насаждения). Площите, които се използват за земеделските дейности по КВС са 27818.83 ха, съставляващи 59.77% от общата площ на общината. Включват обработваеми земи /ниви/ - 17724.46, трайни насаждения 3451 ха и не обработваеми земи 6643.37 ха. Обработваемите земи /ниви/ са в землищата и такива в самите населените места. Териториите на трайните насаждения включват и ливадите, тъй като

те също се обработват. Не обработваемите земи включват пасища, мери, пасища с храсти, изоставени (не обработвани), ерозирани, наводнени обработваеми земи/ниви/, изоставени трайни насаждения, полски пътища и прокари, гори в земеделски земи и др. Икономическото съживяване на община Брезово е приоритетна цел на местната власт. В срока на действие на настоящия документ ръководството на общината се ангажира да осигури организационен ресурс и проектна обезпеченост за създаването на нов икономически модел за биологично и устойчиво земеделие. Налице са природни и географски дадености а началото е поставено с подаване на проектно предложение (Концепция за местно икономическо развитие) пред НСОРБ и Норвежката асоциация на местните власти във връзка с изпълняван от тях съвместен проект „ГАЛОП – Растеж чрез активизиране на местния потенциал“. В разработената концепция за местно развитие е заложено създаването и функционирането на развойна база за био и еко земеделие , включващо еко и био производство на мед, екологично производство на зеленчуци , плодове, диво растящи билки и гъби. За цялостното реализиране на концепцията е предвидено и изграждане на Производствен и консултативен център за биоземеделие (ПКЦБ) с център общинския център гр. Брезово. В всяко населено място от територията на общината ще бъде изградени производствени база за биопроизводство и съхранение. В изградената мрежа ще се включат и социално-икономическите партньори - производители, предприятия за съхранение и обработка, новосъздадени семейни фирми, образователни институции, както и туристическия бранш. Идеята е готовата екологично чиста земеделска и животинска продукция да се доставя до крайния потребител под марката на местно производство и традиционен кулинарен вкус. Налице е пълна готовност за реализацията на концепцията , като общината е готова да апортира общински имоти за изграждането а Центъра и да разработи всички нормативни документи свързани с функционирането му. Другата основна идея на ръководството на общината е в партньорство с граждански организации и икономически субекти да организира създаването на Консултативен център по биоземеделие и екологично чиста икономика (биоикономика) който да функционира към Производствения център. Този консултативен център ще осъществява дейност по консултиране и оказване на експертна помощ на всички желаещи субекти – физически лица, търговски дружества, граждански организации и др., чрез агроекологично асистирание на процесите, контрол и сертифициране на продукцията, както и съвети относно начините на включване в процеса по създаването и реализирането на био и екологична продукция от територията на общината.

Интегрирането на услугите и продуктите на Производствения и консултативен център за биоземеделие (ПКЦБ) в туристическия сектор, ще се осъществи, чрез разпространението на продукцията сред партньорите на центъра, който осигуряват места за настаняване в своите икономически предприятия - хижи, къщи за гости, хотел и места за хранене. По същия начин ще се разпространяват и продуктите на Центъра в общинската образователна структура – детски ясли, градини и училища. Цялата произведена продукция на Центъра ще бъде с биосертификат за качество и специална опаковка, рекламираща община Брезово, като екологично чист район и туристическа дестинация. Базите на селскостопанските предприятия (стопански дворове) са с обща площ от 161.24 ха, разположени както в землищата, така и в населените места. В землищата на селата Зелениково, Стрелци и Чоба са обособени терени на селскостопански летища с обща площ 41.08 ха. Разположени са както следва: на юг от с. Зелениково, на запад от с. Стрелци и на югозапад от с. Чоба. Летищата в Зелениково и Стрелци са асфалтирани, но не се ползват към настоящия момент. Използва се летището в Чоба – за растителна защита и провеждането на ежегодния любителски авиофест. В миналото е имало и летище в Дрангово, което в момента се използва като мера и пасище. За развитие на животновъдството благоприятства наличието на пасища, мери, пасища с храсти, храсти и ливадите – около 4000 ха. Развито е: говедовъдството (около 2000 крави основно за мляко), отглеждането на дребен рогат добитък (овце и кози – около 6500 бр.) и птицевъдство (отглеждане на над 60000 птици – основно за производство на гъши черен дроб и гъши продукти). Пчелните семейства на територията на общината са над 750 броя. Свиновъдството и зайцевъдството е развито за задоволяване на домакинствата. Горите на горскостопански участък на община Брезово представляват по-големи и по-малки комплекси, обособени по склоновете на Сърнена Средна гора и по-малка част разпръснати сред обработваемите земи в равнинно-хълмистата част на общината. Горският фонд (иглолистни и широколистни гори, горски поляни и горски пътища и просеки) заема 14687.38 ха., което представлява 31.56 % от общата площ. Основни видове са дъб, бук, габър, акация. Не достатъчно използван потенциал е пашата на добитък в земите в горския фонд, както и добив на билки, горски плодове и гъби. Базите на горскостопанските предприятия заемат площ от 2.21 ха. Положителна тенденция в развитието на вторичния сектор е сравнително равномерното разпределение на производствените единици по територията на общината. Общата площ на предприятията от вторичния сектор е 48.77 ха.

Частни физически и юридически лица , който се реализират на територията на община Брезово:

Петко Стоянов	с.Тюркмен	НА СТОПНАСТВОТО НА ЕЙ ДЖИ ИНВЕСТ ООД
МИЗ ООД	гр.Брезово	Закупуване на техника за нуждите на животновъдния обект на "МИЗ" ООД в гр. Брезово
ОРГАНИК БИИ ПРОДЖЪКТ" ЕООД	гр.Брезово	Устойчиво развитие и плавно увеличаване на пчелни семейства , нарастване на добива на пчелен мед, восък, прополис и цветен прашец и предлагането на потребителя на характерен за местността пчелен мед чрез закупуване на пчелни кошери и оборудване за добиване, съхранение, разфасоване и пакетиране на пчелен мед и пчелни продукти
ПОТРЕБИТЕЛНА ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ СЪГЛАСИЕ	с.Чоба	Закупуване на оборудване за кравеферма
ЕЙ ДЖИ ИНВЕСТ ООД	с.Зелениково	ЗАКУПУВАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКА ТЕХНИКА ЗА НУЖДИТЕ
Инджи Ибрам	с.Стрелци	Развитие на жизнеспособно и устойчиво земеделско стопанство
Солак Агро ООД	с.Стрелци	ЗАКУПУВАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКА

		ТЕХНИКА ЗА НУЖДИТЕ НА СТОПНАСТВОТО НА СОЛАК АГРО ООД
Даун Криейтърс АД	гр.Брезово и с.Чоба	Подобряване на производствения капацитет в Даун Криейтърс АД
Даниел Илев	гр.Брезово	Отглеждане на трайно насаждение от ябълки от млад фермер Даниел Илев
ГАЛЕН-Н ЕООД	с.Зелениково	Подобряване на производствения капацитет в "ГАЛЕН-Н" ЕООД
Бългерианорганироуз ЕООД	с.Златосел	Модернизация на съществуваща дестилерия за етерично-маслени култури в имот № 18, масив 81, местност Пасков връх, в землището на с. Златосел, община Брезово, област Пловдив
БУЛ ФИТО ОЙЛС АД	с.Зелениково	ЦЕХ ЗА ЕКСТРАКЦИЯ: ПРОИЗВЕЖДАНЕ И ПРЕЧИСТВАНЕ НА КОНКРЕТИ И АБСОЛЮ ОТ РОЗА И ЛАВАНДУЛА
"АПК БРЕЗОВО" ЕООД	гр.Брезово	"Предприятие за преработка на селскостопанска продукция "

Бюджет Община Брезово 2021:

ПРИХОДИ	10 138 629 лева
Приходи за делегирани от държавата дейности	5 515 006 лева
Обща субсидия за делегирани от държавата дейности	4 978 361 лева
Преходен остатък от 2020 година	536 645 лева

Приходи за местни дейности	4 340 711 лева
Данъчни приходи	386 000 лева
Неданъчни приходи	973 453 лева
Трансфери от ЦБ	1 486 855 лева
Обща изравнителна субсидия	700 400 лева
Трансфер за зимно поддържане и снегочистване	149 300 лева
целева субсидия за капиталови разходи	708 500 лева
Трансфери между бюджети (нето)	-71 345 лева
Финансиране	-327 598 лева
Преходен остатък от 2020 година	2 104 913 лева

Основните проблеми пред местната икономика са:

- Ниско общоикономическо развитие на общината;
- Отдалеченост от голям икономически и административен център;
- Ниска конкурентноспособност на местните стопански субекти, остарелият сграден фонд и амортизирано оборудване, както и ниското технологично ниво;
- Недостиг на квалифицирани кадри за икономиката;
- Ограничени финансови ресурси за технологично обновяване;
- Ниско ниво на инвестиционна активност от страна на външни инвеститори.

2.6 Транспорт и техническа инфраструктура

Общинската пътна мрежа в община Брезово обхваща следните отсечки:

Общата дължина на общинската пътна мрежа е 78,200 км.	
PVD2041 Зелениково-Чехларе	от км 0+000 до км11+000
PVD1230 -Отец Кирилово-Дрангово-Златосел	от км 5+300 до км 18+400
PVD1231 Пъдарско-Стрелци-Сърнегор	от км 9+500 до км 23+800
PVD2055 Пъдарско-Борец	от км 10+500 до км 15+400
PVD1232 Борец-Върбен	от км 3+500 до км 14+100
PVD1040 Бабек- Свежен	от км 0+000 до км 12+300
PVD3235 Болярино-Чоба	от км 8+200 до км 13+900

Всяка година Община Брезово подписва Споразумителен протокол с Агенция „Пътна инфраструктура“ (АПИ) за съвместно финансиране на поддържането на Републиканските пътища в чертите на гр.Брезово. Общата дължина на Републиканските пътища в гр.Брезово е 5,124 км.Ежегодно се извършва ремонт на участъците от Общинската пътна мрежа, вВсяка година се провеждат процедури по Закона за обществените поръчки за избор на изпълнител за ремонт на Общинската пътна мрежа, Републиканската пътна мрежа в чертите на гр.Брезово и улична мрежа на територията на общината.За извършване на дейностите по снегопочистване и опесъчаване на общинската пътна мрежа ежегодно се провеждат процедури по Закона за обществените поръчки за избор на изпълнител.Периодично се боядисват с пътно маркировъчна боя пешеходните пътеки. Подменят се повредени пътни знаци. Монтират се нови пътни знаци по предписания на РУ на МВР гр.Раковски.Извършва се почистване на банкетите от храстовидна и дървесна растителност. Почистени са проблемни участъци между населените места: Зелениково- Чехларе и Бабек –Свежен. Предстои почистване на такива участъци между населените места: Дрангово- Отец Кирилово, Дрангово- Златосел, Стрелци - Сърнегор, Върбен – Борец и Пъдарско – Стрелци.За осъществяване контрол на автомобилния трафик през 2020 и 2021 г. година бяха монтирани камери за видеоконтрол на пътни артерии в населените места на община Брезово.

АНАЛИЗ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ФАКТОРИТЕ, КОИТО ИМ ВЪЗДЕЙСТВАТ

3.1 *Атмосферен въздух*

Проблемът ,свързан с опазване на природната среда ,е един от най-актуалните и най-тревожните проблеми на нашето време.Той е свързан с ускореното икономическо и социално развитие на нашата цивилизация в глобален мащаб и поради това решаването му е проблем за оцеляване на човечеството .Общо известен е факта,че края на второто хилядолетие завърши с огромно негативно въздействие върху биосферата,с деградация на планетата и с нарушаване равновесието в природата от неразумно извлечената максимална изгода на човечеството при използването на готовите природни ресурси . И ето затова перспективите съвсем не са успокоителни. Проблемът "биосфера и човек" предопределя целия ход на геологическото и историческото развитие на планетата и човечеството и решимостта му задача №1 за оцеляването ни. Опазването на екосистемите възпроизвеждащи необходимите природни ресурси на Земята, инвентаризиране то на хранителните ресурси, организирано в световен мащаб чрез международни програми по въпросите на биосферата и човека, ще доведе до по-рационално използване на биологичните ресурси,да по-правилна преценка за възможностите за повишаване продуктивността на системата. Най-голям и съществен дял в замърсяването на околната среда има промишлеността. Промислените отпадъци, газовете, прахта и аерозолите нахлуха във въздуха на промишлените райони в градовете и селата. Вредните вещества проникнаха в работната среда. Един от основните замърсители на

въздуха е-ПРАХЪТ Промисленият прах от различен произход/ минерален, животински и др/ променя физикохимичните свойства на атмосферата и засилва пагубното въздействие на замърсената атмосфера върху биологичните свойства, в които е включен и човекът. Частиците на веществата, които замърсяват въздуха, могат произволно да коагулират, уедряват, абсорбират газови молекули и йони. В праховите или в дъждовните облаци по такъв начин може да се натрупа статично електричество и да се създадат големи напрежения. Изпразването може да доведе до взрив. Праховите частици променят и отражаващата способност на атмосферата, поради което слънчевата радиация, която стига до Земята намалява до 40%. Американският учен Уилям Коб смята, че ако естествената облачна обвивка, която покрива 31% от повърхността на планетата, се увеличи още с 5% вследствие на замърсяването на въздуха, ние ще сме заплашени от нов ледников период. Поглъщането на слънчевата радиация от атмосферата създава условия за концентриране на канцерогенните вещества в саждите, намиращи се във въздуха.

НАМАЛЯВАНЕ НА КИСЛОРОДА ВЪВ ВЪЗДУХА-Това е и една голяма заплаха за оцеляване на човечеството. Някои учени предвиждат, че следва в най-близко време да се установи, че атмосферният въздух ще бъде толкова замърсен, че МПС трябва да имат радарни устройства, за да могат да се движат, а в стаите на хотелите вместо климатици, трябва да има инсталации за получаване на кислород.

УВЕЛИЧАВАНЕ НА CO₂ ВЪВ ВЪЗДУХА-Съдържанитето на въглеродния диоксид в атмосферата през последните десетилетия се е увеличило значително от 0,028% на 0,032%.

НЕПРЕКЪСНАТОТО ПОВИШАВАНЕ НА КОНЦЕНТРАЦИЯТА НА CO₂ МОЖЕ ДА ДОВЕДЕ ДО "ПАРНИКОВ ЕФЕКТ", при който ще се наруши нормалното топлоизлъчване на Земята и средната температура на земната кора ще се покачи. Това неминуемо води до:

размразяване на полярни ледове

повишаване нивото на Световния океан

промяна на климата в глобален мащаб

СМОГ-Редица физико-географски фактори способстват за засилване на замърсяването и за увеличаване на концентрацията на вредните вещества/скоростта на вятъра, влажността на въздуха, географското разположение на замърсения район, температурата/ Особено опасно е явлението инверсия-когато температурата нараства, промисленият

дим не може да се издига нагоре и се разпределя в приземния въздушен слой, където концентрацията му се увеличава значително. Когато над някои райони в продължение на няколко денонощия се установи устойчива инверсия възниква така наречения смог. Смогът се образува в резултат на сложни фотохимични процеси и реакции, стимулирани от слънчевата ултравиолетова радиация, при която във въздуха се образуват токсични продукти, наречени фотооксиданти.. Замърсяването на въздуха се променя. Вредните вещества, попаднали във въздуха, "пътуват без паспорт". Това налага да се реагира по най-бързия начин чрез международни договори и спогодби за вземане на общи мерки за опазването чистотата на околната среда. Рамковата директива 96/62/ЕС за управление на качеството на въздуха в градовете е ключов елемент от стратегията на ЕС за подобряване качеството на въздуха като цяло. Това налага стриктни изисквания относно извършвания мониторинг за вида и броя на контролираните замърсители, с оглед изготвяне на планове за действие за подобряване качеството на въздуха в средносрочен и дългосрочен аспект. От друга страна информирането на обществеността е основно изискване в Директивата. Качеството на въздуха е последица от комбинираното действие на много и разнообразни фактори. Метеорологичните характеристики въздействат пряко върху разпространението на замърсителите в атмосферния въздух. Във връзка с ограничаване на антропогенното въздействие са издавани различни нормативни актове, имащи за цел защитата здравето на човека и на околната среда от отрицателни последици. С тези закони и норми се ограничават:

емисии – въз основа на видовете източници се определят допустимите концентрации вредни вещества в т. н. димни газове, които могат да бъдат изпускани в атмосферния въздух – Норми за допустими емисии (НДЕ);

имисии – определят се допустимите (граничните) концентрации на вредните вещества, чието наличие в атмосферния въздух не е свързано със здравен риск за населението – Пределно допустими концентрации (ПДК). Пределно допустима концентрация (ПДК) е максималната концентрация на вредно вещество, която за определен период от време не оказва нито пряко, нито косвено вредно въздействие върху човека.

Контролът и оценката на показателите за качеството на атмосферния въздух в приземния слой се извършват в съответствие със Закона за чистотата на атмосферния въздух (обн. ДВ бр.45/28.05.1996 г.,

посл.изм. и доп. ДВ., бр. 8115.10.2019 г.), Наредба № 7 за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (ДВ бр.45/1999г.), Наредба №12/2010 за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух и Наредба № 14 за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населени места (ДВ бр.88/1997г.).

3.2 Мониторинг на въздуха

Националната система за мониторинг на околната среда извършва оценка на качеството на атмосферния въздух (КАВ) върху територията на страната, разделена на 6 Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, утвърдени със Заповед № 257/25.03.2022 г. на министъра на околната среда и водите.

Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух (НСМКАВ) на МОСВ се състои от 48 стационарни пункта, в т.ч. 9 пункта с ръчно пробонабиране и последващ лабораторен анализ, 30 автоматични измервателни станции (АИС), 5 автоматични ДОАС системи (работещи на оптичен принцип), както и 4 АИС за мониторинг на качеството на атмосферния въздух в горски екосистеми - КФС “Рожен”, „Юндола”, „Витиня” и „Ст. Оряхово”.

В НСМКАВ ежедневно се контролират концентрациите на фини прахови частици (ФПЧ10 и ФПЧ2.5), серен диоксид, азотен диоксид/азотни оксиди, въглероден оксид, озон, бензен, олово, кадмий, никел, арсен, ПАВ. Допълнително, според характера и източниците на емисии в отделни райони от територията на страната се контролират специфичните показатели: фенол, амоняк, толуен, ксилен, стирен, серовъглерод, сероводород, метан и неметанови въглеводороди, както и някои други специфични замърсители.

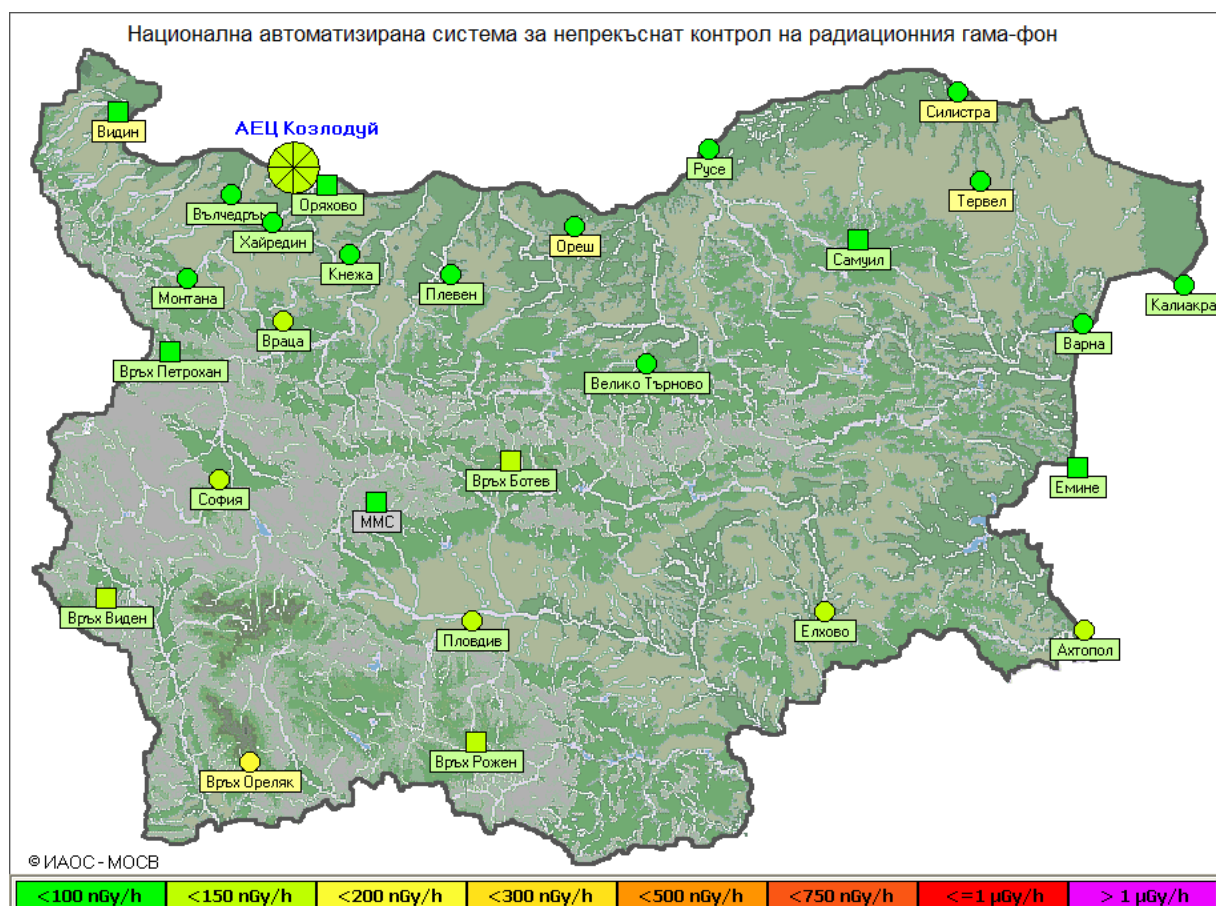
Всички автоматични станции (АИС и ДОАС) работят в непрекъснат режим на работа (24 часа), като данните от тях чрез система за пренос на данни в реално време постъпват в в РИОСВ - регионални бази данни и в ИАОС София, където се намира Националната база данни за КАВ.

Системата осигурява навременно предоставяне на информацията за качеството на въздуха на обществеността и отговорните институции. Обхванати са дванадесет населени места в България. В София, Бургас, Стара Загора, Казанлък, Русе, Силистра, Никопол и Свищов са изградени публични информационни табла за предоставяне на информация на обществеността в реално време.

Ръчните пунктове за мониторинг на въздуха работят само в светлата част на денонощието (4 пробовземания на ден, 5 дни в седмицата). За изготвяне на оценка на КАВ от ръчните пунктове са включени само данни за регистрираните средночасови концентрации. За тези пунктове не е извършвано сравнение на регистрираните концентрации с денонощните норми на контролираните замърсители, т.к. техният времеви обхват не позволява да се направи точна оценка на нивата на замърсителите в денонощен аспект. Тези данни имат само индикативен характер. Това не се отнася за показателите ФПЧ10, олово, кадмий и ПАВ, за които пробовземането е с продължителност 24 часа.

Дейността на Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух се регламентира със Заповед на Министъра на околната среда и водите № РД – 489/26.06.2019 г., в т.ч. брой, вид на пунктовете, контролирани атмосферни замърсители, методи и средства за измерване.

Системата за качеството на атмосферния въздух разполага и с 6 броя мобилни автоматични станции (МАС), включени в регионалните лаборатории в София, Пловдив, Плевен, Стара Загора, Варна и Русе. Станциите са разпределени пропорционално по територията на страната като дават възможност за обслужване на територията на цялата страна. Мобилните автоматични станции се използват за извършване на допълнителни измервания в райони, в които липсват или е ограничен броят на стационарните пунктове, както и при аварийни ситуации, поръчки от държавни и общински организации, за проследяване ефекта от изпълнението на общинските програми за намаляване нивото на атмосферните замърсители и др. Дейността на МАС ежегодно се регламентира с графици, утвърждавани от министъра на околната среда и водите.

3.3 Източници на емисии в атмосферата

Емисии на вредни вещества в атмосферата за България

Замърсители	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Серни окиси (SO _x)	656	330	168	160	134	99	101	84	73	70
Азотни окиси (NO _x)	145	119	101	108	106	102	91	87	82	79
Неметанови летливи органични съединения (NMVOC)	81	81	77	72	74	86	82	65	65	65
Метан (CH ₄)	281	270	267	264	266	259	254	243	233	229

(Хил.
тонове)

Въглероден окис (CO)	316	292	269	257	259	271	268	244	228	234
Въглероден двуокис (CO ₂)	53175	48339	42679	45266	48261	45484	47570	43616	42256	36967
Двуазотен окис (N ₂ O)	12	13	14	15	16	17	17	16	16	16
Амоняк (NH ₃)	38	40	41	42	42	44	43	43	42	43

Източниците на емисии на ФПЧ10 в община Брезово са дефинирани в три отделни групи:

- Битово отопление;
- Транспорт;
- Промисленост.

Резултатите от мониторинга в АИС показват, че основно концентрациите превишаващи СДН ОЧЗ са регистрирани през отоплителния сезон, което определя и битовото отопление като основен източник на ФПЧ10 на територията на община Брезово.

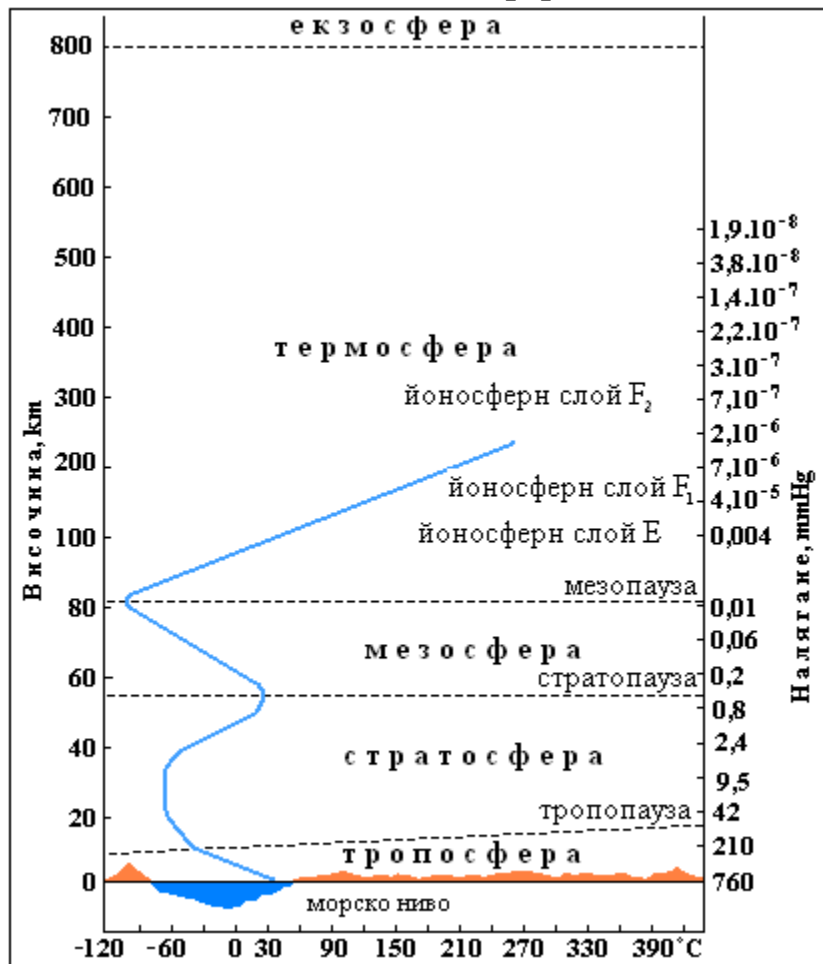
Различават се два основни вида източници на атмосферно замърсяване: стационарни и линейни.

- Стационарните източници от своя страна са точкови и площни.
- Точкови са димоходите (комини) на горивни инсталации, изпускателните устройства на производствени вентилации и аспирации и др.
- Площни източници - комините на битовото отопление на населението и отоплението в административните сгради на територията.

Атмосферата на Земята се простира до 20000 km височина ("на тази височина плътността на атмосферния въздух се изравнява с плътността на газовете, които изпълват междупланетното пространство), но 90% от масата ѝ е съсредоточена в приземния 15-километров слой. Тя постепенно преминава в космическото пространство и не може да се говори за рязка геометрична граница. Може да се въведе понятието физическа граница.

Физическата граница на атмосферата е височината, до която въздухът е все още достатъчно плътен, за да се регистрират ред физични явления, съотносими към земните, а не към космическите. По последни научни данни, след направените специализирани изследвания, атмосферата се простира на около 2-3 хиляди километра.

По своите физически свойства атмосферата е нееднородна — не само по вертикалата, но и по хоризонталата. С увеличаване на височината се изменят съставът и редица други нейни свойства и параметри. Съществуват няколко деления на атмосферата.

Температурно деление:

За основа се взема средното изменение на температурата на въздуха с изкачването по височината ($g = -dT/dz$). Според отделните си признаци (изменение на температурата във височина, състав на атмосферния въздух и наличие на заредени частици) атмосферата се дели на пет основни слоя, наречени сфери. Между всеки от тях има преходни слоеве с малка дебелина, наречени паузи. Имената им зависят от местонахождението им, например над тропосферата се намира тропопаузата и т.н.

Сфера (слой)	Нср (km) (г. и д. гран.)	Преходен слой (пауза)
Тропосфера	10-12	Тропопауза
Стратосфера	50-60	Стратопауза
Мезосфера	80	Мезопауза
Термосфера	90 - 1000	Термопауза
Екзосфера	1000 - 1200	няма

Атмосферата се оценява като замърсена, когато в нея присъстват вредни газове, пари, течни или твърди частици, включително и радиоактивни, които влияят неблагоприятно на живите организми и растителността, променят климата на Земята, намаляват видимостта, както и нанасяне на материални щети. Тези замърсители спомагат за разпространението на хронични заболявания на дихателните пътища. Особено опасно е т.нар. смогово съединение на атмосферата. В този случай се увеличава съдържанието на мъгла, течни и твърди аерозоли (сажди, разнообразни промишлени отпадъци), при което съдържанието на кислород може да се понижи с $\frac{1}{3}$ от нормалното. Основните източници на замърсяване са промишлените предприятия, топлинните електроцентрали, транспорта, бита. За различните райони доминираща роля имат различните източници, в зависимост от местонахождение, характер на производство, степен на безопасност. Акцентува се на подвижните източници, които напоследък в цял свят са на първа позиция по отделяне на СО. По начин на изхвърляне в атмосферата, замърсителите биват: организирани (комини, вентилационни съоръжения) и неорганизирани. За съжаление емисиите от комините традиционно не се почистват от газообразни токсиканти и увреждат атмосферата над цели райони. Замърсителите биват още: първични (могат да се идентифицират) и вторични (източници, при които е характерно взаимодействие на два или повече източника на замърсяване). Според разпространението на вредностите се разграничават следните замърсители: локални – обсег 10 км; регионални – до 100 км; глобални – озоновия слой.

Нормативна база за качеството на атмосферата – всяка страна разполага със собствена нормативна база. У нас, относно качествата на въздуха са дефинирани допустими нива на замърсителите. За нормална се счита тази атмосфера, при която не се наблюдават никакви вредни въздействия върху живите организми и растителността. При това не всяка емисия трябва да се оценява като вредна. В ред случаи законодателството прави изключения, продиктувани от технологичните и икономически изисквания.

Норми за опазване на природни екосистеми:

Норма за серен диоксид 20 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] (За една календарна година и зима / от 1 октомври до 31 март)

Норма за азотен диоксид 20 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] (За една календарна година)

Средногодишна норма за общ прах 0.15 [mg/m^3]

Средногодишна норма за олово 1.0 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

Максимални измерени еднократни концентрации (1h) на SO₂ и NO₂ и съответните перценти в КФС "Рожен" през 2000 г

2000 г.	Максимална концентрация [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Медиана [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	98-ми перцентил [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	99-ти перцентил [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
SO ₂	14	2	12	14
NO ₂	4	1	3	4

Средногодишни концентрации на SO₂, NO₂, прах и Pb-аерозоли във въздуха и съответните Норми за опазване на природни екосистеми (Наредби №9 и 14)

2000 г.	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	Pb аерозоли [µg/m ³]	Прах mg/m ³
Средногодишна норма	20	30	1.0	0.15
Средногодишна концентрация	3.071	1.126	0.014	0.03196

Емисионните фактори в зависимост от горивото и топлинната мощност:

Вид гориво	Топлинна мощност; MW			
	< 50	50,100	100,300	> 300
Кафяви,лигнитни	150	150	260	260
Черни,антрацитни	180	250	310	380
Мазут	180	190	210	260
Нафта	80	100	100	-
Природен газ	100	125	150	170
Дърва	200	200	-	-

Б.1. За въглища и течни горива

$E = EF \cdot G_y \cdot H / 106$; тона/година

EF - емисионния фактор - от таблицата

G_y - годишната концентрация на горивото в тонове

H - калоричността на горивото в uJ/g

Б.2. За газово гориво

$E = EF \cdot V_y \cdot H_g / 1012$; тона/година

EF - емисионен фактор - от таблицата

V_y - годишната консумация на газ в nm³

H_г - калоричността на газта в kJ/nm³

В. Емисии на неметанови летливи органични съединения /НМЛОС/ и метан - CH₄

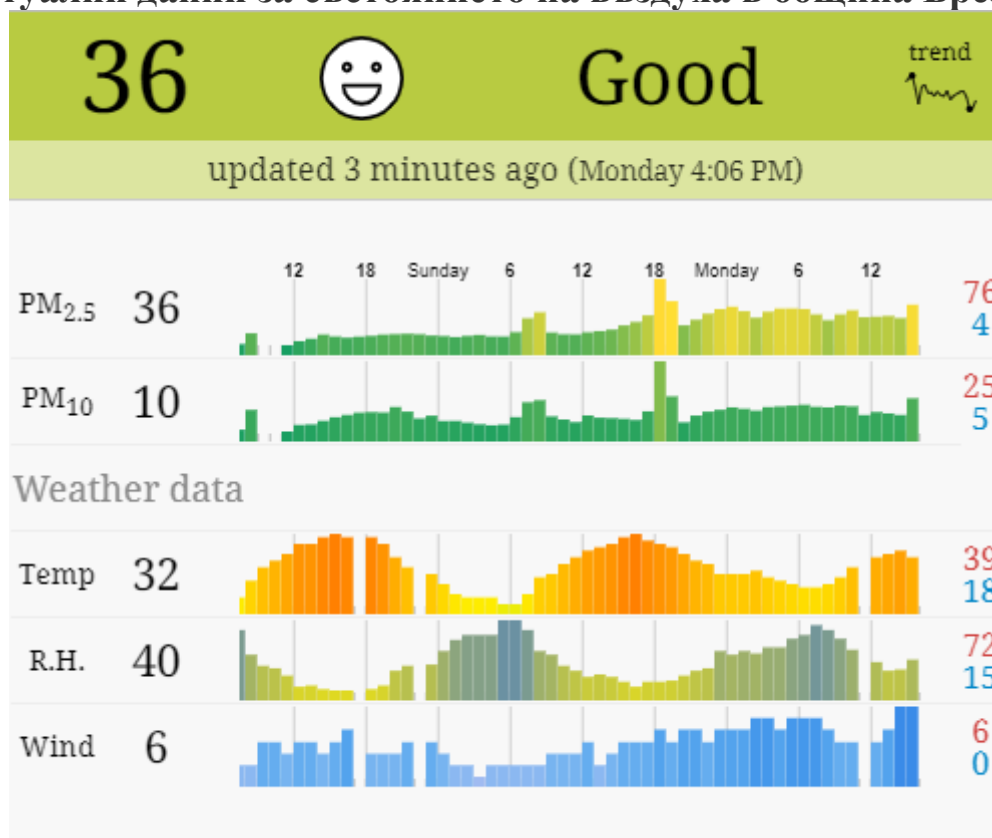
Емисионните фактори EF за НМЛОС и метан са дадени в таблицата

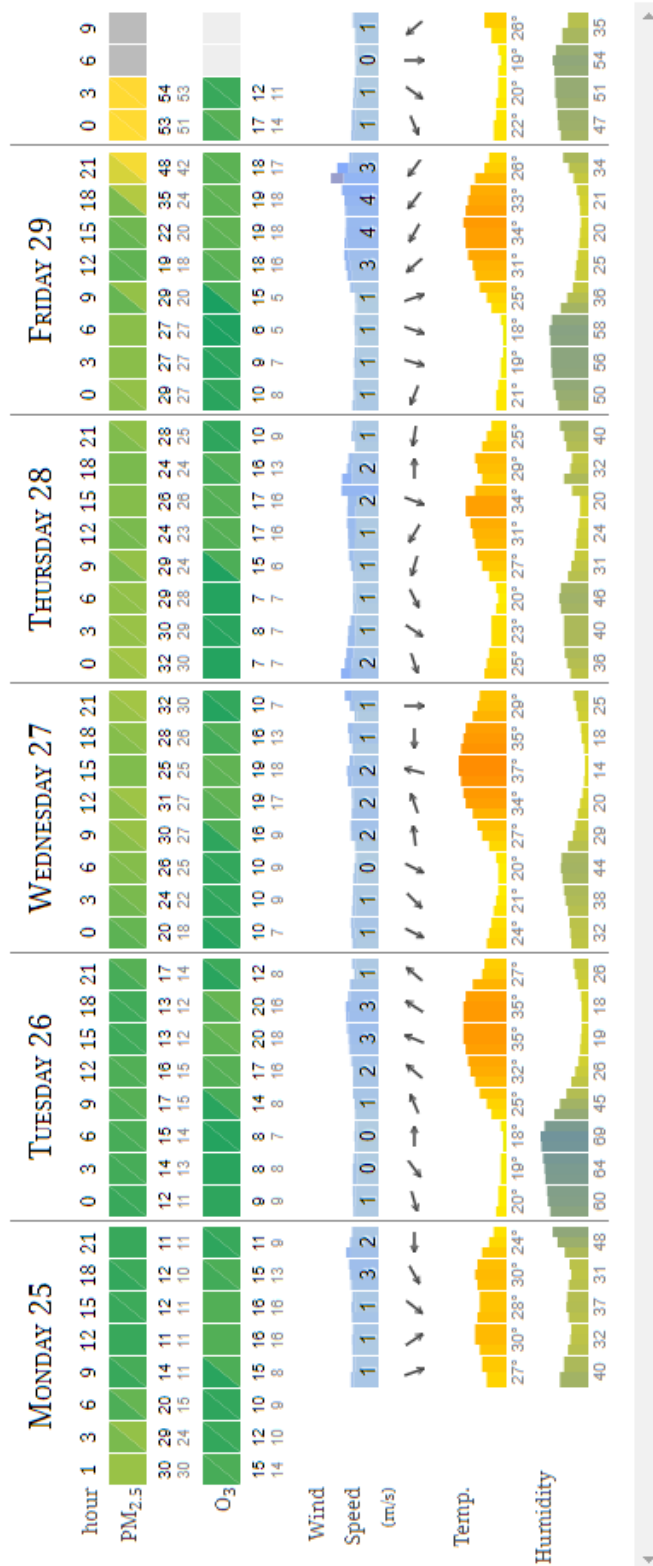
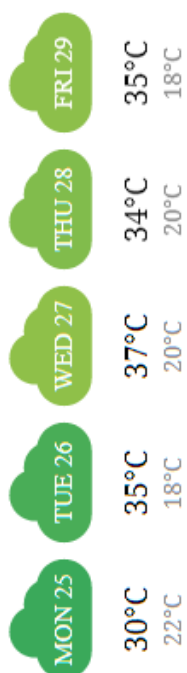
Вид на горивото и горивен процес	НМЛОС		CH ₄	
	EF; g/GJ	Клас на точност	Съдържание в ЛОС; %масс	Клас на точност
Прахово изгаряне на въглища при мощност > 50 MW	3	B	50	D
Скарно изгаряне на въглища при мощност < 50 MW	30	C	50	D
Мазут	6	B	50	E
Нафта	3	C	50	D
Природен газ при мощност > 50 MW	5	C	50	D
Природен газ при мощност < 50MW	8	C	50	D

Емисии на вредни вещества в атмосферния въздух по категории източници (x 1000 t/y)

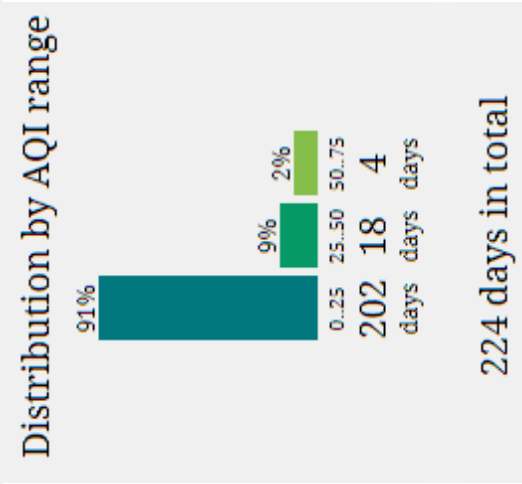
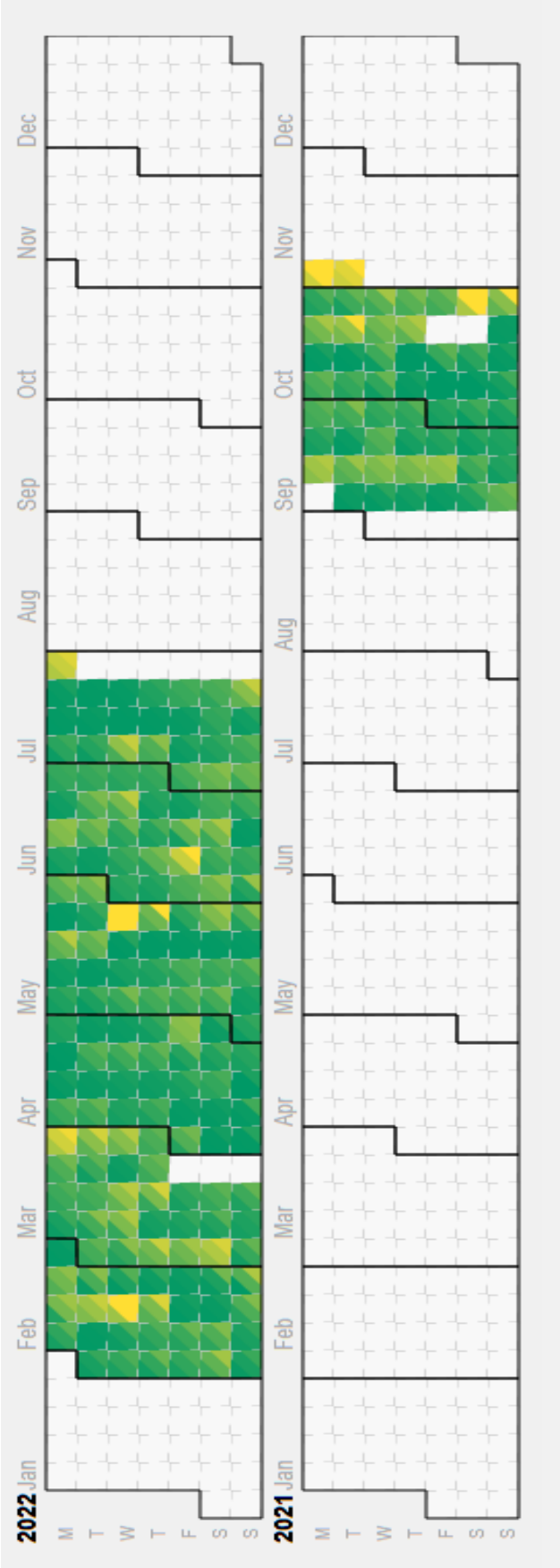
Групи източници на емисии	SOx [*]	NOx ^{**}	НМЛОС	CH ₄	NH ₃	CO
1.ТЕЦ	794.43	51.1	1.037	1.037	-	3.67
2.Битово горене	31.9	3.8	19.6	14.1	-	321.5
3.Горивни процеси в индустрията (в т.ч. производство на енергия)	113.5	17.7	1.356	1.093	-	72.6
4.Негоривни производствени процеси	13.7	19.5	13.7	2.162	12.3	42.3
5.Добив и преработка на изкопаеми горива	0.005	-	2.061	450.5		
6.Използване на разтворители			24.0			
7.Пътен транспорт	3.3	57.6	35.3	1.057	0.025	212.7
8.Друг транспорт	25.1	31.4	5.029	0.252	0.003	12.6
9.Третиране и депониране на отпадъци	0.048	0.123	0.454	23.4	10.5	0.195
10.Селско стопанство	-	3.2	18.3	102.8	33.4	1.7
11.Природни източници	-	0.861	167.1	7.7	-	39.0
Общо^{***}	981.983	185.284	287.938	604.101	56.228	706.27

Актуални данни за състоянието на въздуха в община Брезово

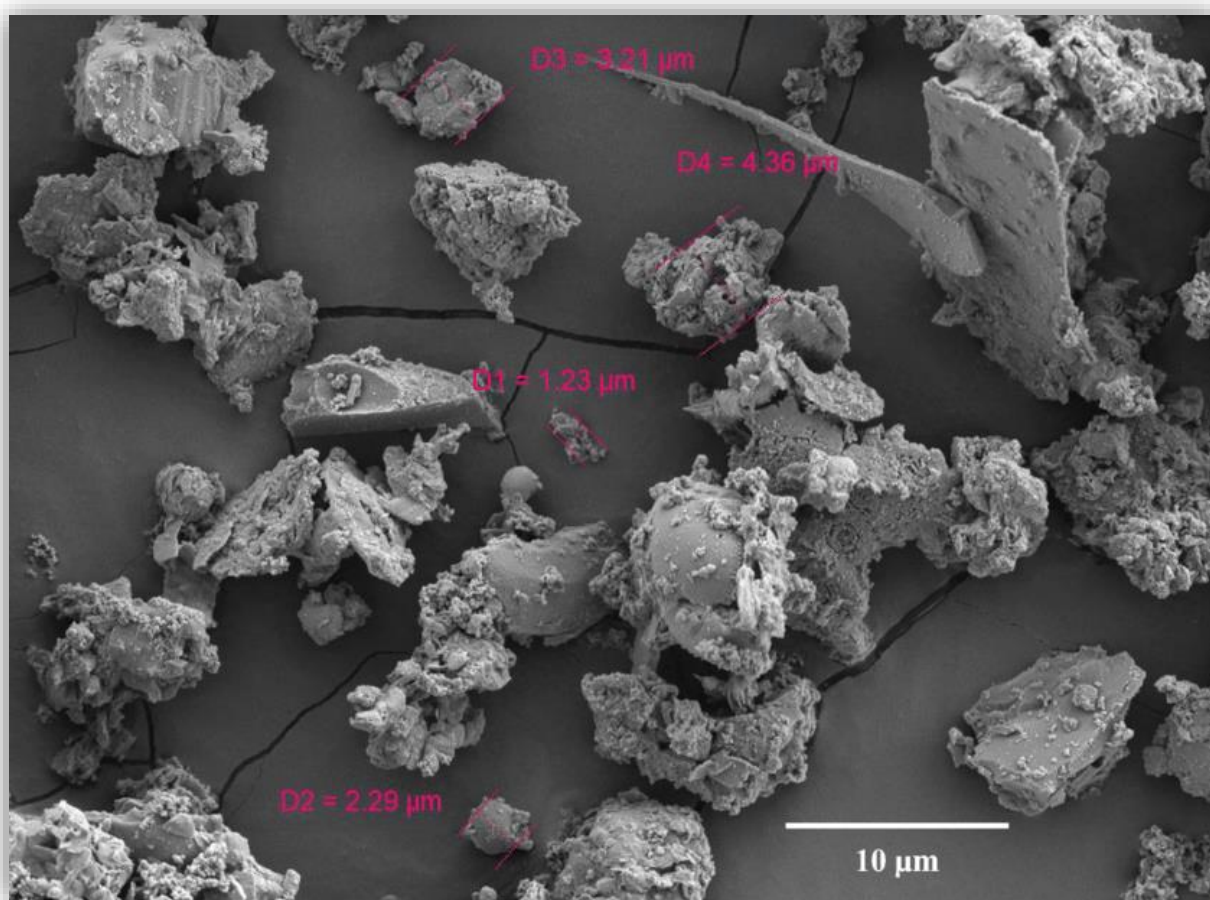

Данни от 25.07.2022г.

3.4 Анализ на ситуацията. Изводи и препоръки.

Изображение на фини прахови частици от сканиращ електронен микроскоп

Въз основа на извършения анализ е констатирано, че водеща роля в замърсяването на атмосферния въздух с ФПЧ10, с 41.13% дял, се пада на група източници „Битовото отопление“, в резултат от изгарянето на твърди горива в домакинствата.

За територията на Община Брезово като цяло, влиянието на автомобилния транспорт не е голям. Малко на брой са автомобилите в общината, големия проблем са улиците, които не са асфалтирани. Замърсяването на атмосферния въздух с прах и ФПЧ10 е значително. В общината няма натоварени пътни артерии, по които фпч достигне най-много 34%, което се дължи на вторично разпрашаване на натрупаният пътен нанос по уличната мрежа. Влиянието на промишлеността е незначително, в общината няма фирми, които да замърсяват въздуха.

Препоръки:

- (ЕО) No 595/2009 и Регламент (ЕО) No 582/2011 на Комисията от 25 май 2011 година за прилагане и изменение на Регламент (ЕО) No 595/2009 и Регламент (ЕС) No 627/2014 г за изменение на Регламент (ЕС) No автобусите отговарят на изискванията , но е препоръчително да се закупят електрически автобуси, които се приемат за най-екологичния вид превозни средства.
- Изграждане на велоалеи
- Да се увеличи благоустройство и озеленяване на парковете в общината
- извършени засаждания с дървесна растителност
- изграждане на атрактивни зелени пространства, места за отдих, детски и спортни площадки
- Периодично метене и миене на основните пътни артерии в града и поддържането им в добро състояние

Качеството на атмосферния въздух е силно зависимо, както от метеорологичните особености на дадена територия, така и от индустрията, производството на топла вода и енергия, битовото отопление, строително-ремонтните дейности, депониране на отпадъците и др.

Препоръки за намаляване емисиите на фини прахови частици от битовото отопление:

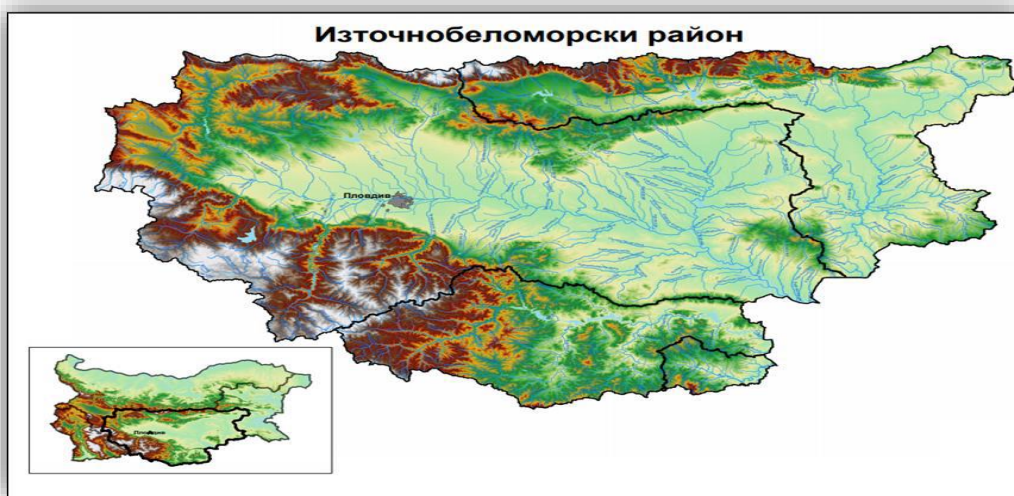
- Поетапно газифициране на битовия сектор- в момента е невъзможно поради газовата криза в Европа , но при подобряване на положението може да се извърши.
- Повишаването на енергийната ефективност на сградите – опит за вкарване на политиката за саниране на многофамилните жилищни сгради и достигане 60% санирани сгради.
- Подмяна на печки за твърди горива с по-енергийно ефективни- при изгарянето на дърва в домашни печки зависи от качеството на изгаряната дървесина. Дървата трябва да са сухи. Нужно е дървесината да стои на склад не по-малко от 2 години за да изгара правилно и да се спестява енергия.

Намаляване емисиите от транспорта

- предотврати внасянето на нанос върху пътните платна-допълнително затревяване и поставяне на бордюри, изграждане на нови места за паркиране, след ремонти на пътя засилване на контрола по възстановяване на целостта на пътното покритие, недопускане на емитиране на прах.
- Поддържане на добро състояние на пътна инфраструктура – насърчаване използването на масовия обществен транспорт, изграждане и ремонти на пешеходни алеи и тротоари, машинно миене на основната улична мрежа на града и в селата. /закопуване на специализирана машина/ .

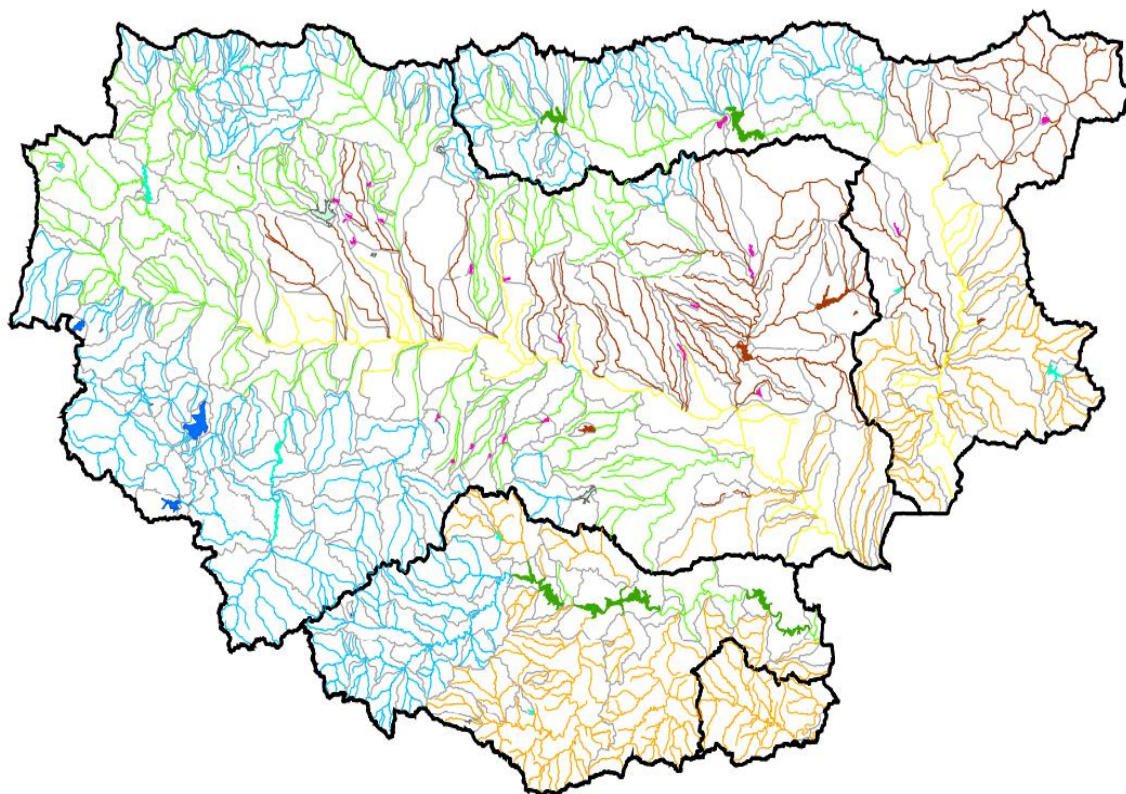
3.5 Води

Управлението на водните басейни в Община Брезово се извършва от Басейнова Дирекция за управление на водите - Източнобеломорски район /ИБР/ с административен център гр. Пловдив. Източнобеломорски район за басейново управление заема централните части на Южна България и обхваща водосборите на реките Марица, Тунджа, Арда и Бяла река. Те формират началото си на Българска територия, след което напускат самостоятелно границите на страната и преминават в Република Турция и Република Гърция. Всички основни реки в ИБР са част от международния речен басейн на река Марица, която се влива в Егейско море.

3.5.1 Повърхностни води

Типове повърхностни води в Източнобеломорски район

Легенда

Типове повърхностни води

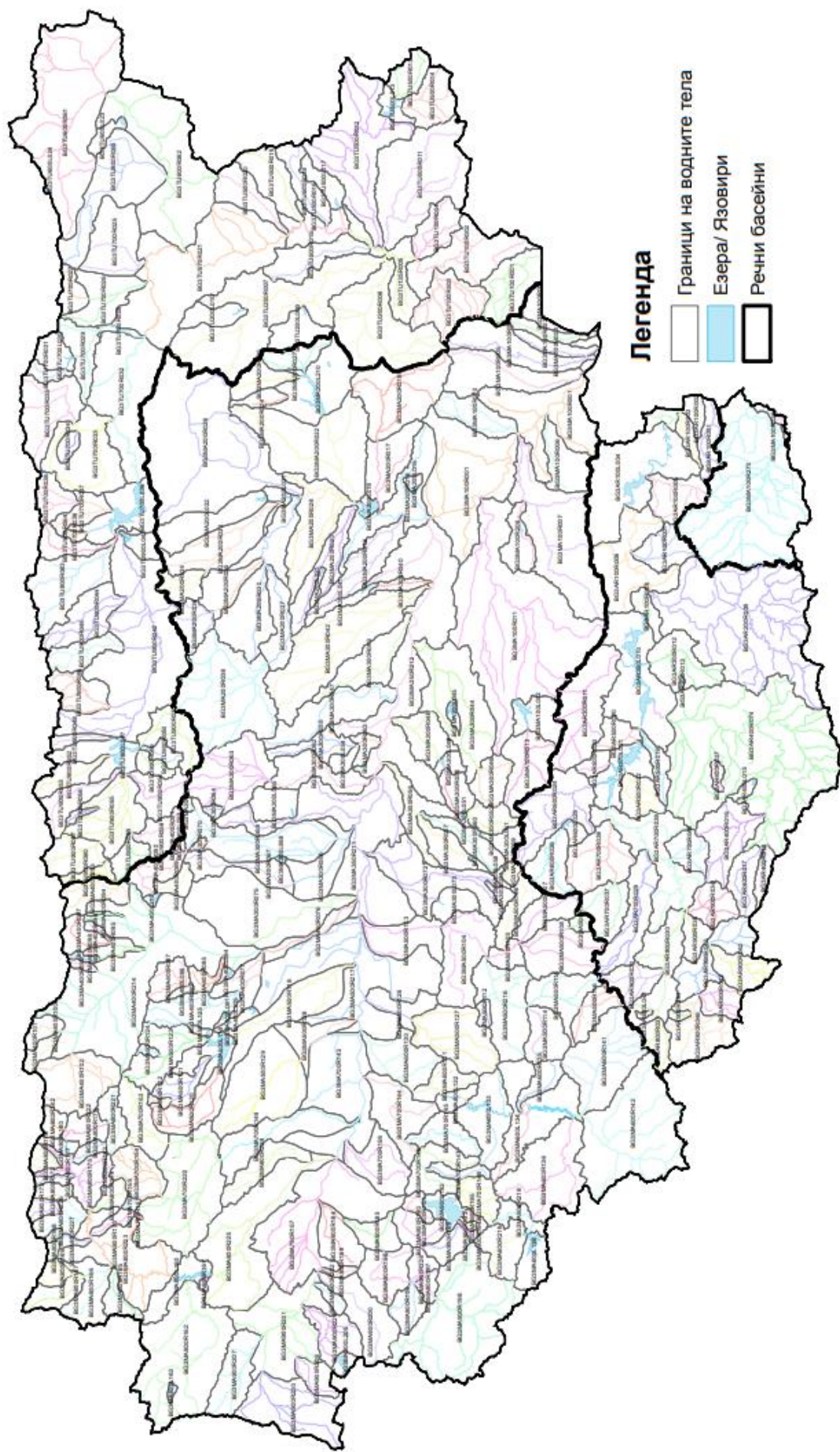
Типове реки

- R3- Планински реки
- R5- Полупланински реки
- R12- Големи равнинни реки
- R13- Малки и средни равнинни реки
- R14- Субсредиземноморски реки (пресъхващи)

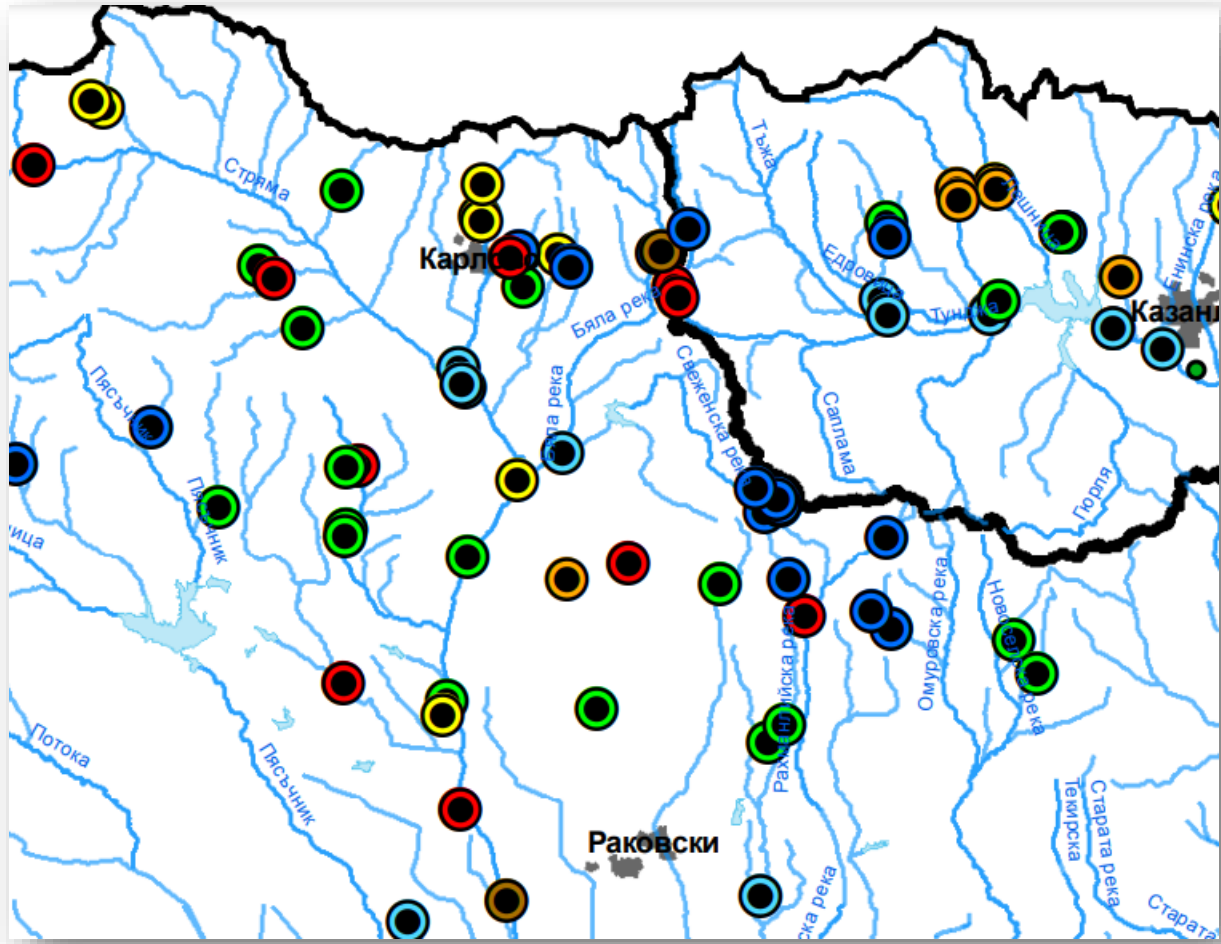
Типове езера/ язовири

- L3- Планински язовири
- L11- Големи дълбоки язовири
- L13- Средни и малки полупланински язовири
- L15- Големи равнинни плитки до средно дълбоки язовири
- L17- Малки и средни равнинни язовири
- Граници на водните тела
- Речни басейни

Повърхностни водни тела на територията на Източнобеломорски район

61

Водовземане от повърхностни води

- Питейно-битово водоснабдяване
- Напояване
- Промислени цели
- Промислени цели- охлаждане
- Производство на електроенергия
- Риборазвъждане
- Отдых и воден спорт
- Други цели

— Главни реки

■ Населени места

■ Езера/ Язовири

■ Речни басейни

Водовземане от повърхностни води

- Питейно-битово водоснабдяване
- Напояване
- Промислени цели
- Промислени цели- охлаждане
- Производство на електроенергия
- Риборазвъждане
- Отдых и воден спорт
- Други цели

— Главни реки

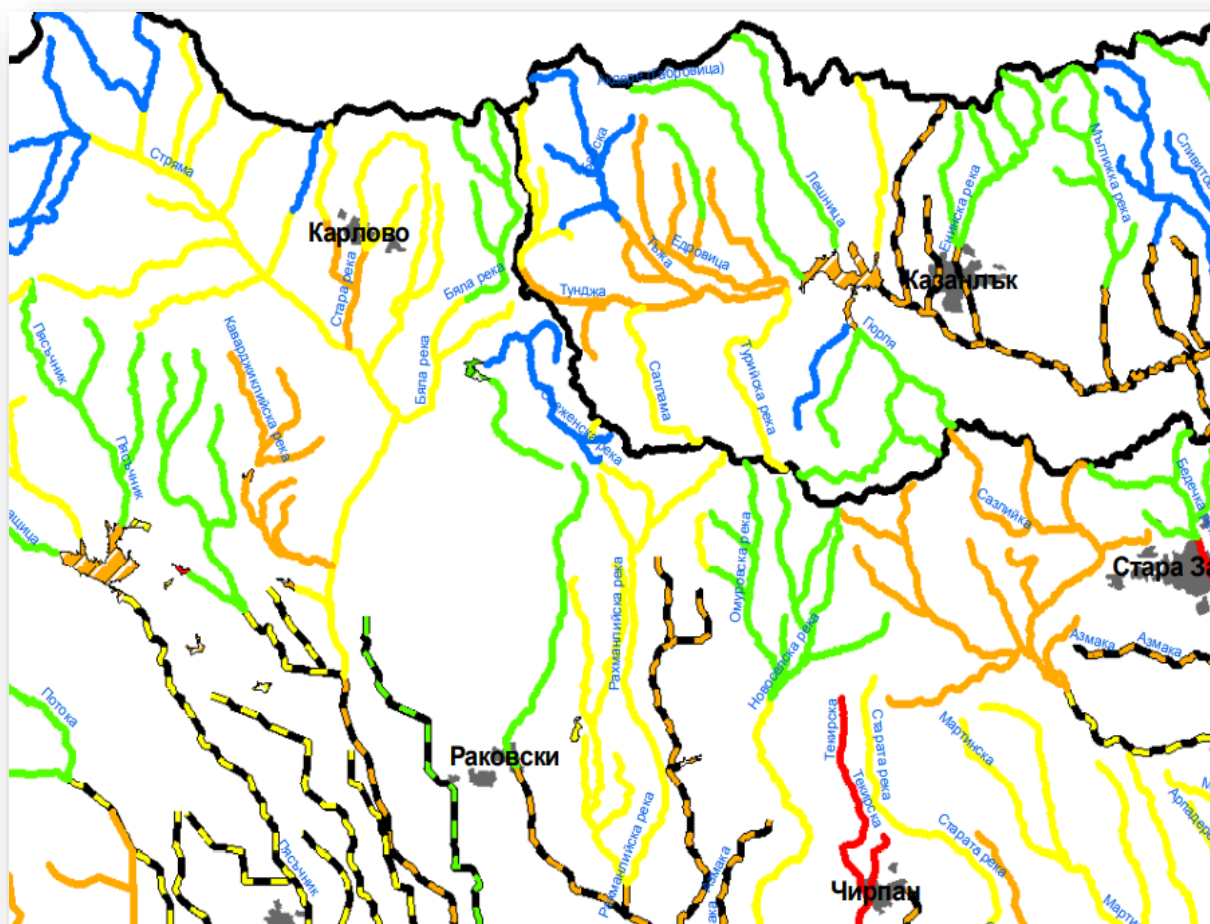
■ Населени места

■ Езера/ Язовири

■ Речни басейни

Екологично състояние/ потенциал на повърхностните водни тела на територията на Източнoбеломорски район

62

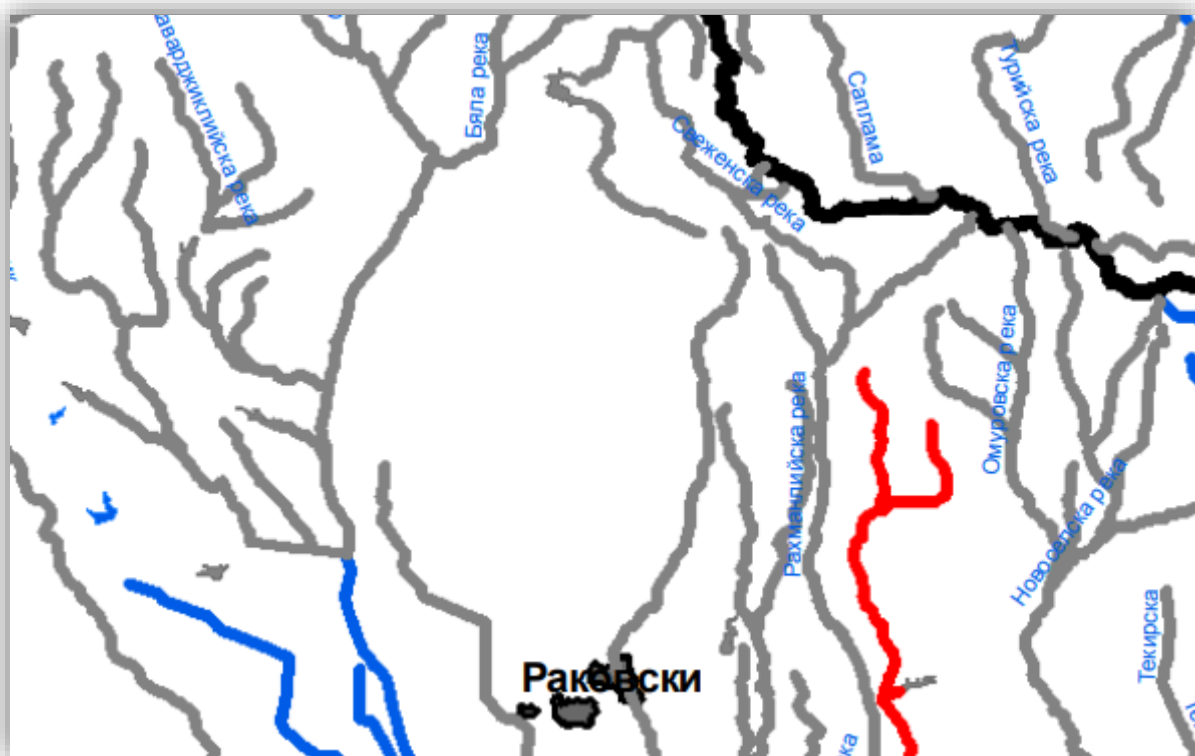

Легенда

Екологичен статус за категория "реки"	Екологичен потенциал за категория "реки"	Екологичен потенциал за категория "езера"
Екологично състояние	Екологичен потенциал	Екологичен потенциал
много лошо	лош	много лош
лошо	умерен	лош
умерено	добър	умерен
добро	Населени места	добър
отлично		Речни басейни

Химично състояние на повърхностните водни тела на територията на Източнобеломорски район

63

Легенда

Химично състояние за категория "реки"

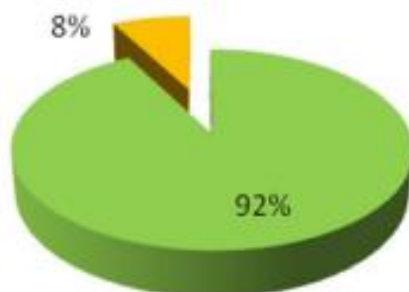
- лошо
- добро
- неизвестно

Химично състояние за категория "езера"

- лошо
- добро
- неизвестно
- Населени места
- Речни басейни

Екологично състояние/потенциал по специфични замърсители в ИБР

- Водни тела без превишаване на СКОС по специфични замърсители
- Водни тела с превишаване на СКОС по специфични замърсители

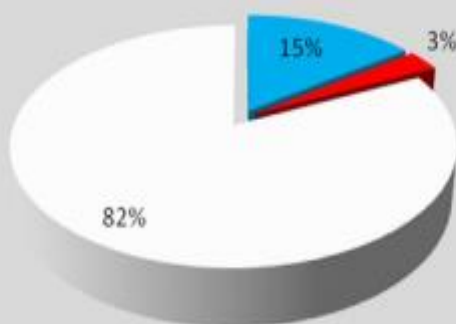

64

При определяне на химичното състояние на водните тела са приложени изискванията на Директива 2008/105/ЕО, транспонирана в Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители от 2010г. Химичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в два класа – добро и лошо, които се изобразяват съответно със син и червен цвят. Тези водни тела, които отговарят на химичните стандарти за качество на околната среда (СКОС) са в добро състояние, а за водните тела, в които се констатира превишаване на СКОС е определено лошо състояние. Във водните тела, в които не се извършва мониторинг на приоритетни вещества поради липсата на идентифициран натиск, химичното състояние е определено като неизвестно.

Химично състояние на повърхностните водни тела в ИБР

- Добро
- Лошо
- Неизвестно (без установен натиск)

Водните ресурси в общината са под нормалните за страната, а малкото количество валежи характерни за общината (средногодишно 500 мм), предполагат задължително интензивно напояване, което от своя страна затруднява питейно-битовото водоснабдяване в някои населени места. Основната река преминаваща през общината, която е и основния водосбор е река Розовска. Като цяло територията на общината се характеризира с малка водоносност. Това се дължи на относително малката водоносност на Тракийската низина и склоновете на Сърнена Средна гора, както и на ниските подпочвени води. За компенсиране на ниските водни количества, на територията на общината са изградени 81 бр. водоеми с обща площ от 6 869 дка.

Населено място	Наименование на язовира	Поземлен имот № ... от КК/КВС
БРЕЗОВО	"АЙ ТЕПЕ"	06361.1.90 /000090/, 06361.1.470 /000470
БРЕЗОВО	"ЧОМЛЕК ДЕРЕ"	1439/02.03.2005, 7521/23.07.2018
БРЕЗОВО	"КИЧЕСТ БРЯСТ"	06361.103.492 /000492/, 06361.103.552 /000552/
БРЕЗОВО	"БОЙЧО" /СОВАТЯ/	06361.40.70 /000052/, 06361.40.67 /000067/
БРЕЗОВО	"ЗАЙКОВ ГЕРАН"	06361.1.410/ 000410/, 0631.1.137 /000137/
БРЕЗОВО	"ПАНОВИ ДЪРВЕТА"	06361.49.52 /000052/, 06361.49.156 /000156/
БРЕЗОВО	"МИЛЧОВО ГЕРАНЧЕ"	1444/02.03.2005, няма съставен
БРЕЗОВО	"ДЯДОВ ЕНЧОВ ГЪОЛ"	06361.1.8 /001008/
ВЪРБЕН	"ШАБАНИЦА"	12680.20.831 /000831/
ВЪРБЕН	"АКАЦИИТЕ-ЮГ"	12680.22.74 /022074/
ВЪРБЕН	"АКАЦИИТЕ-СЕВЕР"	12680.1.24 /001024/
ВЪРБЕН	"НАД СЕЛОТО"	12680.571.441 /000441/, 12680.11.543 /000543/
ДРАНГОВО	"ЗЪБА"	23580.62.206 /000206/
ДРАНГОВО	"КОРУ ДЕРЕ-СРЕДЕН"	23580.60.29 /000029/
ДРАНГОВО	"КОРУ ДЕРЕ-ГОРЕН"	23580.60.12 /000012/
ДРАНГОВО	"КОРУ ДЕРЕ ДОЛЕН " /"ПОД ШОСЕТО"/	23580.22.176 /000176/
ДРАНГОВО	ДО РОМИТЕ	23580.43.280 /000280/
ЗЛАТОСЕЛ	"ПОЖАРА"	31160.120.349 /000349/
ЗЛАТОСЕЛ	ДО СТОПАНСКИ ДВОР /МАЛЪК ГЪОЛ/	31160.17.591 /000591/
СТРЕЛЦИ	"КОМИТОВ ГЪОЛ"	69818.16.364 /000364/
СТРЕЛЦИ	"ДО СКЛАДОВЕТЕ НА МВР"	69818.16.369 /000369/
СТРЕЛЦИ	"ТАУШАН ТЕПЕ-СЕВЕР"	69818.22.297 /000297/

СТРЕЛЦИ	"ПОД БРЕЗОВСКО ШОСЕ"	69818.99.570 /000570/
СТРЕЛЦИ	"ТАУШАН ТЕПЕ-ЮГ"	69818.22.292 /000292/
СВЕЖЕН	"ПЛАДНИЩЕТО"	65526.22.97 /022097/
СЪРНЕГОР	"КУРТ ДЕРЕ"	70593.1.129 /000129/, 70593.228.226 /000226/
СЪРНЕГОР	"ДАМЛЪ ДЕРЕ"	70593.1.102 /000102/
СЪРНЕГОР	"ПОД СЕЛОТО"	70593.358.335 /000335/, 70593.358.351 /000351/, 70593.358.352 /000352/
СЪРНЕГОР	"ИСАКАКВО"	70593.481.487 /000487/, 70593.481.558 /000558/
СЪРНЕГОР	"ВЕХТИ ЛОЗЯ"	70593.10.23 /000003/
СЪРНЕГОР	"НАД СЕЛОТО"	70593.74.546 /000546/, 70593.74.73 /000073/, 70593.74.79 /000079/
ТЮРКМЕН	"ДЪЛГЪНА"	73794.25.68 /000068/
ТЮРКМЕН	"ТЕКЕН ДЕРЕ 1"	73794.1.42 /001042/
ТЮРКМЕН	"ТЕКЕН ДЕРЕ 3"	73794.1.37 /001037/
ТЮРКМЕН	"ТЕКЕН ДЕРЕ 2"	73794.1.47 /001047/
ОТ.КИРИЛОВО	"ЕЛАДЖИ"	54451.45.124 /000124/, 54451.45.140 /000140/
ОТ.КИРИЛОВО	"ГЕРЕНДЖИКА"	54451.7.148 /000148/
ОТ.КИРИЛОВО	"СЛИВКАТА"	54451.28.117 /000117/
ОТ.КИРИЛОВО	"МЕШЕ КОРИЯ"	54451.10.176 /000176/
ЧОБА	"ЛОВДЖИЙСКА ЧЕШМА"	81975.30.584 /000584/
ЧОБА	"ТЕКЕН ДЕРЕ"	81975.31.573 /000573/
ЧЕХЛАРЕ	"ЮРЕНЯ"	81308.18.106 /018106/
ЧЕХЛАРЕ	"ЮРТЯ"	81308.25.102 /025102/
ЗЕЛЕНИКОВО	"КУРТОВИ БРЕСТИ"	30750.174.864 /000864/
ЗЕЛЕНИКОВО	"ПОЛЯНАТА"	30750.190.91 /000091/
ЗЕЛЕНИКОВО	"АЛАБАИР"	30750.186.177 /000177/
ЗЕЛЕНИКОВО	"ДЪЛБОК ДОЛ"	30750.180.842 /000842/
ЗЕЛЕНИКОВО	"ДО СТОПАНСКИ ДВОР"	30750.281.646 /000646/, 30750.67.645 /000645/
ЗЕЛЕНИКОВО	"ЛЕТИЩЕТО"	30750.647.500 /000500/
ЗЕЛЕНИКОВО	"ВОДОЕМ"	30750.269.468 /000468/
ЗЕЛЕНИКОВО	"ДАМНАЛИИ"	30750.125.804 /000804/
ЗЕЛЕНИКОВО	"КОДЖУОЛАРЕ"	30750.14.916 /000916/
ЗЕЛЕНИКОВО	"ВОДОЕМ"	30750.234.14 /234014/
БОРЕЦ	"ДО СТОПАНСКИ ДВОР"	05356.99.384 /000384/
РОЗОВЕЦ	"МАЛКА ЧЕРКВА"	62966.10.28 /010028/
БАБЕК	"НАД СЕЛОТО"	02035.29.48 /000040/
РОЗОВЕЦ	"ТУРСКАТА РЕКА"	62966.204.25 /204025/
РОЗОВЕЦ	"ТОПЛИКА"	62966.33.29 /033029/
РОЗОВЕЦ	"БАБЕШКИ РЪТ"	62966.176.34 /176034/

Анализи на общински язовири:

- АЙ ТЕПЕ

67

Водна поява (1984-2020) ⓘ

>0%

100%

непостоянна вода

постоянна вода

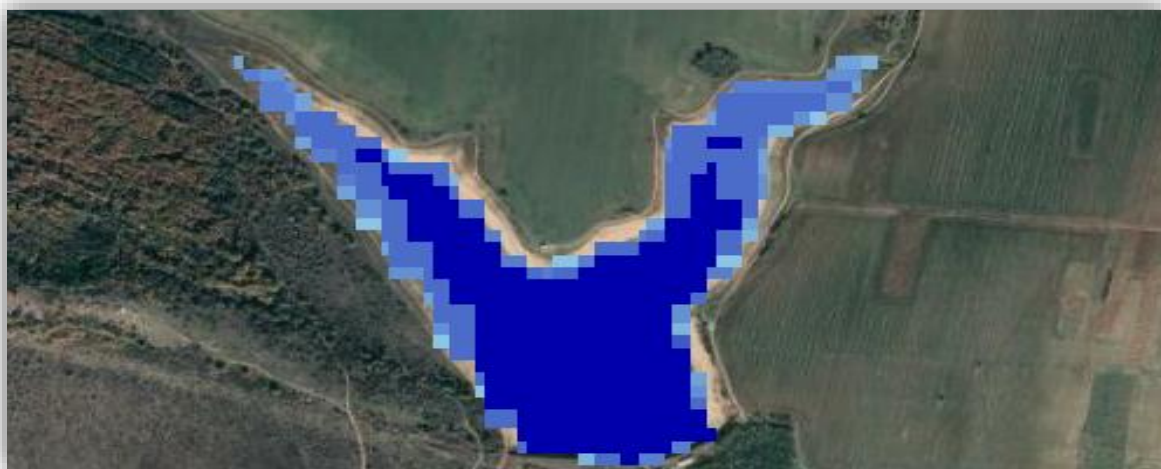

**Интензитет на промяна на
поява на вода
(1984-1999 to 2000-2020) ⓘ**

Намалява

Без изменение

Нараства

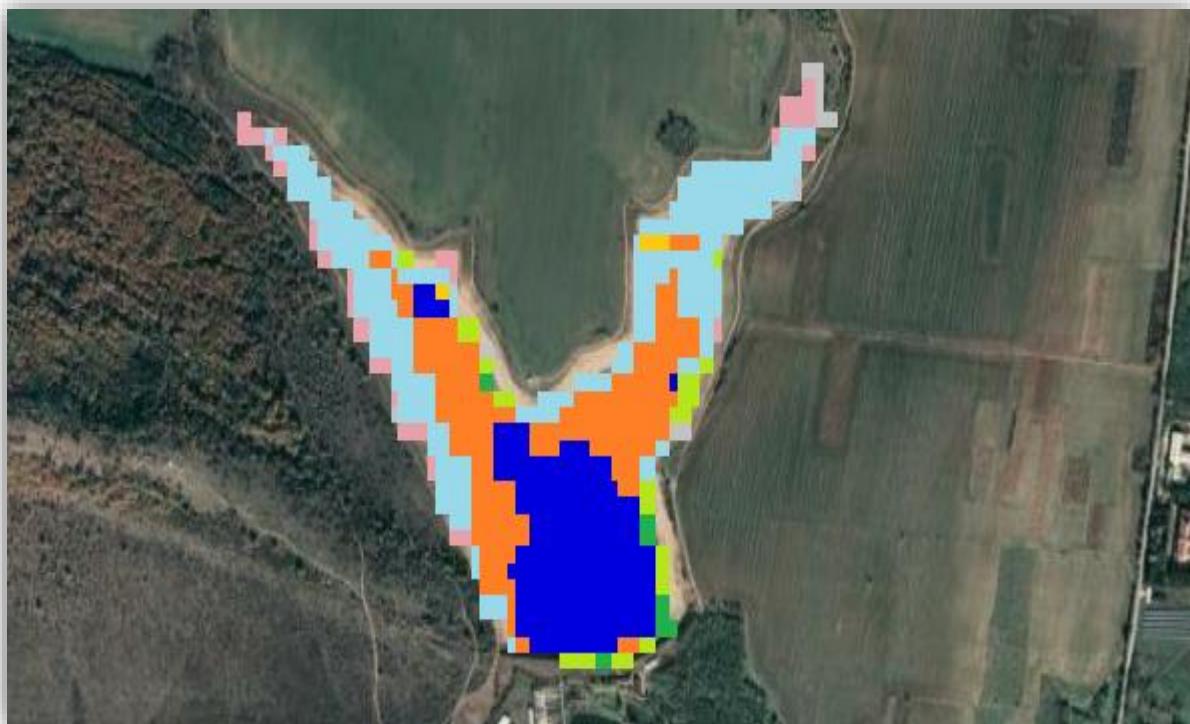
Сезонност на водата 2020 г.

(1984-2020)

Годишно повторение на водата

Водни преходи (От първата година до последната)

Постоянно

Нов постоянен

Изгубен за постоянно

Сезонни

Нова сезонност

Изгубена сезонност

Сезонно до постоянно

Постоянно до сезонно

Краткотрайно постоянен

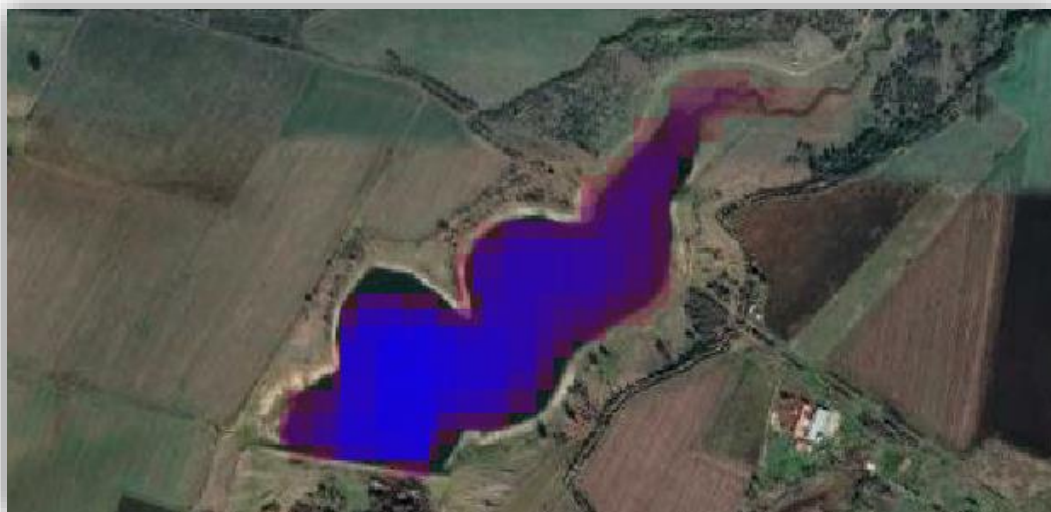

Краткотрайна сезонност

- ЧОМЛЕК ДЕРЕ

70

Водна поява (1984-2020) ⓘ

>0%

100%

непостоянна вода

постоянна вода

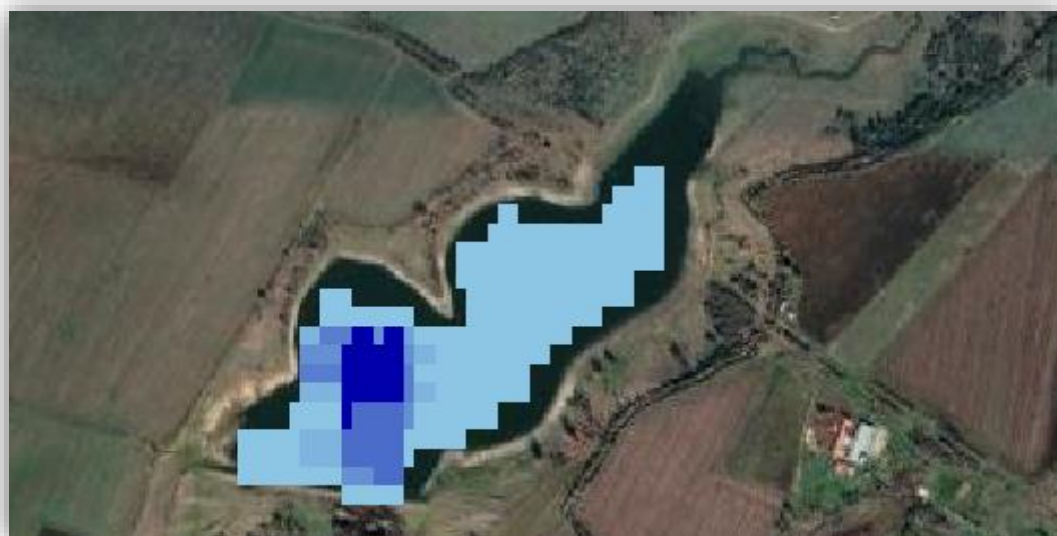

**Интензитет на промяна на
поява на вода
(1984-1999 to 2000-2020) ⓘ**

Намалява

Без изменение

Нараства

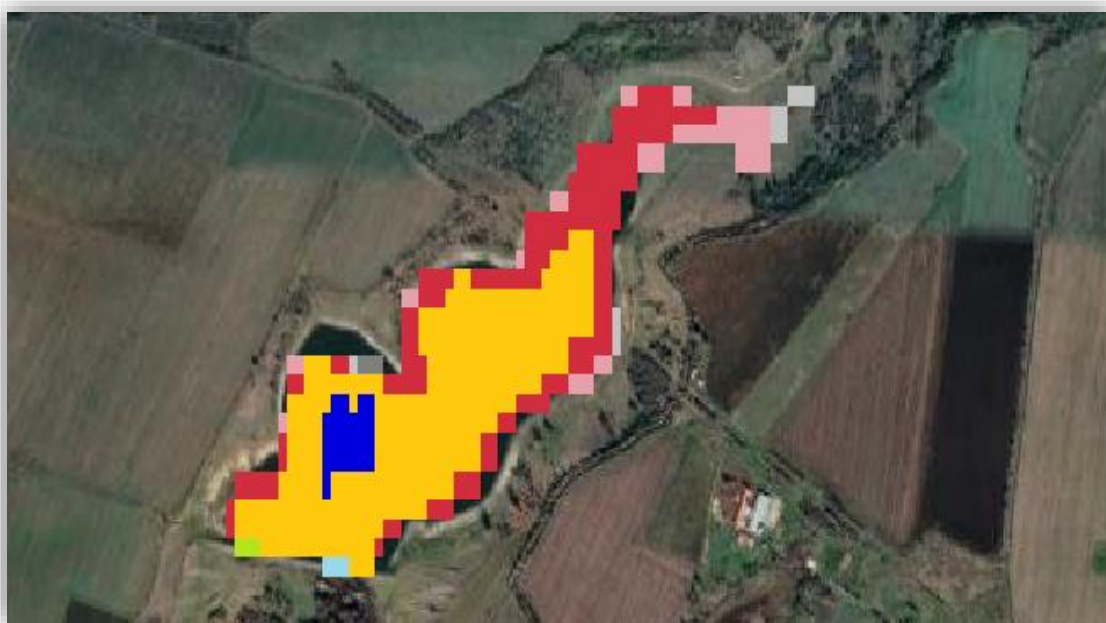
Сезонност на водата 2020 г.

(1984-2020)

Годишно повторение на водата

Водни преходи (От първата година до последната)

Постоянно	
Нов постоянен	
Изгубен за постоянно	
Сезонни	
Нова сезонност	
Изгубена сезонност	
Сезонно до постоянно	
Постоянно до сезонно	
Краткотрайно постоянен	
Краткотрайна сезонност	

- БОЙЧО

73

Водна поява (1984-2020) ⓘ

>0%

100%

непостоянна вода

постоянна вода

**Интензитет на промяна на
поява на вода
(1984-1999 to 2000-2020) ⓘ**

Намалява

Без изменение

Нараства

Сезонност на водата 2020 г.

(1984-2020)

Годишно повторение на водата

Водни преходи (От първата година до последната)

Постоянно	
Нов постоянен	
Изгубен за постоянно	
Сезонни	
Нова сезонност	
Изгубена сезонност	
Сезонно до постоянно	
Постоянно до сезонно	
Краткотрайно постоянен	
Краткотрайна сезонност	

- ЗАЙКОВ ГЕРАН

76

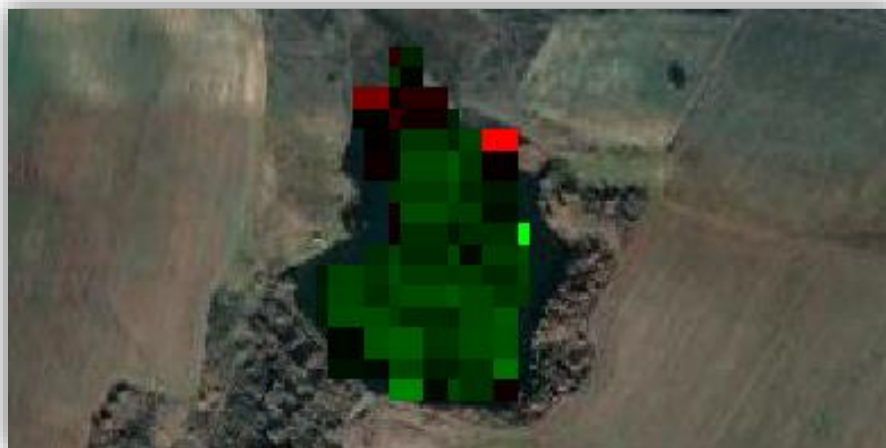
Водна поява (1984-2020) ⓘ

>0%

100%

непостоянна вода

постоянна вода

**Интензитет на промяна на
поява на вода**

(1984-1999 to 2000-2020) ⓘ

Намалява

Без изменение

Нараства

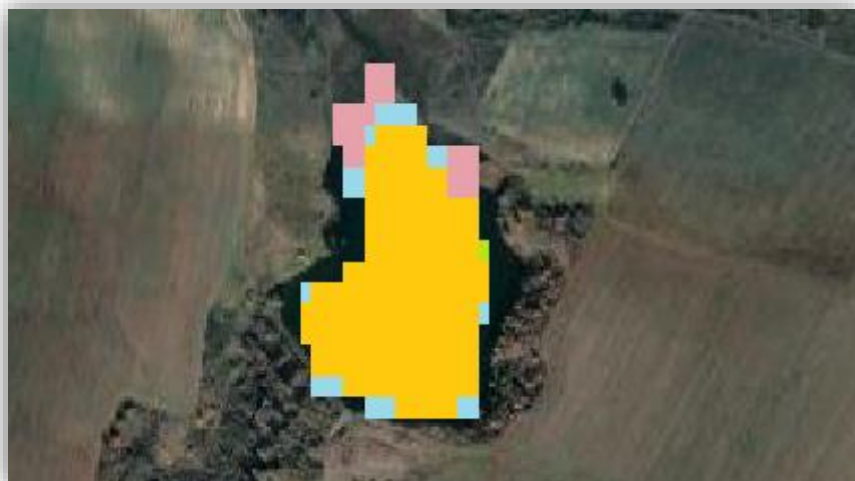
Сезонност на водата 2020 г.

(1984-2020)

Годишно повторение на водата

Водни преходи (От първата година до последната)

Постоянно	
Нов постоянен	
Изгубен за постоянно	
Сезонни	
Нова сезонност	
Изгубена сезонност	
Сезонно до постоянно	
Постоянно до сезонно	
Краткотрайно постоянен	
Краткотрайна сезонност	

- КИЧЕСТ БРЯСТ

79

Водна поява (1984-2020) ⓘ

>0%

100%

непостоянна вода

постоянна вода

**Интензитет на промяна на
поява на вода**

(1984-1999 to 2000-2020) ⓘ

Намалява

Без изменение

Нараства

Сезонност на водата 2020 г.

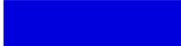
(1984-2020)

Годишно повторение на водата

Водни преходи (От първата година до последната)

Постоянно	
Нов постоянен	
Изгубен за постоянно	
Сезонни	
Нова сезонност	
Изгубена сезонност	
Сезонно до постоянно	
Постоянно до сезонно	
Краткотрайно постоянен	
Краткотрайна сезонност	

- ЛЕТИЩЕТО

82

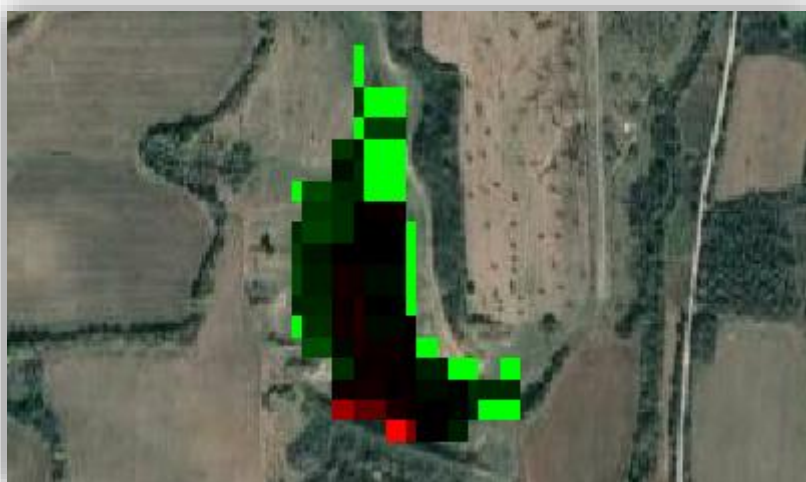
Водна поява (1984-2020) ⓘ

>0%

100%

непостоянна вода

постоянна вода

**Интензитет на промяна на
поява на вода
(1984-1999 to 2000-2020) ⓘ**

Намалява

Без изменение

Нараства

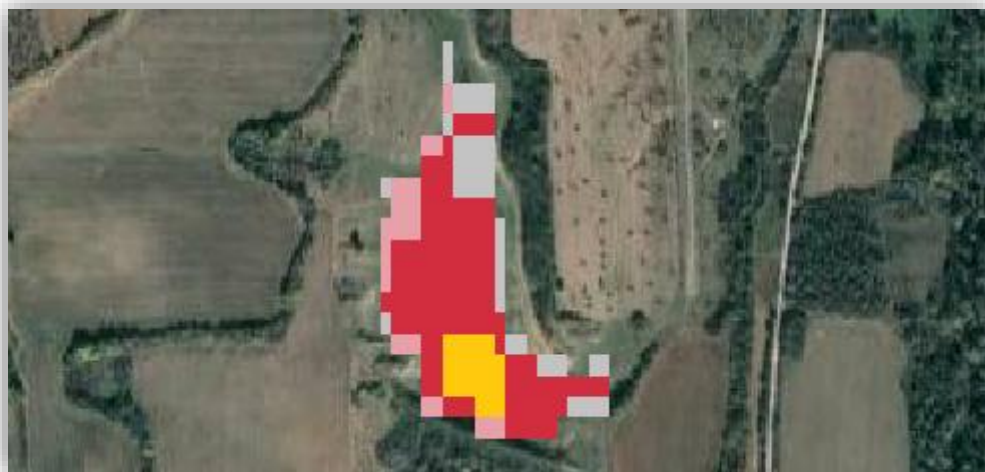
Сезонност на водата 2020 г.

(1984-2020)

Годишно повторение на водата

Водни преходи (От първата година до последната)

Постоянно	
Нов постоянен	
Изгубен за постоянно	
Сезонни	
Нова сезонност	
Изгубена сезонност	
Сезонно до постоянно	
Постоянно до сезонно	
Краткотрайно постоянен	
Краткотрайна сезонност	

- ДО СТОПАНСКИ ДВОР

85

Водна поява (1984-2020) ⓘ

>0%

100%

непостоянна вода

постоянна вода

**Интензитет на промяна на
поява на вода
(1984-1999 to 2000-2020) ⓘ**

Намалява

Без изменение

Нараства

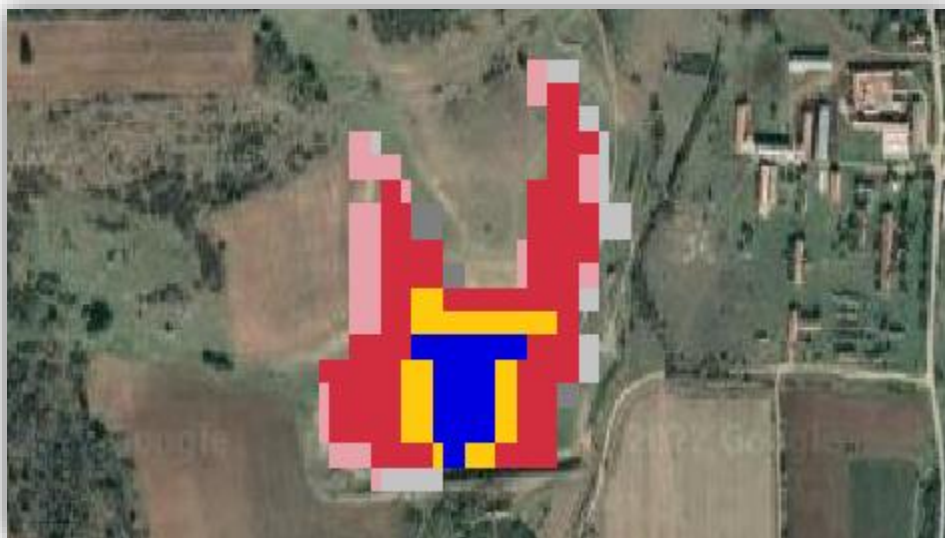
Сезонност на водата 2020 г.

(1984-2020)

Годишно повторение на водата

Водни преходи (От първата година до последната)

Постоянно	
Нов постоянен	
Изгубен за постоянно	
Сезонни	
Нова сезонност	
Изгубена сезонност	
Сезонно до постоянно	
Постоянно до сезонно	
Краткотрайно постоянен	
Краткотрайна сезонност	

- КОДЖУОЛАРЕ

88

Водна поява (1984-2020) ⓘ

>0%

100%

непостоянна вода

постоянна вода

Интензитет на промяна на поява на вода

(1984-1999 to 2000-2020) ⓘ

Намалява

Без изменение

Нараства

Сезонност на водата 2020 г.

(1984-2020)

Годишно повторение на водата

Водни преходи (От първата година до последната)

Постоянно	
Нов постоянен	
Изгубен за постоянно	
Сезонни	
Нова сезонност	
Изгубена сезонност	
Сезонно до постоянно	
Постоянно до сезонно	
Краткотрайно постоянен	
Краткотрайна сезонност	

- ЕЛАДЖИ

91

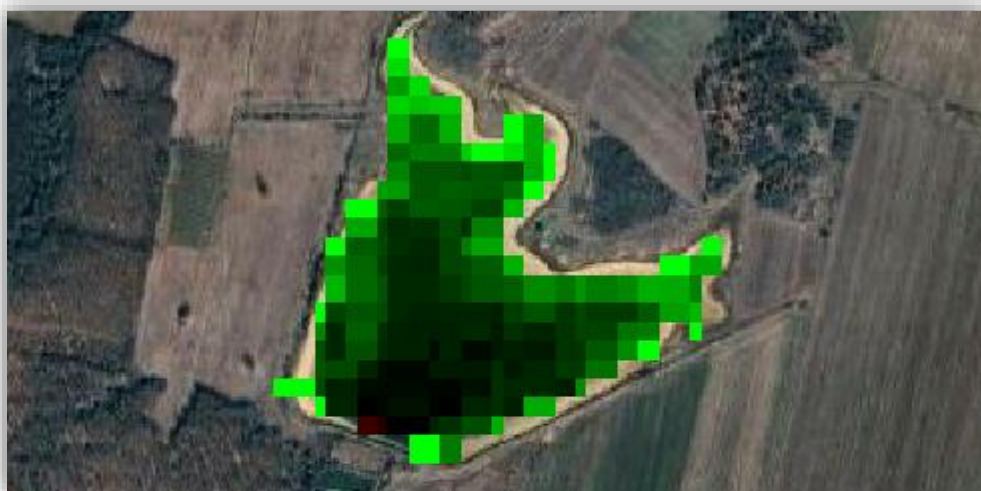
Водна поява (1984-2020) ⓘ

>0%

100%

непостоянна вода

постоянна вода

Интензитет на промяна на поява на вода

(1984-1999 to 2000-2020) ⓘ

Намалява

Без изменение

Нараства

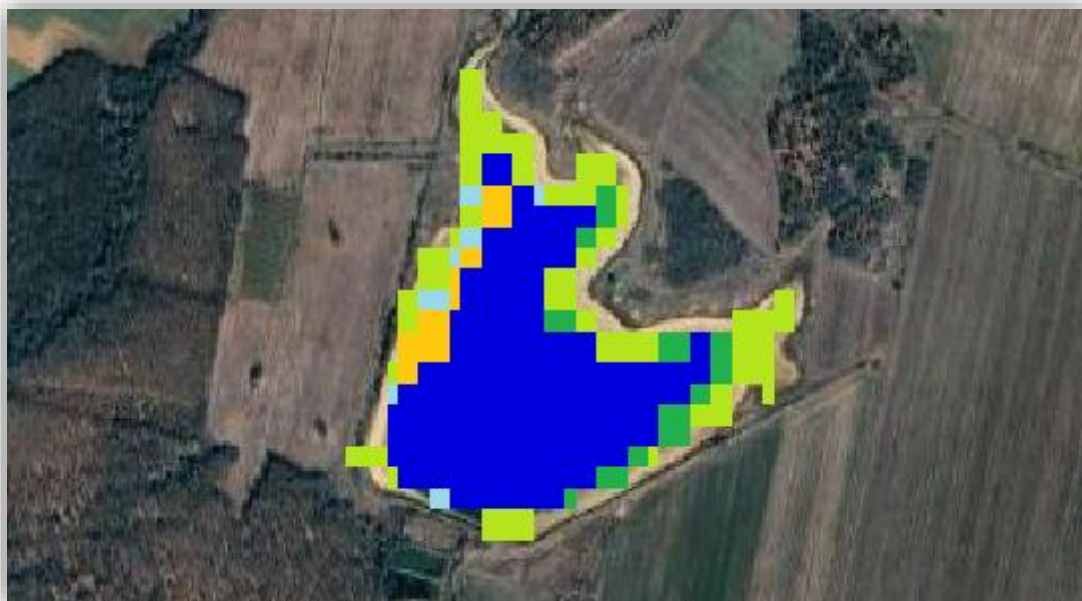
Сезонност на водата 2020 г.

(1984-2020)

Годишно повторение на водата

Водни преходи (От първата година до последната)

Постоянно

Нов постояннен

Изгубен за постоянно

Сезонни

Нова сезонност

Изгубена сезонност

Сезонно до постоянно

Постоянно до сезонно

Краткотрайно постоянен

Краткотрайна сезонност

- МЕШЕ КОРИЯ , ЛОВДЖИЙСКА ЧЕШМА

94

Водна поява (1984-2020) ⓘ

>0%

100%

непостоянна вода

постоянна вода

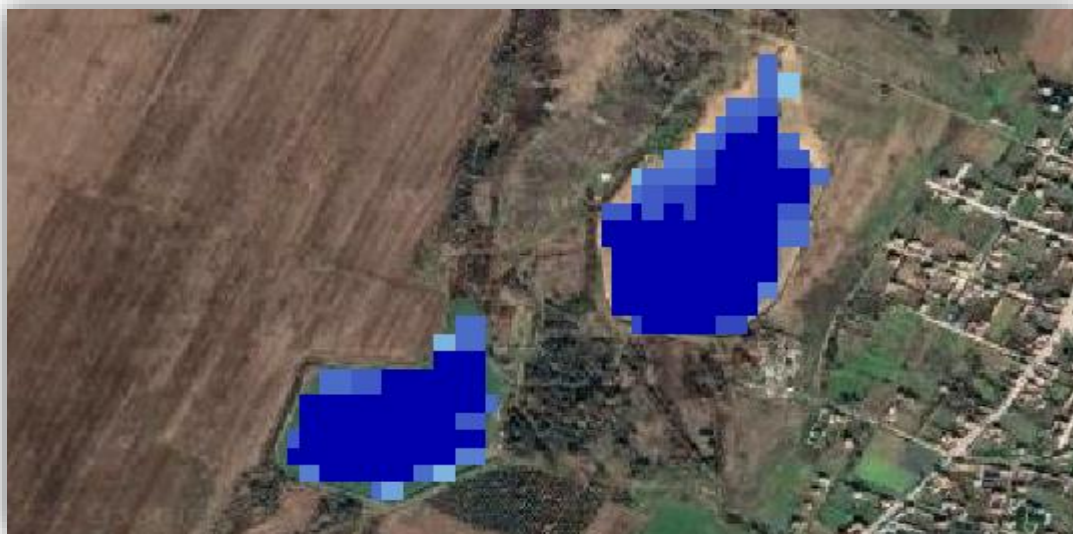
**Интензитет на промяна на
поява на вода**

(1984-1999 to 2000-2020) ⓘ

Намалява

Без изменение

Нараства

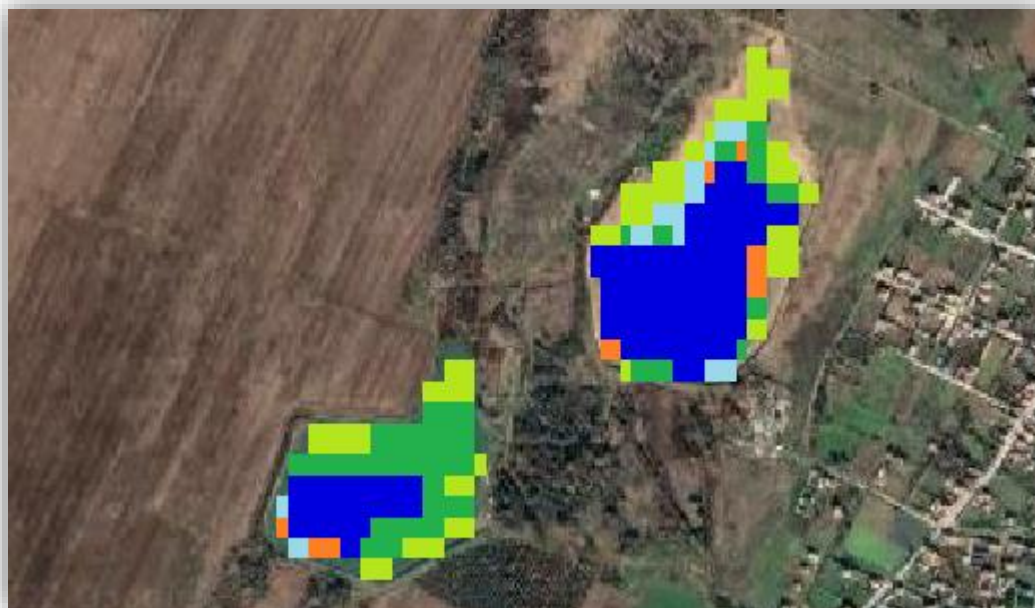
Сезонност на водата 2020 г.

(1984-2020)

Годишно повторение на водата

Водни преходи (От първата година до последната)

Постоянно

Нов постоянен

Изгубен за постоянно

Сезонни

Нова сезонност

Изгубена сезонност

Сезонно до постоянно

Постоянно до сезонно

Краткотрайно постоянен

Краткотрайна сезонност

- ЗЪБА

97

Водна поява (1984-2020) ⓘ

>0%

100%

непостоянна вода

постоянна вода

Интензитет на промяна на

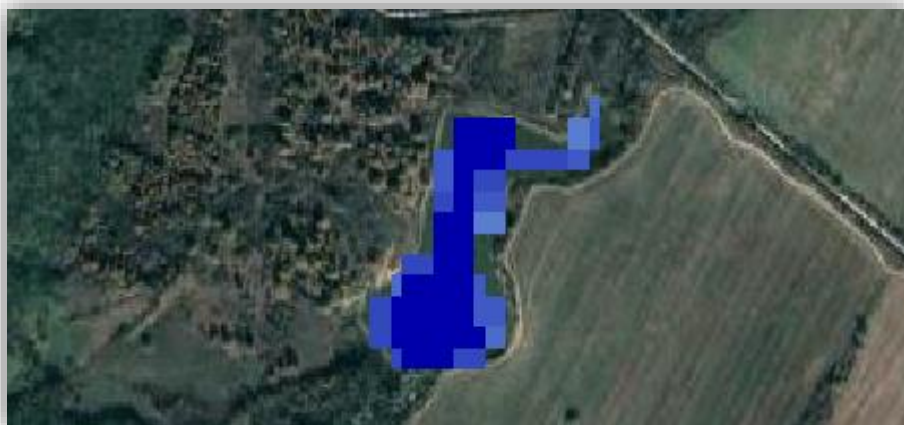
поява на вода

(1984-1999 to 2000-2020) ⓘ

Намалява

Без изменение

Нараства

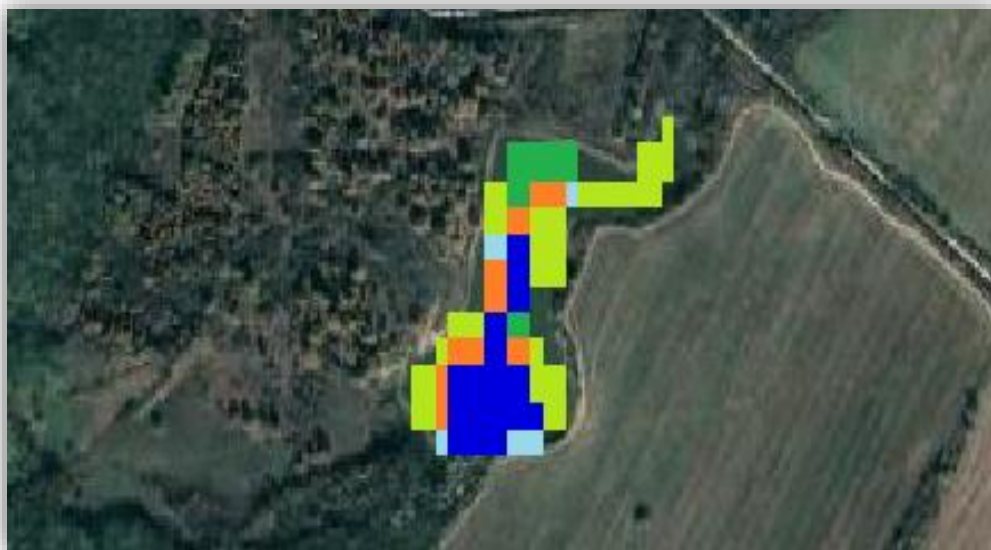
Сезонност на водата 2020 г.

(1984-2020)

Годишно повторение на водата

Водни преходи (От първата година до последната)

Постоянно

Нов постоянен

Изгубен за постоянно

Сезонни

Нова сезонност

Изгубена сезонност

Сезонно до постоянно

Постоянно до сезонно

Краткотрайно постоянен

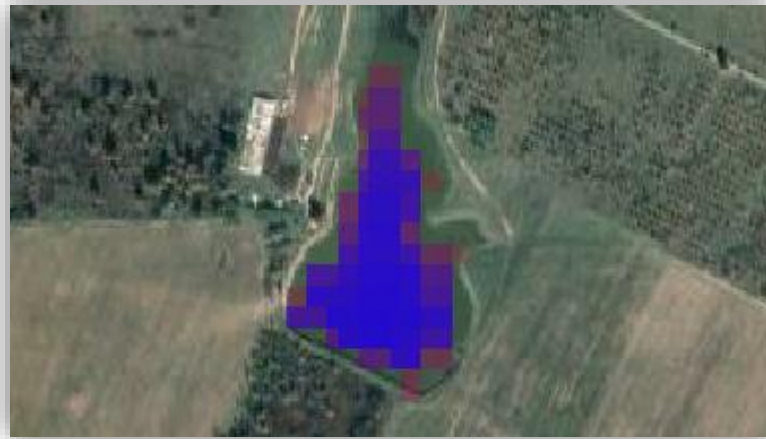

Краткотрайна сезонност

- КОРУ ДЕРЕ-ДОЛЕН

100

Водна поява (1984-2020) ⓘ

>0%

100%

непостоянна вода

постоянна вода

**Интензитет на промяна на
поява на вода
(1984-1999 to 2000-2020) ⓘ**

Намалява

Без изменение

Нараства

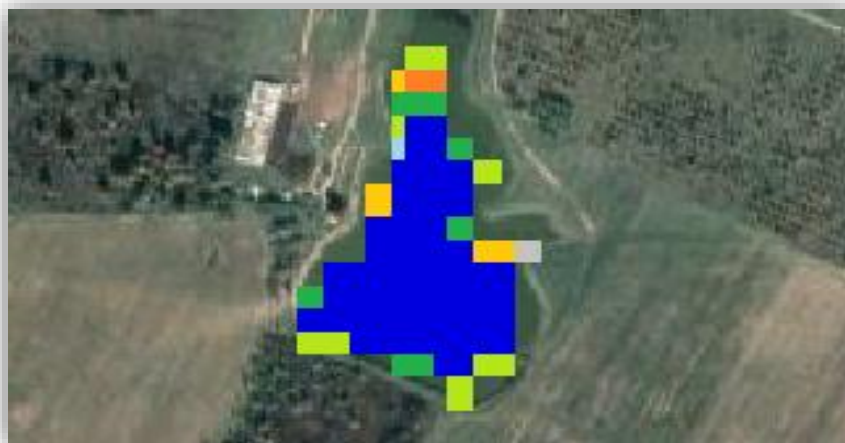
Сезонност на водата 2020 г.

(1984-2020)

Годишно повторение на водата

Водни преходи (От първата година до последната)

Постоянно

Нов постоянен

Изгубен за постоянно

Сезонни

Нова сезонност

Изгубена сезонност

Сезонно до постоянно

Постоянно до сезонно

Краткотрайно постоянен

Краткотрайна сезонност

- I.КОРУ ДЕРЕ-ГОРЕН, II.КОРУДЕРЕ - СТЕДЕН

103

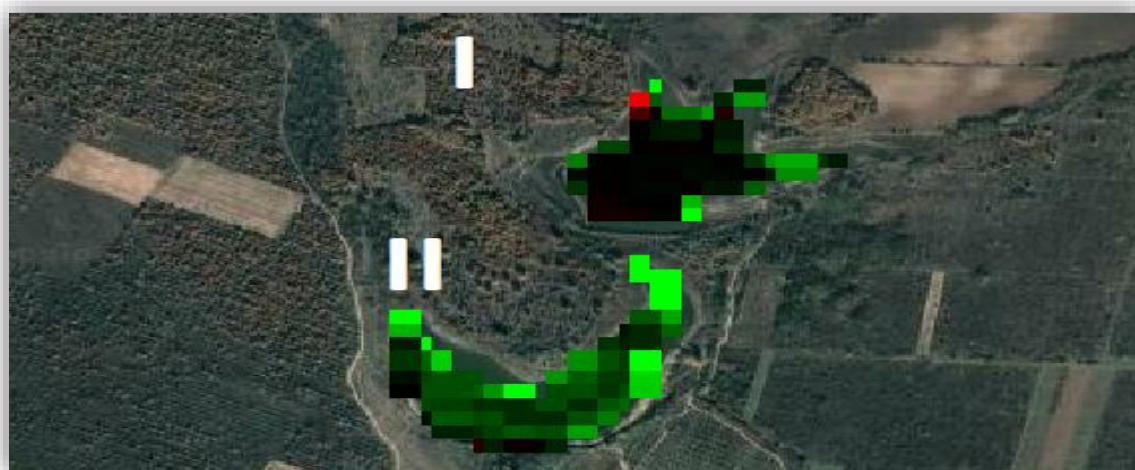
Водна поява (1984-2020) ⓘ

>0%

100%

непостоянна вода

постоянна вода

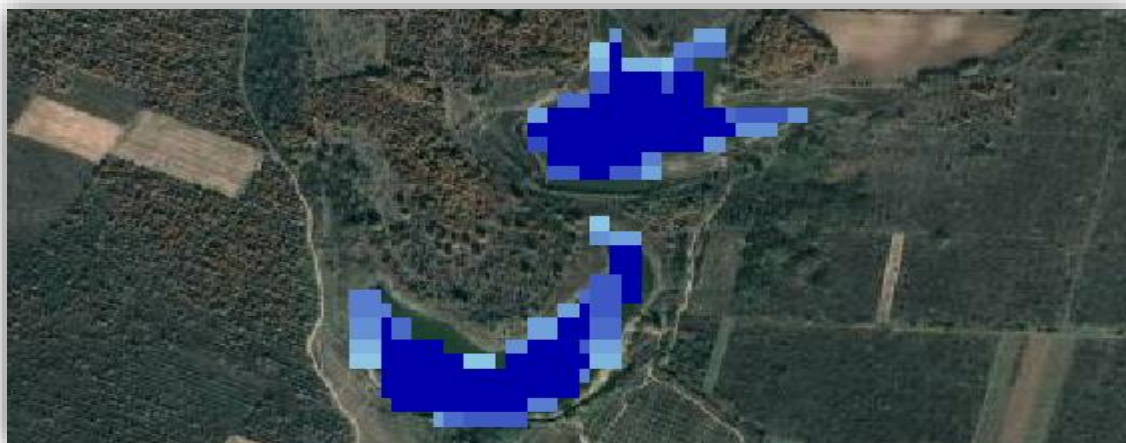

Интензитет на промяна на поява на вода (1984-1999 to 2000-2020) ⓘ

Намалява

Без изменение

Нараства

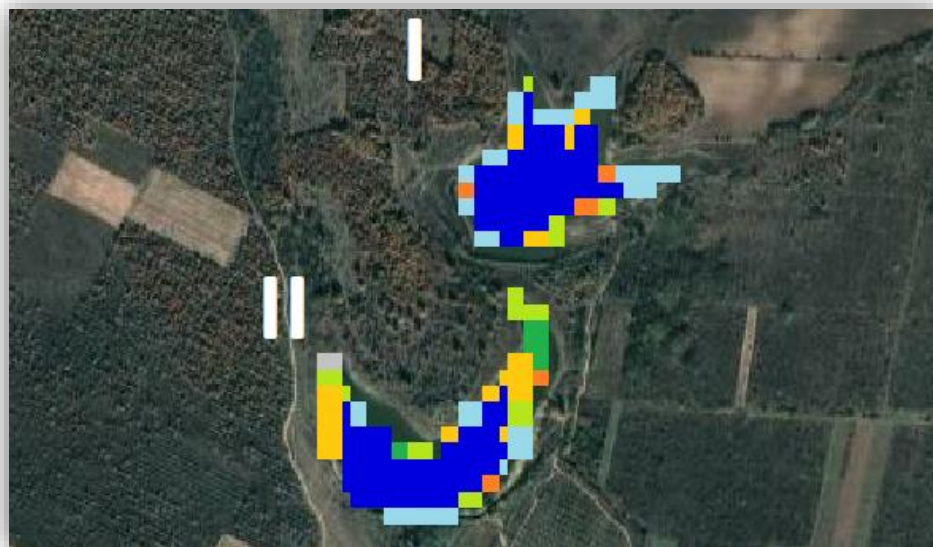
Сезонност на водата 2020 г.

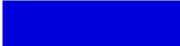
(1984-2020)

Годишно повторение на водата

Водни преходи (От първата година до последната)

Постоянно	
Нов постоянен	
Изгубен за постоянно	
Сезонни	
Нова сезонност	
Изгубена сезонност	
Сезонно до постоянно	
Постоянно до сезонно	
Краткотрайно постоянен	
Краткотрайна сезонност	

- ДО СТОПАНСКИ ДВОР – ЗЛАТОСЕЛ

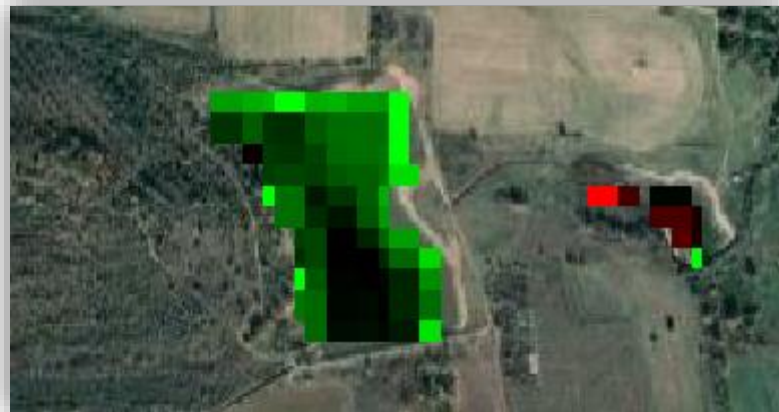
Водна поява (1984-2020) ⓘ

>0%

100%

непостоянна вода

постоянна вода

**Интензитет на промяна на
поява на вода
(1984-1999 to 2000-2020)** ⓘ

Намалява

Без изменение

Нараства

Сезонност на водата 2020 г.

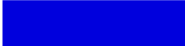
(1984-2020)

Годишно повторение на водата

Водни преходи (От първата година до последната)

Постоянно	
Нов постоянен	
Изгубен за постоянно	
Сезонни	
Нова сезонност	
Изгубена сезонност	
Сезонно до постоянно	
Постоянно до сезонно	
Краткотрайно постоянен	
Краткотрайна сезонност	

- ПОЖАРА

Водна поява (1984-2020) ⓘ

>0%

100%

непостоянна вода

постоянна вода

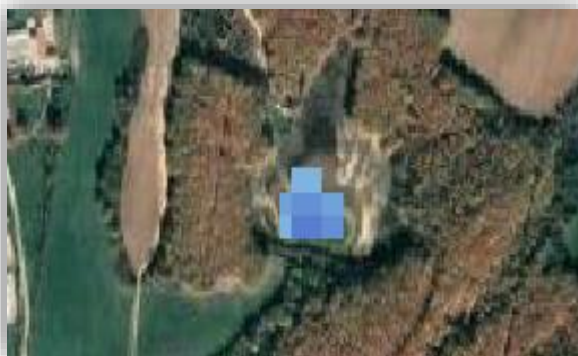
Интензитет на промяна на поява на вода

(1984-1999 to 2000-2020) ⓘ

Намалява

Без изменение

Нараства

Сезонност на водата 2020 г.

(1984-2020)

Годишно повторение на водата

Водни преходи (От първата година до последната)

Постоянно	
Нов постоянен	
Изгубен за постоянно	
Сезонни	
Нова сезонност	
Изгубена сезонност	
Сезонно до постоянно	
Постоянно до сезонно	
Краткотрайно постоянен	
Краткотрайна сезонност	

- ДЪЛБОК ДОЛ

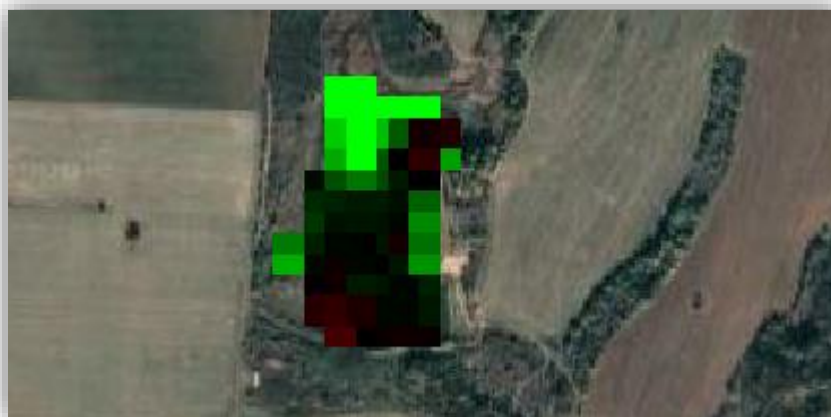
Водна поява (1984-2020) ⓘ

>0%

100%

непостоянна вода

постоянна вода

**Интензитет на промяна на
поява на вода**

(1984-1999 to 2000-2020) ⓘ

Намалява

Без изменение

Нараства

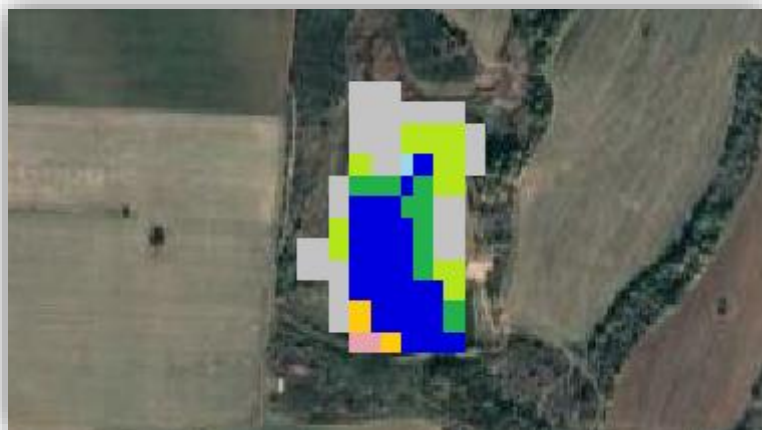
Сезонност на водата 2020 г.

(1984-2020)

Годишно повторение на водата

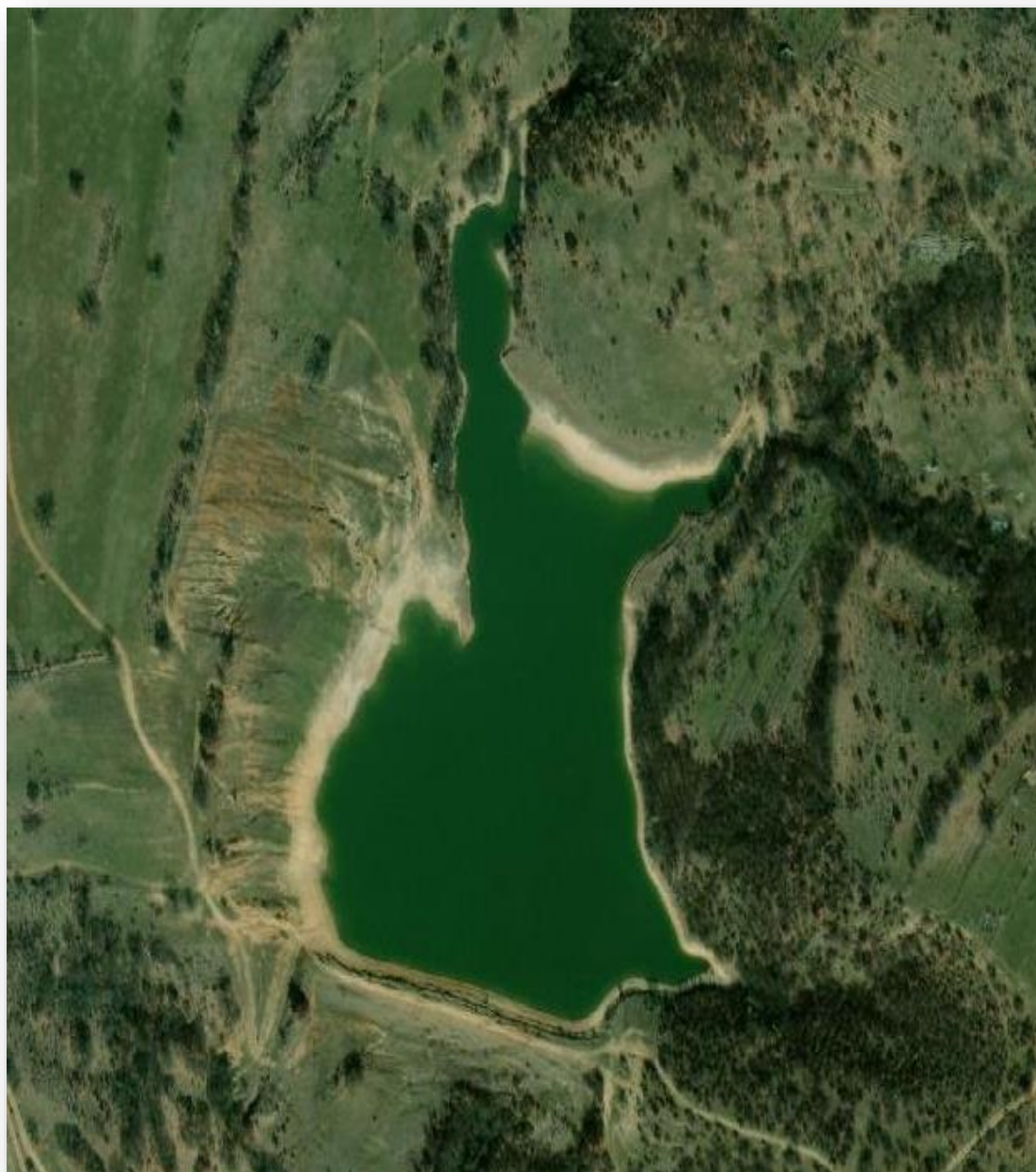

Водни преходи (От първата година до последната)

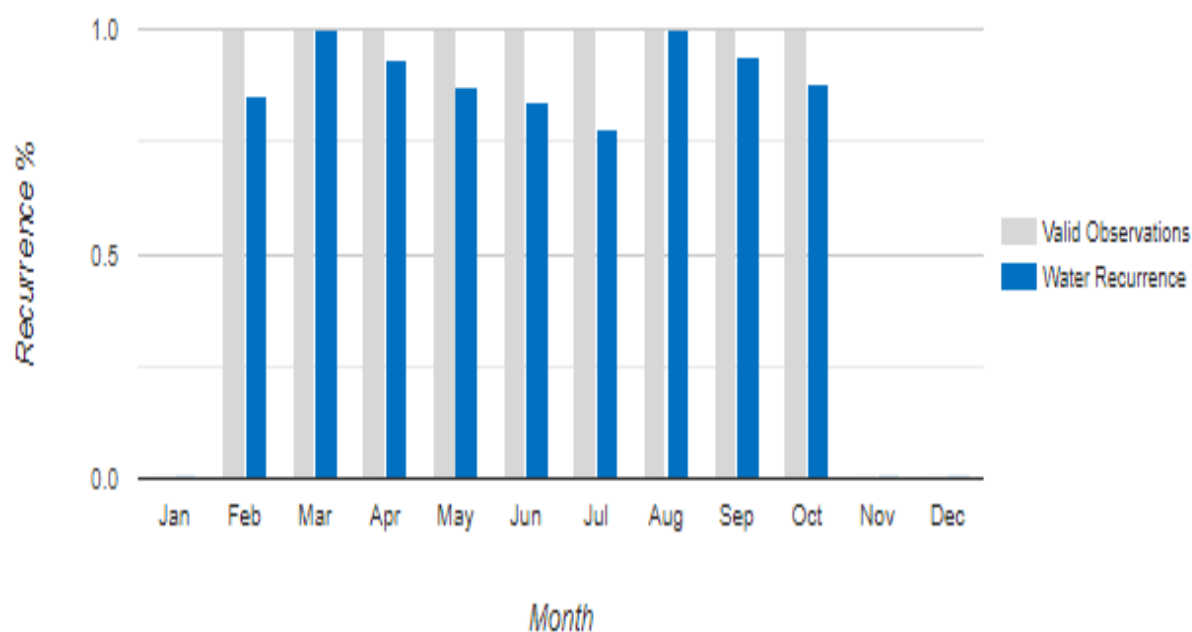
Постоянно	
Нов постоянен	
Изгубен за постоянно	
Сезонни	
Нова сезонност	
Изгубена сезонност	
Сезонно до постоянно	
Постоянно до сезонно	
Краткотрайно постоянен	
Краткотрайна сезонност	

- **ВЪРБЕН – НАД СЕЛОТО**

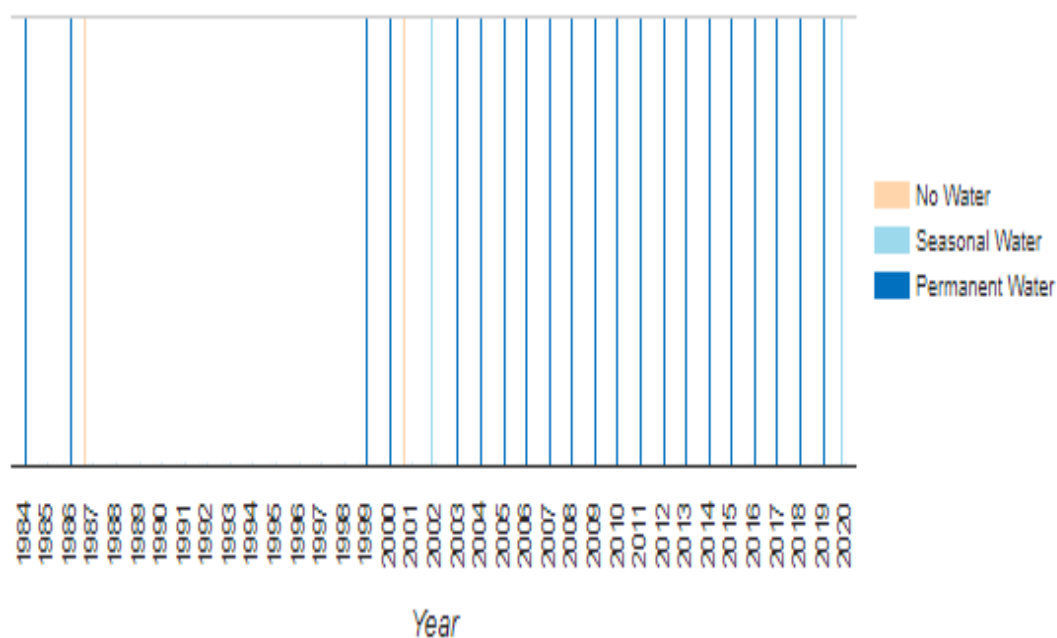
115

Водно количество и повторяемость

История на водата в водното тяло

Водна поява (1984-2020) ⓘ

>0%

100%

непостоянна вода

постоянна вода

Интензитет на промяна на поява на вода

(1984-1999 to 2000-2020) ⓘ

Намалява

Без изменение

Нараства

Сезонност на водата 2020 г.

(1984-2020)

Годишно повторение на водата

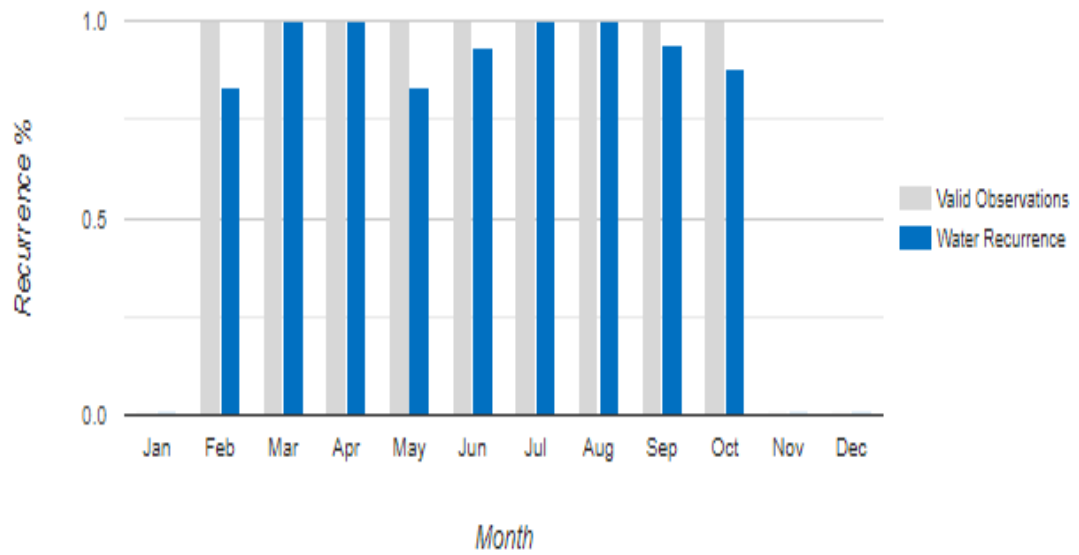
Водни преходи (От първата година до последната)

Постоянно	
Нов постоянен	
Изгубен за постоянно	
Сезонни	
Нова сезонност	
Изгубена сезонност	
Сезонно до постоянно	
Постоянно до сезонно	
Краткотрайно постоянен	
Краткотрайна сезонност	

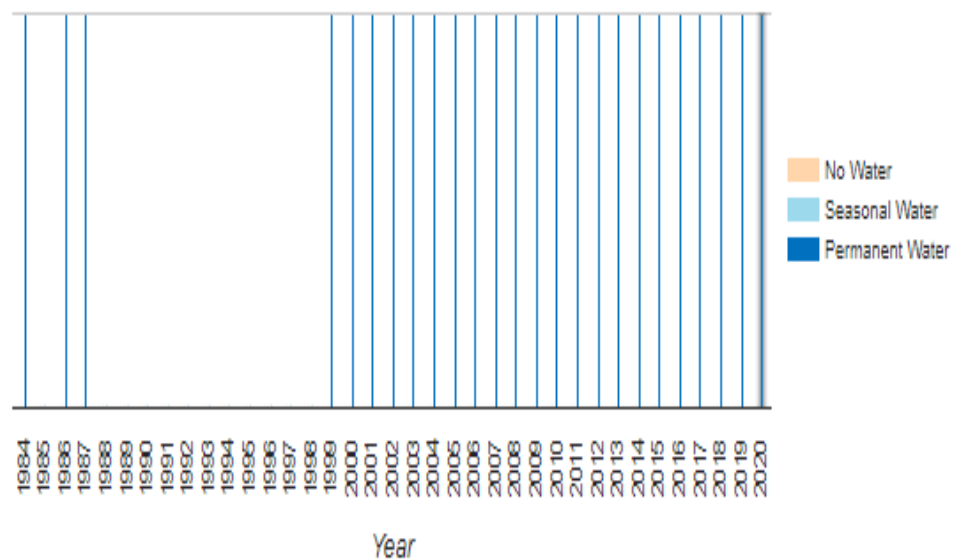
• СВЕЖЕН - ПЛАДНИЩЕТО

Pixel Coordinates: Lat: 42.491208, Long: 25.047354

Monthly Water Recurrence

Water History

Водна поява (1984-2020) ⓘ

>0%

100%

непостоянна вода

постоянна вода

Интензитет на промяна на поява на вода (1984-1999 to 2000-2020) ⓘ

Намалява

Без изменение

Нараства

Сезонност на водата 2020 г.

(1984-2020)

Годишно повторение на водата

Водни преходи (От първата година до последната)

Постоянно

Нов постоянен

Изгубен за постоянно

Сезонни

Нова сезонност

Изгубена сезонност

Сезонно до постоянно

Постоянно до сезонно

Краткотрайно постоянен

Краткотрайна сезонност

- СЪРНЕГОР – ПОД СЕЛОТО

124

Водна поява (1984-2020) ⓘ

>0%

100%

непостоянна вода

постоянна вода

**Интензитет на промяна на
поява на вода**

(1984-1999 to 2000-2020) ⓘ

Намалява

Без изменение

Нараства

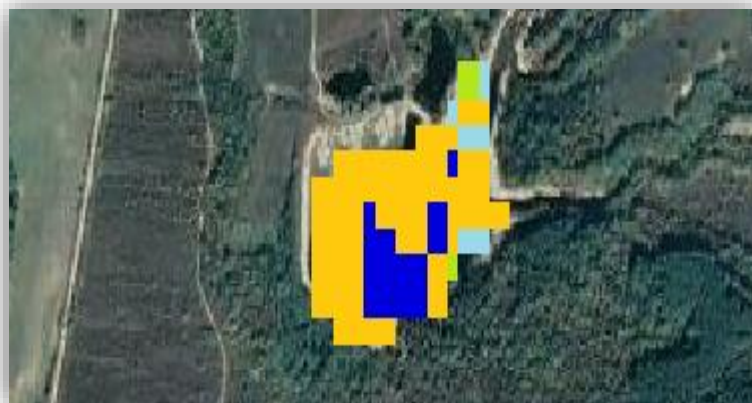
Сезонност на водата 2020 г.

(1984-2020)

Годишно повторение на водата

Водни преходи

(От първата година до последната)

Постоянно	
Нов постоянен	
Изгубен за постоянно	
Сезонни	
Нова сезонност	
Изгубена сезонност	
Сезонно до постоянно	
Постоянно до сезонно	
Краткотрайно постоянен	
Краткотрайна сезонност	

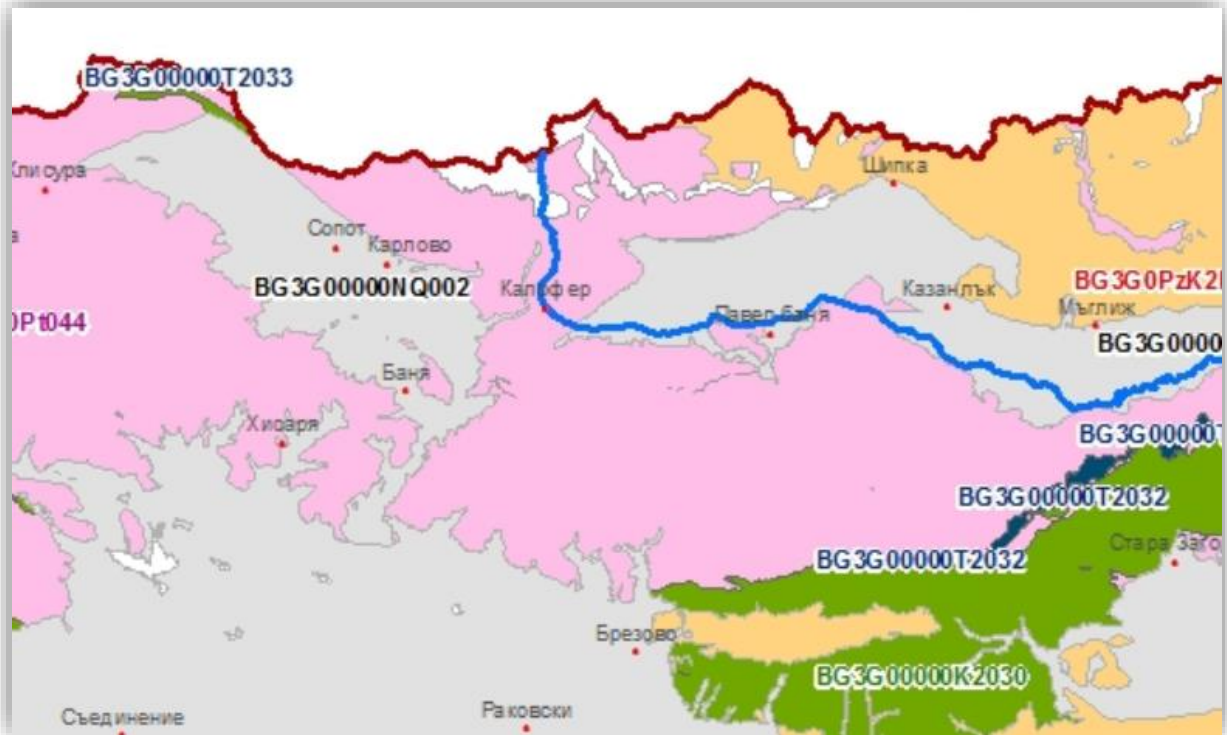
Заклучение към точка 3.5.1

Комплексни инженерни съоръжения (изкуствени водоеми), вода за напояване, за индустриални и битови нужди, като същевременно благодарение на своя ретензионен ефект смекчават последствията от сухи и дъждовни периоди, както в сезонен, така и в многогодишен аспект. Все по значима е и тяхната роля като обекти за спортен и промишлен риболов и екотуризм. Водните обекти не са годни за осигуряване електроенергия. Обществената значимост на въпросите, свързани с осигуряване на безопасната експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях, изисква определяне на единен подход за тяхното решаване и координация в действията на органите, имащи

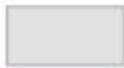
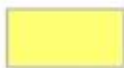
нормативно определени правомощия. Строителството им изисква значителни инвестиции, като често експлоатацията на язовирните стени и съоръженията към тях продължава значителни периоди от време, което определя и нуждата от редовни наблюдения и тяхната навременна поддръжка. Закона за собствеността определя кои са собствениците на различните изкуствени водоеми, докато Закона за водите регламентира задълженията и отговорностите на собствениците на язовирни стени и съоръжения към тях. Спромените в Закона за водите и наредбите свързани с безопасната експлоатация на язовири и обслужващите ги хидротехнически съоръжения се въвежда изискването за определяне от собственика на „оператор на язовирна стена“, който технически да подпомага и консултира собственика на язовира. Оператор на язовирна стена е екип от технически лица водени от хидроспециалист който притежава необходимата квалификация, умения и практика и с помощта на когото се извършва техническата експлоатация на язовирната стена и прилежащите хидротехнически съоръжения. Основно задължение на Операторът е да събира, анализира и предоставя при поискване, както от собственика така и от контролиращите органи, информацията с помощта на която се прави оценка на комплексното състояние на обекта. Чрез редовни наблюдения, компетентни инженерни предложения, и методологически указания, Оператора на язовирна стена подпомага собственика при вземането на управленчески решения за правилната и безопасна експлоатация на язовирните съоръжения. Съществуващите разпоредби регламентират също така видът и обемът на документацията на язовирните стени и съоръженията към тях, които се подготвят и актуализират от Операторът, сроковете за тяхното придобиване, както и начина им на съхраняване. Целта е да се гарантира документирането и проследимостта на всички промени в техническото и експлоатационното състояние на язовирните съоръженията. Събирането и анализирането на тази информация позволява да се прави оценка на комплексното състояние на обекта в реално време и подпомага Собственикът, по обосновано предложение на Оператора или по своя преценка да взема технически решения и осигурява финансирането за извършване на мероприятия по редовната експлоатационна поддръжка, на планови и основни ремонти и реконструкции на язовирните стени и съоръженията към тях.

3.5.2 Подземни водни тела

128

ЛЕГЕНДА

- Неоген-кватернер
- Неоген
- Палеоген-неоген
- Креда
- Триас
- Протерозой
- Река
- Граница на БДИБР-Пловдив

Карта на натиска от водовземане от подземни води

ЛЕГЕНДА

■ Водовземане от подземни води

Кладенци по населени места:

С. Бабек – 13 бр.
С. Борец- 186 бр.
С. Дрангово - 100 бр.
Гр. Брезово- 570 бр.
С. Чоба – 472 бр.
С. Тюркмен- 230 бр.
С. Отец Кирилово- 212 бр.
С. Пъдарско – 277 бр.
С. Розовец- 27 бр.
С. Сърнегор- 69 бр.
С. Стрелци – 146 бр.

С. Свежен – 4 бр.

С. Чехларе – 73 бр.

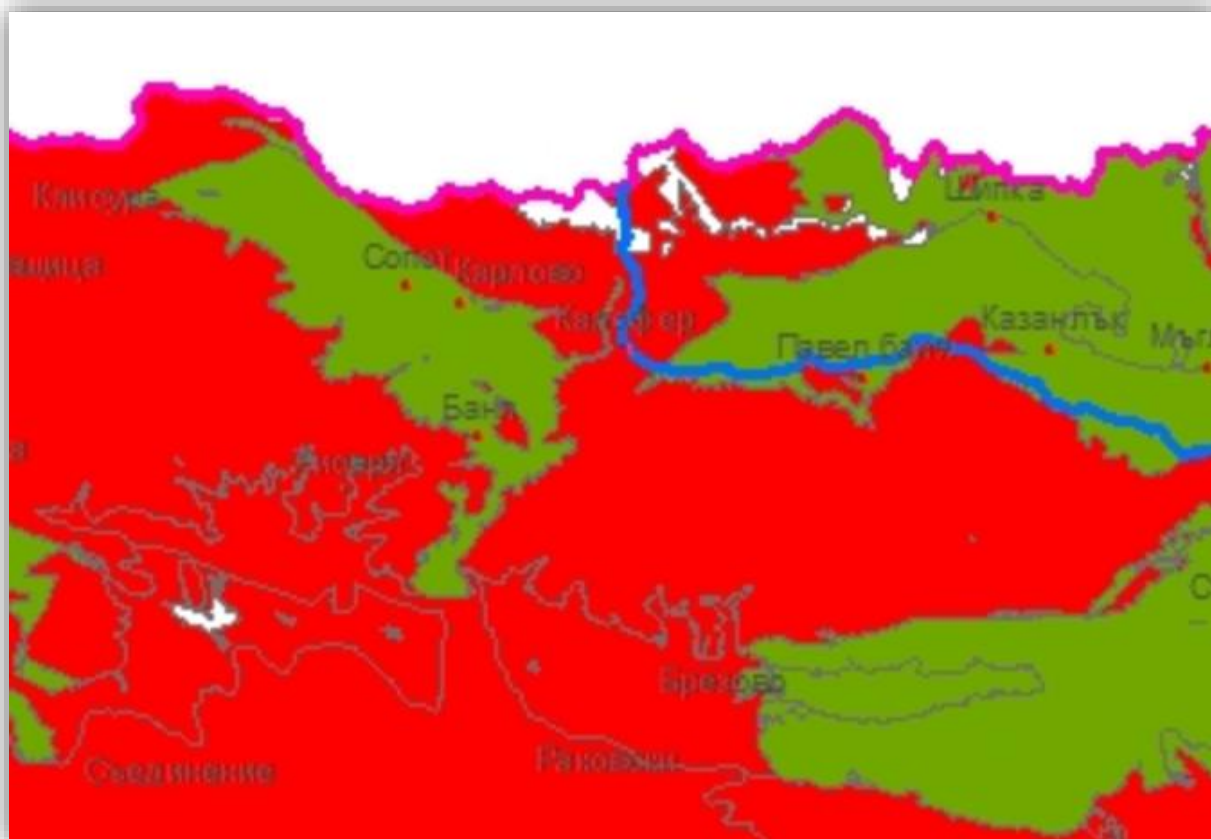
С. Върбен – 9 бр.

С. Зелениково – 205 бр.

С. Златосел - 129 бр.

Карта с химично състояние на подземните водни тела

130

ЛЕГЕНДА

Химично състояние на ПВТ

Добро

Лошо

Липсва мониторинг

Река

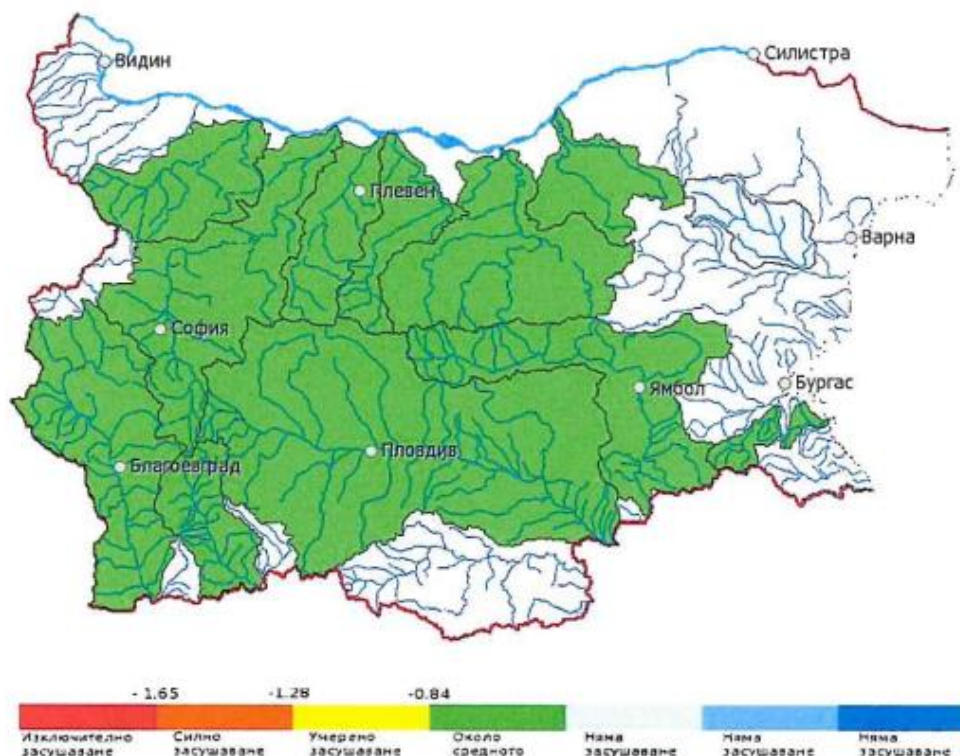
Граница на БДИБР-Пловдив

3.5.3 Водоснабдяване

В Източнобеломорския водосборен басейн обемът на речния отток за месец юни е 410 млн. м³, което е с около 11% повече спрямо предходния месец и с 8% повече спрямо юни 2021 г. В резултат на валежи в периодите 8-10, 14-15 и 25-27 юни са регистрирани краткотрайни повишения в голяма част от реките в басейна, по-съществени в периода 8-10 юни във водосборите на р. Марица (59 см) и на р. Арда (139 см). В резултат на интензивни валежи в периода 10-13 юни са регистрирани значителни повишения на водните нива в по-голямата част от наблюдаваните реки в басейна - във водосбора на р. Тунджа (153 см), във водосбора на р. Марица (134 см) и във водосбора на р. Арда (259 см). През месец юни средномесечните водни количества на по-голяма част от реките бяха около и под месечните норми. С водно количество над месечната норма беше единствено река Въча при местност Забрал.

НИМХ ежесечно изчислява стойността на индекса на засушаване SRI, на база предварително определени средномесечни водни количества по поречия. За месец юни 2022 г. индексите са, както следва:

- около средното засушаване – по поречията на реките Огоста, Искър, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом, Ропотоам, Факийска, Марица, Тунджа, Струма, и Места;
- в останалите поречия няма засушаване;

Водоснабдяването на община Брезово е важен проблем, който засяга много хора. Общината се състои от 16 населени места, като най-големите от тях са Брезово, Свежен, Розовец и Пъдарско.

През последните години община Брезово се сблъсква с редица проблеми, свързани с водоснабдяването, като:

- **Ограничени водни ресурси:** Общината разполага с ограничени водни ресурси, които не са достатъчни за да задоволят нуждите на населението.
- **Остаряла водопроводна мрежа:** Водопроводната мрежа в общината е остаряла и амортизирана, което води до чести аварии и загуба на вода.
- **Засушаване:** През последните години общината е засегната от засушаване, което допълнително усложнява проблема с водоснабдяването.

Община Брезово работи за решаването на проблемите с водоснабдяването, като:

- **Инвестиции във водна инфраструктура:** Общината инвестира в модернизирването на водопроводната мрежа и изграждането на нови водоизточници.
- **Търсене на алтернативни водни ресурси:** Общината търси алтернативни водни ресурси, като например подземни води.
- **Въвеждане на енергоспестяващи технологии:** Общината въвежда енергоспестяващи технологии, които намаляват разходите за вода.

През 2024 г. започна изпълнението на важен проект за реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в селата Свежен, Розовец и Пъдарско. Очаква се проектът да бъде завършен до средата на септември 2025 г.

3.2.5 Отвеждане и пречистване на отпадните води

Проблем: Липса на канализация в община Брезово

Община Брезово се намира в ситуация, в която липсва изградена канализационна система. Това създава сериозни проблеми, свързани с отвеждането и пречистването на отпадните води от домакинствата, обществените сгради и промишлените обекти на територията на общината.

Липсата на канализация води до замърсяване на почвите, водите и околната среда като цяло. Неправилното отвеждане на отпадните води може да доведе до разпространение на различни заболявания и да създаде неблагоприятни условия за живот на населението.

Възможни решения

За да се реши проблемът с отпадните води в община Брезово, е необходимо да се предприемат следните стъпки:

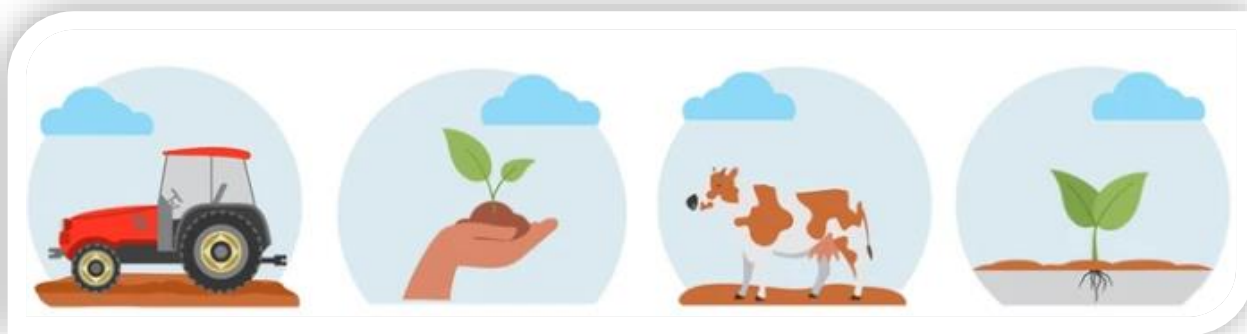
1. **Изграждане на канализационна система:** Това е най-важната стъпка към решаването на проблема. Изграждането на канализация ще осигури правилното отвеждане на отпадните води от всички обекти на територията на общината.
2. **Изграждане на пречиствателна станция за отпадни води:** След изграждането на канализацията е необходимо да се построи и пречиствателна станция. В нея отпадните води ще бъдат пречистени от замърсители, преди да бъдат изхвърлени в околната среда.

3. **Индивидуални пречиствателни системи:** За обекти, които са отдалечени от централната канализационна система, е възможно да се използват индивидуални пречиствателни системи. Тези системи могат да бъдат различни видове, в зависимост от нуждите на обекта.
4. **Редовна поддръжка и контрол:** След изграждането на канализационната система и пречиствателната станция е важно да се осигури тяхната редовна поддръжка и контрол. Това ще гарантира тяхната ефективна работа и ще предотврати евентуални аварии и замърсяване на околната среда.

Заклучение

Решаването на проблема с отпадните води в община Брезово е от изключително значение за опазване на околната среда и осигуряване на здравословни условия за живот на населението. Изграждането на канализационна система и пречиствателна станция е сложен и скъп процес, но е необходим за постигане на дългосрочни резултати.

3.3. Почви и нарушени терени

Почвите са важен природен ресурс, който осигурява условия за развитие на растенията и животните, както и за много други екосистемни услуги. Нарушените терени, от друга страна, са земи, които са били променени от човешката дейност, като например добив на полезни изкопаеми, строителство или депониране на отпадъци. Тези дейности могат да доведат до замърсяване на почвите, унищожаване на растителността и нарушаване на екологичното равновесие.

Видове нарушени терени

Съществуват различни видове нарушени терени, в зависимост от причината за тяхното възникване. Някои от най-често срещаните видове включват:

- **Мини и кариери:** Тези терени са резултат от добива на полезни изкопаеми, като въглища, руда или камък. Те често са с нарушен релеф, замърсени почви и липса на растителност.
- **Депа за отпадъци:** Тези терени се използват за депониране на битови или промишлени отпадъци. Те могат да бъдат източник на замърсяване на почвите и водите, както и на отделяне на вредни газове.
- **Строителни площадки:** Тези терени са резултат от строителна дейност, като изграждане на сгради, пътища или други инфраструктурни обекти. Те могат да бъдат с нарушен релеф, уплътнени почви и липса на растителност.
- **Замърсени терени:** Тези терени са били замърсени от промишлени дейности, като например изливане на химикали или отпадни води. Те могат да бъдат опасни за здравето на хората и животните.

3.3.1 Почвени типове

Община Брезово се намира в Южна България и е една от съставните общини на област Пловдив. Почвите в района са разнообразни, но преобладават няколко основни типа:

- **Черноземни почви:** Този тип почви са най-разпространени в равнинните и хълмисти части на общината. Те са плодородни и подходящи за отглеждане на различни земеделски култури.

Черноземни почви в община Брезово

- **Сиви горски почви:** Тези почви се срещат в по-гористите райони на общината, най-вече в южните склонове на Сърнена гора. Те са по-малко плодородни от черноземните, но също могат да се използват за земеделие, особено за отглеждане на плодове и зеленчуци.

Сиви горски почви в община Брезово

- **Алувиални почви:** Тези почви са образувани от речните наноси и се срещат по поречията на реките в общината. Те са плодородни и влажни, което ги прави подходящи за отглеждане на зеленчуци и ориз.

Алувиални почви в община Брезово

- **Делувиални почви:** Тези почви са образувани от наносите, които се стичат по склоновете на планините. Те са по-малко плодородни от останалите типове почви, но също могат да се използват за земеделие, особено за отглеждане на лозя.

Делувиални почви в община Брезово

В община Брезово се отглеждат различни земеделски култури, като пшеница, царевица, ечемик, слънчоглед, плодове, зеленчуци и лозя. Благоприятните почвени и климатични условия създават добри предпоставки за развитието на селското стопанство в района.

3.3.2 Въздействие на деградационните процеси върху почвите и тенденции на проявление

Почвите са жизненоважен природен ресурс, който осигурява редица екосистемни услуги, включително производство на храна, регулиране на водния режим, съхранение на въглерод и поддържане на биоразнообразието.

Деградацията на почвите, причинена от природни и антропогенни фактори,

оказва значително въздействие върху техните функции и води до редица негативни последици за околната среда и човешкото общество.

Основни деградационни процеси:

- Водна ерозия: Отмиване на повърхностния почвен слой от вода, което води до загуба на хранителни вещества, органично вещество и намаляване на плодородието на почвата.
- Ветрова ерозия: Издухване на фини почвени частици от вятъра, което води до загуба на почва, замърсяване на въздуха и увреждане на растителността.
- Запечатване на почвата: Образуване на непроницаем слой върху повърхността на почвата, което възпрепятства инфилтрацията на вода, газообмена и развитието на кореновата система на растенията.
- Уплътняване на почвата: Повишаване на плътността на почвата, което води до намаляване на порьозността, водопропускливостта и аерацията, което затруднява развитието на корените на растенията.
- Закисляване на почвата: Понижаване на pH на почвата, което води до намаляване на достъпността на хранителни вещества за растенията и увреждане на почвената микрофлора.
- Засоляване на почвата: Повишаване на концентрацията на соли в почвата, което води до нарушаване на осмотичното равновесие на растенията и загиването им.
- Замърсяване на почвата: Попадане на вредни вещества (тежки метали, пестициди, нефтопродукти и др.) в почвата, което води до увреждане на живите организми и замърсяване на хранителната верига.
- Опустиняване: Процес на деградация на земите в сухите и полусухите райони, който води до загуба на растителност, ерозия на почвата и намаляване на биологичното разнообразие.

Тенденции на проявление:

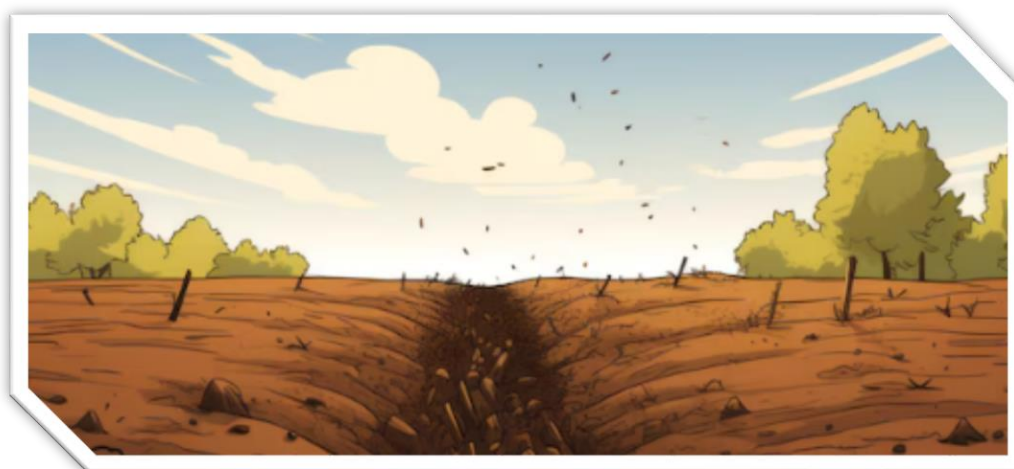
- Засилване на ерозионните процеси: Изменението на климата, обезлесяването и неправилните земеделски практики водят до засилване на водната и ветровата ерозия.

- Разширяване на площите със запечатана и уплътнена почва: Урбанизацията, строителството на инфраструктура и интензивното земеделие водят до увеличаване на площите със запечатана и уплътнена почва.
- Повишаване на киселинността и засолеността на почвите: Киселинните дъждове, използването на азотни торове и напояването с минерализирана вода водят до повишаване на киселинността и засолеността на почвите.
- Замърсяване на почвите с тежки метали и други замърсители: Индустриалната дейност, транспортът и използването на пестициди водят до замърсяване на почвите с тежки метали и други замърсители.
- Разширяване на процесите на опустиняване: Изменението на климата, прекомерната експлоатация на природните ресурси и неправилните земеделски практики водят до разширяване на процесите на опустиняване.
Последици от деградацията на почвите:
- Намаляване на производството на храни: Деградацията на почвите води до намаляване на добивите от земеделски култури и създава заплаха за продоволствената сигурност.
- Загуба на биологично разнообразие: Деградацията на почвите води до загуба на местообитания за много видове растения и животни.
- Замърсяване на околната среда: Деградацията на почвите води до замърсяване на водите, въздуха и хранителната верига.
- Влошаване на качеството на живот: Деградацията на почвите води до влошаване на качеството на живот на хората, особено в селските райони.
Превенция и борба с деградацията на почвите:
- Устойчиво земеделие: Прилагане на почвозащитни земеделски практики, като например обработка на почвата по контура, отглеждане на покривни култури, използване на органични торове и намаляване на употребата на пестициди.
- Озеленяване: Засаждане на дървета и храсти за предотвратяване на ерозията и подобряване на водния режим на почвата.
- Рекултивация на замърсени земи: Почистване на замърсените почви и възстановяване на техните функции.
- Контрол на урбанизацията: Ограничаване на запечатването на почвата чрез планиране на устойчиво градско развитие.

- Повишаване на обществената осведоменост: Информиране на обществото за проблемите, свързани с деградацията на почвите, и насърчаване на устойчиви практики.

Опазването на почвите е от съществено значение за осигуряване на устойчиво развитие и запазване на околната среда за бъдещите поколения.

3.3.2.1 Ерозия в община Брезово: Проблеми и решения

Община Брезово, подобно на много други региони в България, е изправена пред проблема с ерозията на почвите. Този процес, причинен както от природни, така и от човешки фактори, води до редица негативни последствия за околната среда и местното население.

Причини за ерозията в община Брезово:

- Природни фактори:
 - Релеф: Хълмистият и планински релеф на общината предразполага към водна ерозия, особено по стръмните склонове.
 - Климат: Валежите, често интензивни, също допринасят за отмиването на почвения слой.
 - Почва: Някои типове почви, като например песъчливите, са по-податливи на ерозия.
- Антропогенни фактори:

- Обезлесяване: Изсичането на горите, особено по склоновете, лишава почвата от защитния слой на растителността и ускорява ерозионните процеси.
- Неправилни земеделски практики: Обработката на почвата по склона, отглеждането на монокултури и прекомерното използване на торове и пестициди също допринасят за ерозията.
- Строителство: Развитието на инфраструктурата, пътищата и сградите, често води до нарушаване на почвения слой и увеличаване на ерозията.
- Паша на добитък: Прекомерната паша на добитък, особено в близост до водни обекти, води до унищожаване на растителността и уплътняване на почвата, което улеснява ерозията.

Последици от ерозията:

- Загуба на плодородна почва: Ерозията отмива най-горния, хумусен слой на почвата, който е най-богат на хранителни вещества и е от съществено значение за растежа на растенията. Това води до намаляване на добивите в селското стопанство и влошаване на качеството на земеделската продукция.
- Замърсяване на водите: Отмитите почвени частици, заедно с торовете и пестицидите, попадат във водните обекти и ги замърсяват. Това води до влошаване на качеството на водата, намаляване на биоразнообразието и затрудняване на водоснабдяването.
- Запустяване на земи: Вследствие на ерозията, земите могат да станат непригодни за земеделие и да запустеят. Това води до загуба на обработваеми площи и обезлюдяване на селските райони.
- Опасност от свлачища: Ерозията увеличава риска от свлачища, особено в планинските райони. Свлачищата могат да унищожат инфраструктура, сгради и земеделски земи, както и да причинят човешки жертви.

Решения за борба с ерозията:

- Защитно залесяване: Засаждане на дървета и храсти по склоновете, особено в обезлесени райони, за да се предотврати отмиването на почвата.
- Почвозащитни земеделски практики: Прилагане на методи за обработка на почвата, които намаляват ерозията, като например обработка по контура, отглеждане на покривни култури и използване на мулч.

- Изграждане на подпорни стени и други съоръжения: Изграждане на подпорни стени, тераси и други съоръжения за укрепване на склоновете и предотвратяване на свлачища.
- Регулиране на пашата: Ограничаване на пашата на добитък в близост до водни обекти и по стръмни склонове.
- Контрол на строителството: Планиране на строителството така, че да се минимизира нарушаването на почвения слой и да се предприемат мерки за предотвратяване на ерозията.
- Повишаване на обществената осведоменост: Информиране на местното население за проблемите, свързани с ерозията, и насърчаване на устойчиви практики.

Борбата с ерозията е комплексен и дългосрочен процес, който изисква съвместни усилия от страна на местната власт, земеделските производители, собствениците на гори и цялата общественост. Чрез прилагането на ефективни мерки може да се намали негативното въздействие на ерозията и да се осигури устойчиво развитие на община Брезово.

3.3.2.2. Вкисляване и засоляване

Почвите в община Брезово, както и в много други региони, са подложени на процеси на вкисляване и засоляване, които могат да имат сериозни последици за тяхното плодородие и екологичното равновесие.

Вкисляване на почвите

Причини

- Киселинни дъждове: Резултат от замърсяването на въздуха със серни и азотни оксиди, които се превръщат в киселини при взаимодействие с влагата.
- Използване на азотни торове: Някои азотни торове могат да допринесат за вкисляване на почвата.

- Разлагане на органични вещества: При разлагането на някои органични вещества се отделят киселини, които могат да понижат рН на почвата.

Последици

- Намалена достъпност на хранителни вещества: При ниско рН много хранителни вещества, като фосфор, калций и магнезий, стават недостъпни за растенията.
- Увреждане на кореновата система: Киселинността може да увреди кореновата система на растенията и да ги направи по-уязвими към болести и вредители.
- Нарушаване на почвената микрофлора: Вкисляването може да наруши баланса на почвените микроорганизми, които са от съществено значение за плодородието на почвата.

Засоляване на почвите

Причини

- Напояване с минерализирана вода: Използването на вода с високо съдържание на соли за напояване може да доведе до натрупване на соли в почвата.
- Изпарение на водата: В горещ климат, при изпарение на водата от почвата, солите остават и се натрупват на повърхността.
- Подпочвени води: Ако нивото на подпочвените води е високо и те съдържат соли, те могат да се издигнат до повърхността и да причинят засоляване.

Последици

- Нарушаване на осмотичното равновесие на растенията: Високата концентрация на соли в почвата затруднява усвояването на вода от растенията и може да доведе до тяхното загиване.
- Влошаване на структурата на почвата: Солите могат да влошат структурата на почвата, което води до намаляване на водопропускливостта и аерацията.
- Загуба на биологично разнообразие: Засоляването може да доведе до загуба на много видове растения и животни, които не са толерантни към високи концентрации на соли.

Решения за борба с вкисляването и засоляването

- Мониторинг на рН и соленост: Редовното измерване на рН и солеността на почвата е важно за да се предприемат своевременни мерки.
- Използване на подходящи торове: Изборът на торове с ниско съдържание на киселинни компоненти може да помогне за предотвратяване на вкисляването.
- Подобряване на дренажа: Осигуряването на добър дренаж на почвата може да помогне за предотвратяване на засоляването, причинено от високи подпочвени води.
- Напояване с качествена вода: Използването на вода с ниско съдържание на соли за напояване е важно за предотвратяване на засоляването.
- Отглеждане на солустойчиви култури: Някои растения са по-толерантни към високи концентрации на соли и могат да бъдат отглеждани в засолен почви.
- Варуване на почвите: При силно вкисляване на почвите може да се приложи варуване за повишаване на рН.

Важно е да се отбележи, че борбата с вкисляването и засоляването на почвите е комплексен процес, който изисква интегриран подход и съобразяване със специфичните условия на община Брезово.

3.3.2.3. Замърсяване на почвите

Замърсяването на почвите е сериозен проблем, който засяга много региони, включително и община Брезово. Този процес води до редица негативни последствия за околната среда, здравето на хората и биологичното разнообразие.

Видове замърсители

В община Брезово, както и в други райони, почвите могат да бъдат замърсени от различни източници, включително:

- Промислени отпадъци: Отпадъци от промишлени предприятия, които могат да съдържат тежки метали, химикали и други вредни вещества.
- Селскостопански отпадъци: Отпадъци от животновъдни ферми, които могат да съдържат нитрати, фосфати и патогени.

- **Битови отпадъци:** Неправилно изхвърлени битови отпадъци, които могат да съдържат различни замърсители, включително пластмаса, метал и органични вещества.
- **Транспорт:** Изхвърляни от моторни превозни средства вредни вещества, като тежки метали и въглеводороди.
- **Пестициди и торове:** Прекомерното използване на пестициди и торове в селското стопанство може да доведе до замърсяване на почвите с химикали.

Последици от замърсяването на почвите

Замърсяването на почвите може да има различни негативни последици, включително:

- **Загуба на плодородие:** Замърсяването може да доведе до намаляване на плодородието на почвите, което води до намалени добиви в селското стопанство.
- **Замърсяване на водите:** Замърсители от почвите могат да попаднат във водните обекти и да ги замърсят, което води до влошаване на качеството на водата и увреждане на водните екосистеми.
- **Застрашаване на здравето на хората:** Някои замърсители могат да бъдат опасни за здравето на хората, ако попаднат в хранителната верига.
- **Нарушаване на биологичното разнообразие:** Замърсяването може да доведе до загуба на много видове растения и животни, които не са толерантни към замърсители.

Решения за борба със замърсяването на почвите

За борба със замърсяването на почвите е необходимо да се предприемат различни мерки, включително:

- **Предотвратяване на замърсяването:** Намаляване на емисиите на вредни вещества от промишлени предприятия, транспорт и други източници.

- **Правилно управление на отпадъците:** Изграждане на системи за разделно събиране и рециклиране на отпадъци, както и за безопасно обезвреждане на опасни отпадъци.
- **Устойчиво земеделие:** Насърчаване на използването на устойчиви земеделски практики, които намаляват употребата на пестициди и торове.
- **Рекултивация на замърсени земи:** Почистване на замърсените почви и възстановяване на тяхното плодородие.
- **Повишаване на обществената осведоменост:** Информиране на обществото за проблемите, свързани със замърсяването на почвите, и насърчаване на отговорно поведение.

Важно е да се отбележи, че борбата със замърсяването на почвите е комплексен процес, който изисква съвместни усилия от страна на местната власт, бизнеса, земеделските производители и цялата общественост.

3.3.2.4. Свлачища

Община Брезово, със своя разнообразен релеф и геоложки състав, е податлива на свлачища. Тези природни явления представляват сериозен проблем, който може да причини значителни щети на инфраструктурата, земеделските земи и дори да застраши човешки животи.

Причини за свлачищата в община Брезово

Свлачищата са сложни природни явления, които могат да бъдат предизвикани от различни фактори, както природни, така и антропогенни. В община Брезово, основните причини за свлачищата включват:

- **Природни фактори:**
 - **Релеф:** Стръмните склонове и неравномерният терен в общината предразполагат към свлачища, особено след обилни валежи или земетресения.
 - **Геоложки състав:** Някои типове почви и скали, като например глинестите почви, са по-податливи на свлачища поради способността им да задържат вода и да променят своята структура.
 - **Климат:** Интензивните валежи, топенето на снеговете и резките промени в температурата могат да увеличат влажността на почвата и да предизвикат свлачища.
- **Антропогенни фактори:**
 - **Обезлесяване:** Изсичането на горите, особено по склоновете, намалява устойчивостта на почвата и увеличава риска от свлачища.

- **Строителство:** Неправилното строителство на пътища, сгради и други съоръжения може да наруши стабилността на склоновете и да предизвика свлачища.
- **Селскостопанска дейност:** Неправилната обработка на почвата, прекомерната паша на добитък и използването на неподходящи напоителни системи могат да увеличат риска от свлачища.

Последици от свлачищата

Свлачищата могат да имат различни негативни последици, включително:

- **Материални щети:** Разрушаване на пътища, сгради, земеделски земи и друга инфраструктура.
- **Загуба на човешки животи:** Свлачищата могат да причинят наранявания и дори смърт на хора.
- **Замърсяване на околната среда:** Свлачищата могат да доведат до замърсяване на водни обекти с почва, отломки и други материали.
- **Икономически загуби:** Свлачищата могат да причинят значителни икономически загуби поради разрушаването на инфраструктурата и земеделските земи.

Превенция и борба със свлачищата

Превенцията и борбата със свлачищата изискват комплексен подход и съвместни усилия от страна на местната власт, експерти и населението. Някои от възможните мерки включват:

- **Провеждане на геоложки проучвания:** Идентифициране на зоните с повишен риск от свлачища и изготвяне на карти за оценка на риска.
- **Ограничаване на строителството в рискови зони:** Избягване на строителството в зони с висок риск от свлачища или предприемане на специални мерки за укрепване на конструкциите.
- **Защитно залесяване:** Засаждане на дървета и храсти по склоновете за укрепване на почвата и намаляване на риска от свлачища.
- **Регулиране на селскостопанската дейност:** Прилагане на устойчиви земеделски практики, които намаляват риска от свлачища.
- **Изграждане на укрепителни съоръжения:** Изграждане на подпорни стени, дренажни системи и други съоръжения за укрепване на склоновете.
- **Мониторинг и ранно предупреждение:** Изграждане на системи за мониторинг на състоянието на склоновете и ранно предупреждение за възможни свлачища.
- **Повишаване на обществената осведоменост:** Информиране на населението за рисковете от свлачища и мерките за защита.

Важно е да се отбележи, че борбата със свлачищата е дългосрочен процес, който изисква постоянни усилия и инвестиции. Чрез прилагането на ефективни мерки може да се намали рискът от свлачища и да се защитят хората и имуществото им.

3.3.2.5 Нарушени терени

Нарушени терени в община Брезово: Проблеми и решения

Община Брезово, подобно на много други региони в България, се сблъсква с проблема за нарушените терени. Това са земи, които са били засегнати от човешката дейност или природни процеси и са загубили своята продуктивност, екологична стойност или естетически вид.

147

Видове нарушени терени

В община Брезово могат да бъдат идентифицирани различни видове нарушени терени, включително:

- **Замърсени терени:** Почви, замърсени с тежки метали, химикали, отпадъци или други вредни вещества.
- **Ерозирани терени:** Земи, засегнати от водна или ветрова ерозия, което е довело до загуба на почвен слой и хранителни вещества.
- **Обезлесени терени:** Гори, които са били изсечени и не са възстановени.
- **Кариери и минни разработки:** Терени, използвани за добив на полезни изкопаеми, които след това не са рекултивирани.
- **Депонирани терени:** Земи, използвани за депониране на отпадъци.

Причини за нарушаване на терените

Нарушаването на терените в община Брезово може да бъде причинено от различни фактори, включително:

- Промислена дейност: Изхвърляне на отпадъци от промишлени предприятия, замърсяване на почвите и водите.
- Селскостопанска дейност: Неправилна обработка на почвата, прекомерно използване на пестициди и торове, което води до ерозия и замърсяване.
- Добив на полезни изкопаеми: Разработване на кариери и мини, което води до унищожаване на почвения слой и промяна на ландшафта.
- Строителство: Развитие на инфраструктурата, което води до унищожаване на природни местообитания и промяна на хидроложкия режим.
- Природни бедствия: Пожари, наводнения, свлачища, които могат да унищожат растителността и да нарушат почвения слой.

Последици от нарушаването на терените

Нарушаването на терените може да има различни негативни последици, включително:

- Загуба на биологично разнообразие: Унищожаване на местообитания за много видове растения и животни.
- Замърсяване на околната среда: Замърсяване на почвите, водите и въздуха с вредни вещества.
- Намаляване на плодородието на почвите: Загуба на почвен слой и хранителни вещества, което води до намалени добиви в селското стопанство.
- Влошаване на естетическия вид на ландшафта: Нарушаване на природната красота на района.
- Ограничаване на възможностите за отдих и туризъм: Намаляване на привлекателността на района за отдих и туризъм.

Решения за възстановяване на нарушените терени

149

Възстановяването на нарушените терени е сложен и продължителен процес, който изисква комплексен подход и съвместни усилия от страна на местната власт, експерти и населението. Някои от възможните мерки включват:

- Рекултивация: Възстановяване на нарушените терени чрез засаждане на растителност, подобряване на почвеното плодородие и създаване на условия за развитие на биологичното разнообразие.
- Почистване на замърсени терени: Отстраняване на замърсителите от почвите и водите.
- Предотвратяване на ерозията: Изграждане на защитни съоръжения, засаждане на растителност и прилагане на почвозащитни земеделски практики.
- Възстановяване на обезлесени терени: Засаждане на дървета и създаване на условия за естествено възобновяване на горите.
- Управление на отпадъците: Изграждане на системи за разделно събиране и рециклиране на отпадъци, както и за безопасно обезвреждане на опасни отпадъци.

Важно е да се отбележи, че възстановяването на нарушените терени е дългосрочен процес, който изисква постоянни усилия и инвестиции. Чрез прилагането на ефективни мерки може да се възстанови екологичната стойност на тези земи и да се осигури устойчиво развитие на община Брезово.

3.4 Биологично разнообразие и защитени територии

Община Брезово се намира в планински район, което обуславя голямото разнообразие на растителни и животински видове. Тук се срещат както видове, характерни за Централен Балкан, така и такива, които се срещат само в този регион.

Растения

В община Брезово могат да бъдат открити различни видове дървета, като бук, дъб, бор, смърч и ела. Храстите също са разнообразни, като сред тях се срещат хвойна, шипка, глог и къпина. Тревистите растения също са много на брой, като сред тях има както обикновени видове, така и редки и защитени.

Животни

Животинският свят на община Брезово е също толкова разнообразен, колкото и растителният. Тук могат да бъдат срещнати различни видове бозайници, като мечка, вълк, дива свиня, сърна, заек и лисица. Птиците също са много на брой, като сред тях има както хищни, така и пойни птици. Влечугите и земноводните също са представени от различни видове, като сред тях има змии, гущери, жаби и тритони.

3.4.1 Лечебни растения

Община Брезово, със своето географско разположение и разнообразна природа, е благодатно място за развитието на лечебни растения. Традиционно, местното население е използвало тези растения за лечение на различни заболявания и поддържане на здравето.

Разпространени лечебни растения в община Брезово

Сред най-често срещаните и използвани лечебни растения в региона са:

- Жълт кантарион (*Hypericum perforatum*): Известен със своите антидепресивни, противовъзпалителни и ранозаздравяващи свойства.
- Лайка (*Matricaria chamomilla*): Използва се при възпаления, болки в стомаха и червата, безсъние и тревожност.
- Бял равнец (*Achillea millefolium*): Помага при кръвотечения, рани, възпаления на дихателните пътища и храносмилателни проблеми.
- Градински чай (*Salvia officinalis*): Има антисептично, противовъзпалително и отхрачващо действие.
- Коприва (*Urtica dioica*): Богат източник на витамини и минерали, използва се за пречистване на кръвта, укрепване на имунитета и при ревматични заболявания.
- Дъб (*Quercus*): Кората на дъба се използва при възпаления на кожата и лигавиците, както и при храносмилателни проблеми.
- Бъз (*Sambucus*): Цветовете и плодовете на бъза се използват при простудни заболявания, грип и кашлица.

Използване на лечебните растения

Местното население в община Брезово има дългогодишни традиции в използването на лечебни растения. Те се събират диворастящи или се отглеждат в градините. Използват се за приготвяне на чайове, отвари, настойки, мехлеми и други лекарствени средства.

Събиране и приготвяне на лечебни растения

Важно е да се отбележи, че събирането и използването на лечебни растения трябва да се извършва с внимание и познаване на видовете, техните свойства и правилата за безопасност. Някои растения могат да

бъдат отровни или да имат странични ефекти, ако не се използват правилно.

Съвременни тенденции

В днешно време, интересът към лечебните растения нараства, като все повече хора търсят естествени методи за лечение и поддържане на здравето. В община Брезово има няколко билкови аптеки и магазини, където могат да бъдат закупени различни видове лечебни растения и билкови продукти.

Заключение

Лечебните растения са ценен ресурс, който трябва да бъде опазван и използван разумно. Община Брезово, със своето богато растително разнообразие, предлага отлични възможности за развитието на билколечението и екотуризма.

3.4.2 Национална екологична мрежа. Натура 2000. Защитени територии

Национална екологична мрежа

Националната екологична мрежа е система от защитени територии в България, която има за цел да опазва биологичното разнообразие и да поддържа екологичното равновесие. Тя включва различни видове защитени територии, като национални паркове, природни паркове, резервати, защитени местности и други.

Натура 2000

Натура 2000 е общоевропейска мрежа от защитени зони, създадена с цел да опазва най-ценните и застрашени видове и местообитания в Европа. Тя е създадена в изпълнение на две директиви на Европейския съюз: Директива за опазване на дивите птици и Директива за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

Защитени територии

Защитените територии са обособени територии, които имат специален статут и се управляват с цел да се опазват природните ресурси и биологичното разнообразие. В България има различни видове защитени територии, които се различават по своя статут, цели и режими на управление.

Връзка между Националната екологична мрежа, Натура 2000 и защитените територии

Националната екологична мрежа включва в себе си и зоните от Натура 2000, както и други защитени територии, обявени на национално ниво. Натура 2000 е част от Националната екологична мрежа и представлява нейната европейска част.

Значение на Националната екологична мрежа, Натура 2000 и защитените територии

Националната екологична мрежа, Натура 2000 и защитените територии играят важна роля за опазването на биологичното разнообразие и природните ресурси. Те осигуряват местообитания за редки и застрашени видове, поддържат екологичното равновесие и допринасят за устойчивото развитие на страната.

Управление на Националната екологична мрежа, Натура 2000 и защитените територии

Управлението на Националната екологична мрежа, Натура 2000 и защитените територии се извършва от различни институции, като Министерството на околната среда и водите, регионалните инспекции по околната среда и водите, общинските администрации и други.

3.5. Зелени площи

Община Брезово се намира в Южна България и е известна със своята красива природа и екологично чист район. Зелените площи играят важна роля за поддържането на екологичното равновесие и качеството на живот в общината.

Характеристики на зелените площи в община Брезово

- **Разнообразие:** Община Брезово предлага разнообразие от зелени площи, включително паркове, градини, гори и природни забележителности.
- **Природни ресурси:** Общината е богата на природни ресурси, като гори, реки и езера, които допринасят за създаването на зелени площи и поддържането на екологичното равновесие.
- **Селско стопанство:** Благоприятните климатични условия и почви позволяват развитието на селското стопанство, което също допринася за създаването на зелени площи и поддържането на природната среда.

Значение на зелените площи

- **Подобряване на качеството на живот:** Зелените площи предлагат възможности за отдих, спорт и развлечения на открито, което допринася за подобряване на качеството на живот на жителите на общината.
- **Опазване на околната среда:** Зелените площи играят важна роля за опазването на околната среда, като поглъщат въглероден диоксид, пречистват въздуха и поддържат биологичното разнообразие.
- **Развитие на туризма:** Красивата природа и зелените площи на община Брезово привличат туристи, което допринася за развитието на местната икономика.

Усилия за поддържане и развитие на зелените площи

Община Брезово трябва да положи по-големи усилия за поддържане и развитие на зелените площи, като инвестира в създаването на нови паркове и градини, подобряване на инфраструктурата и опазване на природните ресурси.

Заклучение

Зелените площи са важен елемент от екологичната система на община Брезово и допринасят за подобряване на качеството на живот на жителите и развитието на туризма. Общината продължава да полага усилия за тяхното поддържане и развитие, за да осигури устойчиво бъдеще за следващите поколения.

3.6. Безстопанствени животни и домашни любимци

Проблемът с безстопанствените животни е сложен и многостранен, засягащ както хуманното отношение към животните, така и обществената сигурност и здраве. Община Брезово, както и много други общини в България, се сблъсква с този проблем и търси устойчиви решения.

Безстопанствени животни

Безстопанствените животни, най-често кучета и котки, са животни, които не са под контрола на човек и живеят на улицата. Те могат да бъдат изоставени от стопаните си, да се родени на улицата или да избягат от дома си. Проблемът с безстопанствените животни е сериозен, тъй като те могат да бъдат източник на зарази, да предизвикват транспортни произшествия и да бъдат агресивни към хората.

Община Брезово предприема различни мерки за справяне с проблема с безстопанствените животни, като:

- **Кастрация и стерилизация:** Общината организира кампании за кастрация и стерилизация на безстопанствени животни, за да намали тяхната популация.
- **Ваксиниране и обезпаразитяване:** Безстопанствените животни се ваксинират и обезпаразитяват, за да се предотврати разпространението на болести.
- **Залавяне и настаняване в приют:** Общината залавя безстопанствени животни и ги настанява в приют, където те получават грижи и могат да бъдат осиновени.
- **Информационни кампании:** Общината провежда информационни кампании, за да повиши осведомеността на гражданите за проблема с безстопанствените животни и да ги призове към отговорно отношение към домашните си любимци.

Домашни любимци

Домашните любимци са животни, които живеят с хората и са част от техните семейства. Те могат да бъдат кучета, котки, птици, гризачи и други животни. Домашните любимци носят радост и компания на хората, но също така изискват грижи и отговорност.

Отговорности на стопаните на домашни любимци

- **Регистрация:** Стопаните на кучета са задължени да ги регистрират в общината и да плащат годишна такса.
- **Идентификация:** Кучетата трябва да бъдат идентифицирани с микрочип или татуировка.
- **Ваксинации и обезпаразитяване:** Домашните любимци трябва да бъдат редовно ваксинирани и обезпаразитявани.
- **Разходки:** Кучетата трябва да бъдат извеждани на разходка редовно и да бъдат държани на повод.
- **Почистване след домашни любимци:** Стопаните са длъжни да почистват след домашните си любимци.

3.7. Отпадъци

Община Брезово, подобно на много други населени места, се сблъсква с предизвикателството за ефективно управление на отпадъците. Проблемът с отпадъците не е само локален, а глобален и изисква комплексни решения, които да отчитат както спецификите на общината, така и най-добрите практики в областта.

Във връзка с това, община Брезово предприема различни инициативи и мерки, насочени към подобряване на системата за събиране, транспортиране и обработка на отпадъци.

3.7.1. Количество и състав на отпадъците

Количеството и съставът им зависят от мястото на образуване, от стандарта на живот на населението и неговата култура, степента на благоустроеност на населените места, начина на отопление и много други фактори. Съгласно Допълнителните разпоредби на ЗУО битови отпадъци са “отпадъците от домакинствата” и “подобни на отпадъците от домакинствата”. Това са отпадъците, образувани от домакинствата, и отпадъците, образувани от фирми и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, с изключение на производствените отпадъци и отпадъците от селското и горското стопанство. Непрекъснато нарастващият дефицит на минерални и енергийни ресурси, увеличаващото се количество на битовите отпадъци и нарастващата заплаха за здравето на хората и околната среда налага необходимостта от нова политика по управление на битовите отпадъци – задължително рециклиране и повторна преработка на всички рециклируеми отпадъци, превръщането на останалите отпадъци в суровинен и енергиен ресурс и минимизиране количествата на депонираните отпадъци.

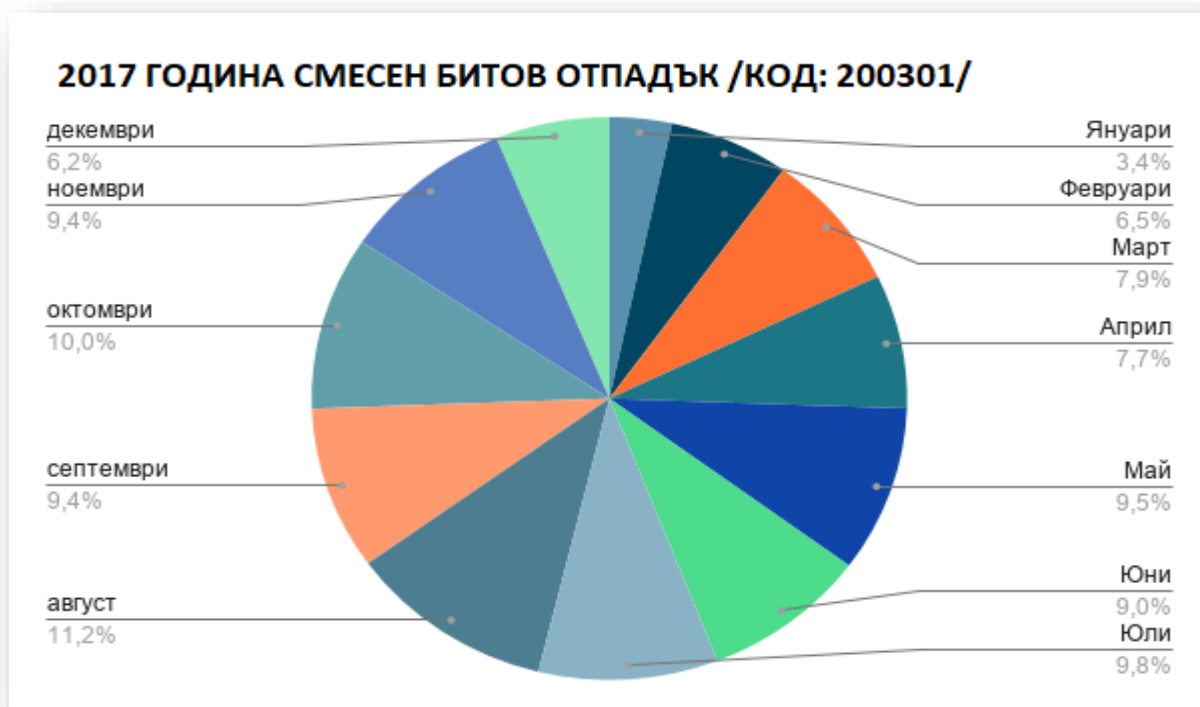
Община Брезово е една от малките общини в България, но има големи проблеми с управлението на отпадъците. Закон за управление на отпадъците разделя отпадъците по видове, както следва:

масово разпространени	биоразградими;
производствени;	битови;
строителни;	опасни;

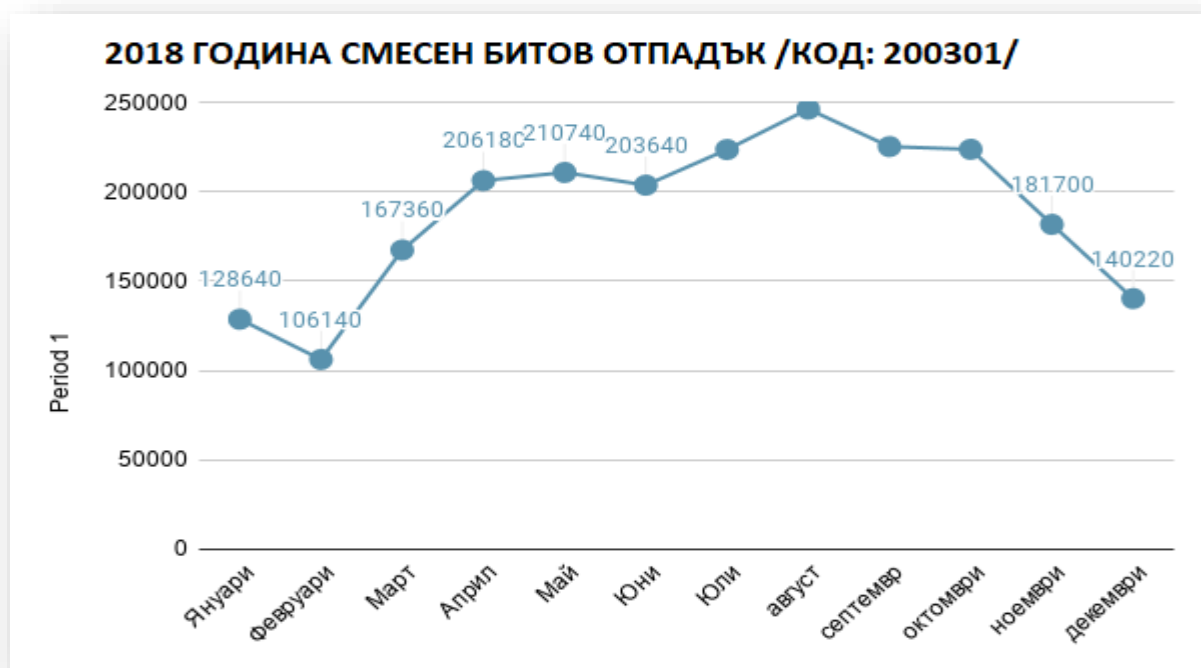
През последните години в община Брезово са събрани следните количества битови отпадъци:

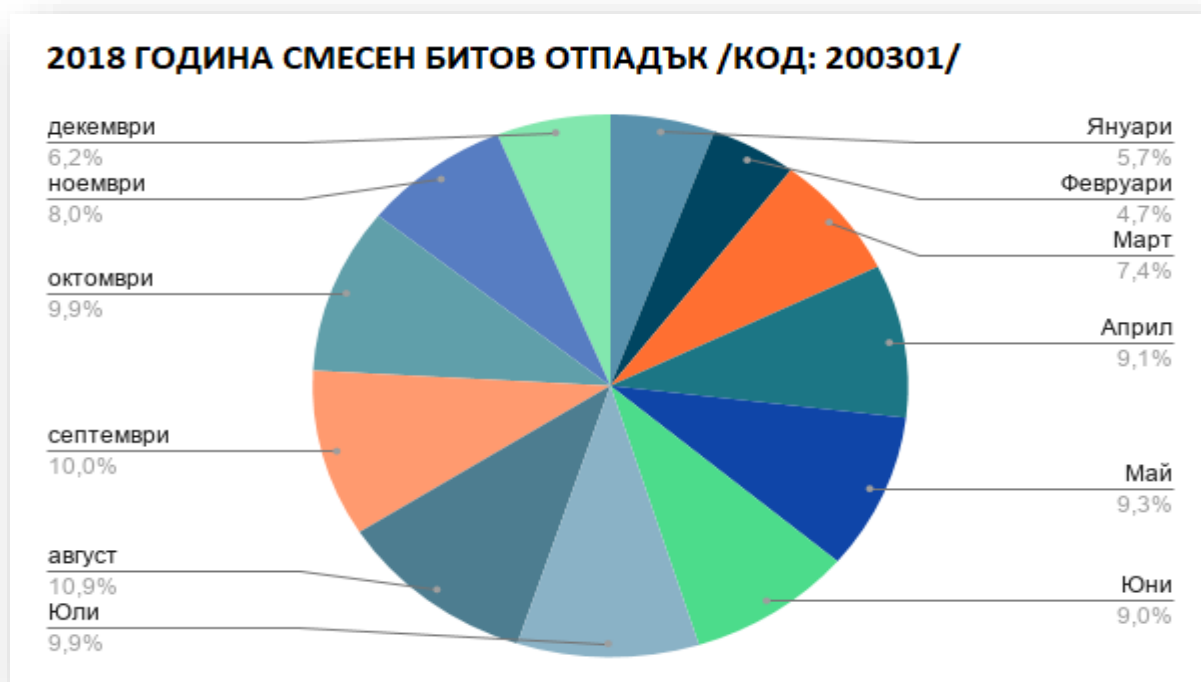
ФИГУРА 2

ФИГУРА 3

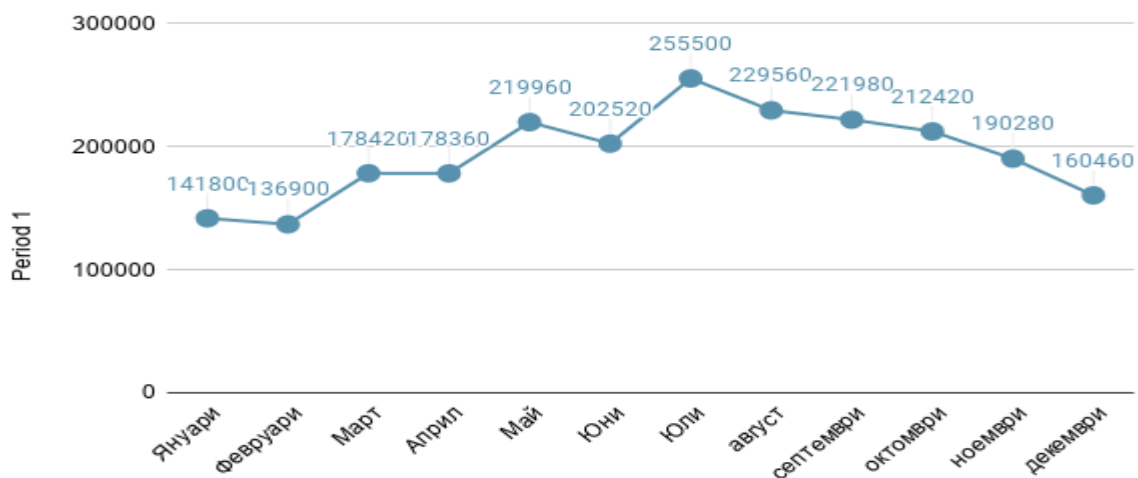

ФИГУРА 4

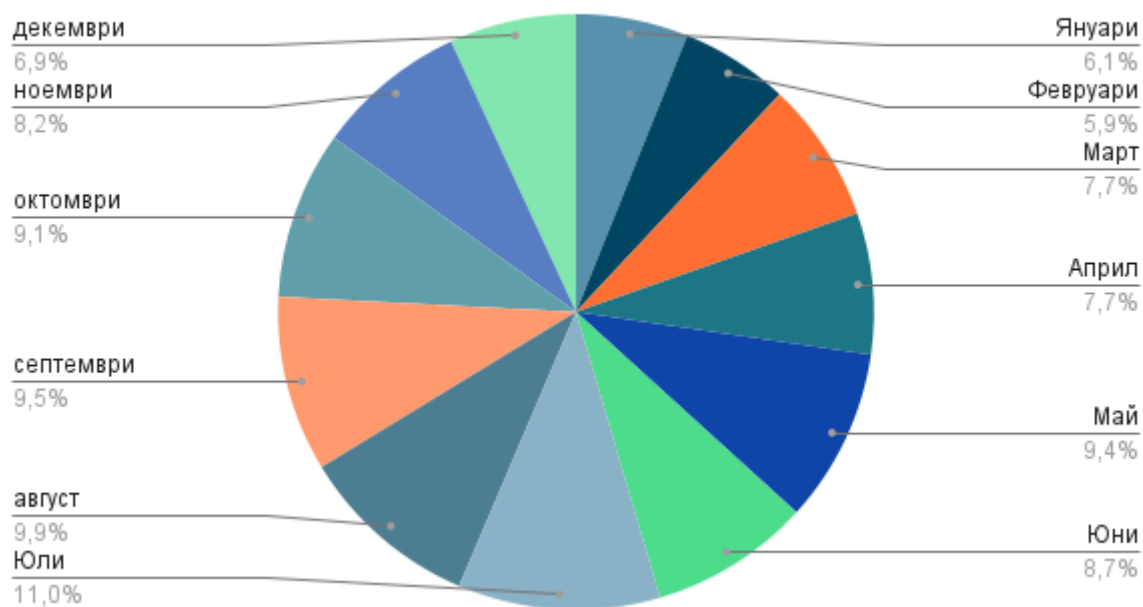
ФИГУРА 5

2019 ГОДИНА СМЕСЕН БИТОВ ОТПАДЪК /КОД: 200301/

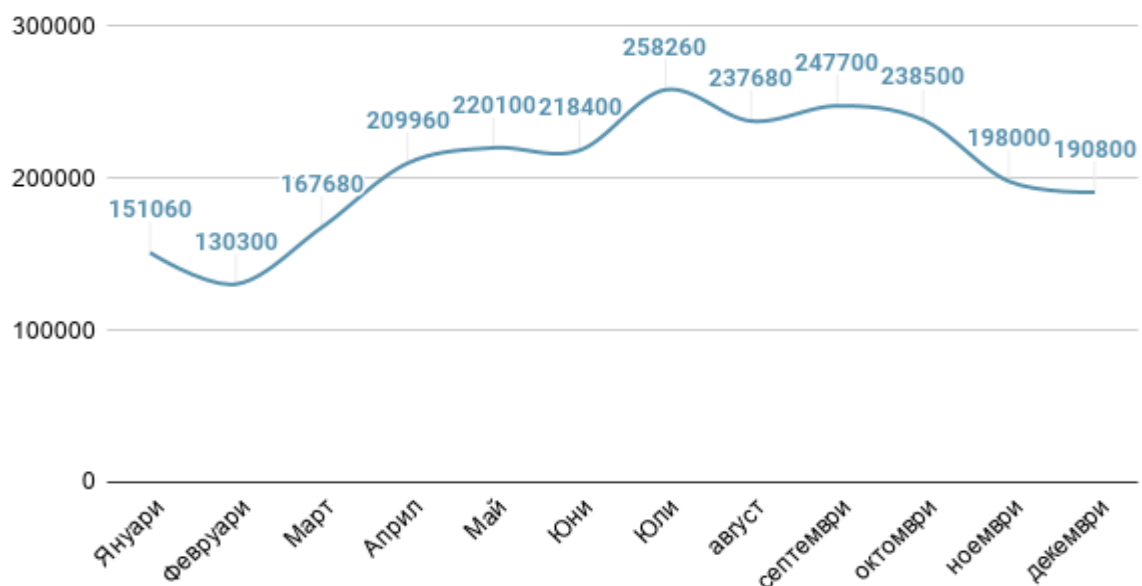
ФИГУРА 6

2019 ГОДИНА СМЕСЕН БИТОВ ОТПАДЪК /КОД: 200301/

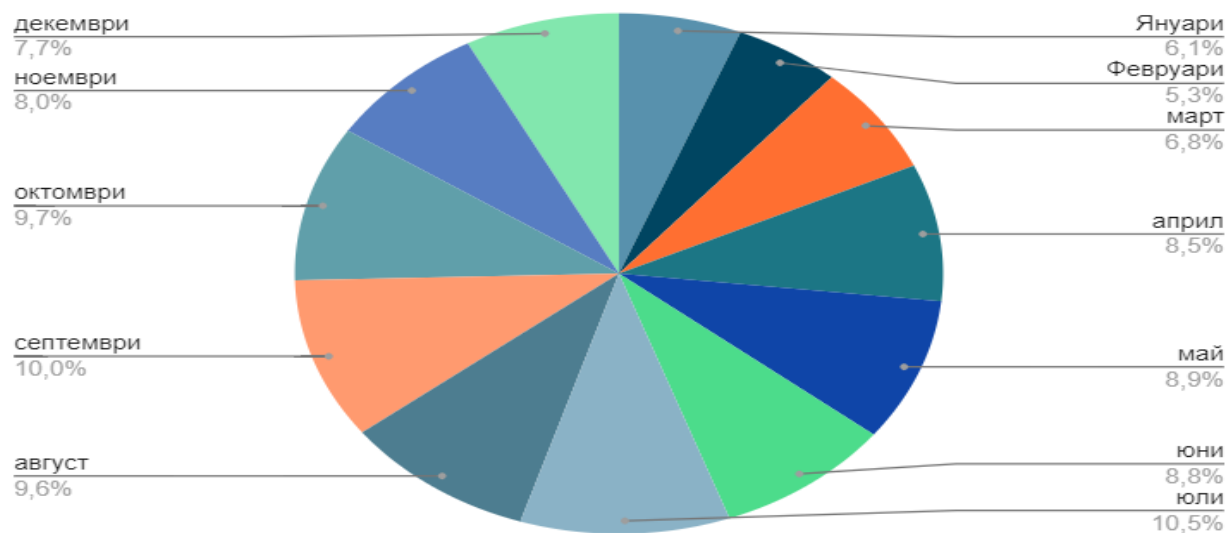
ФИГУРА 7

2020 ГОДИНА СМЕСЕН БИТОВ ОТПАДЪК/КОД: 200301/

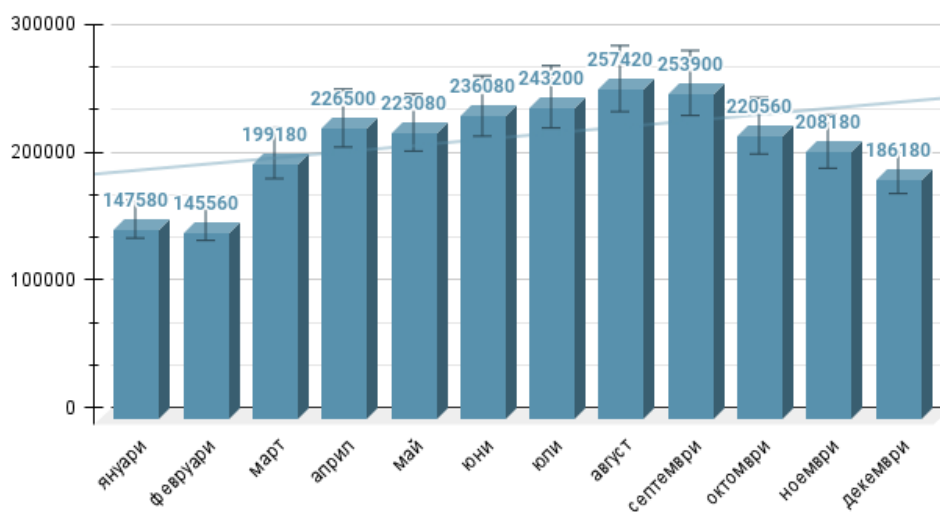
ФИГУРА 8

2020 ГОДИНА СМЕСЕН БИТОВ ОТПАДЪК /КОД:200301/

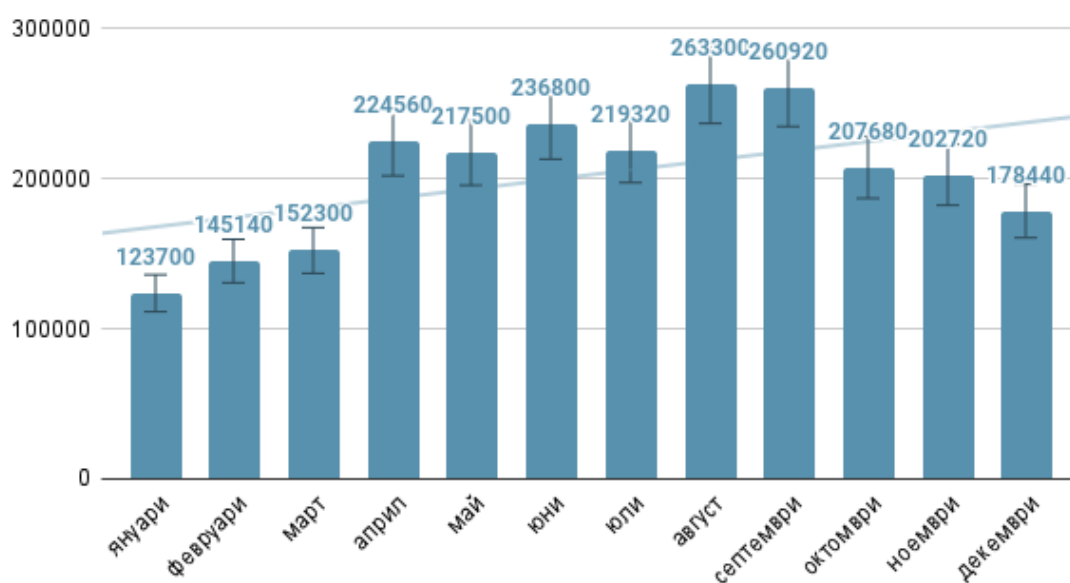
ФИГУРА 9

2021 г.

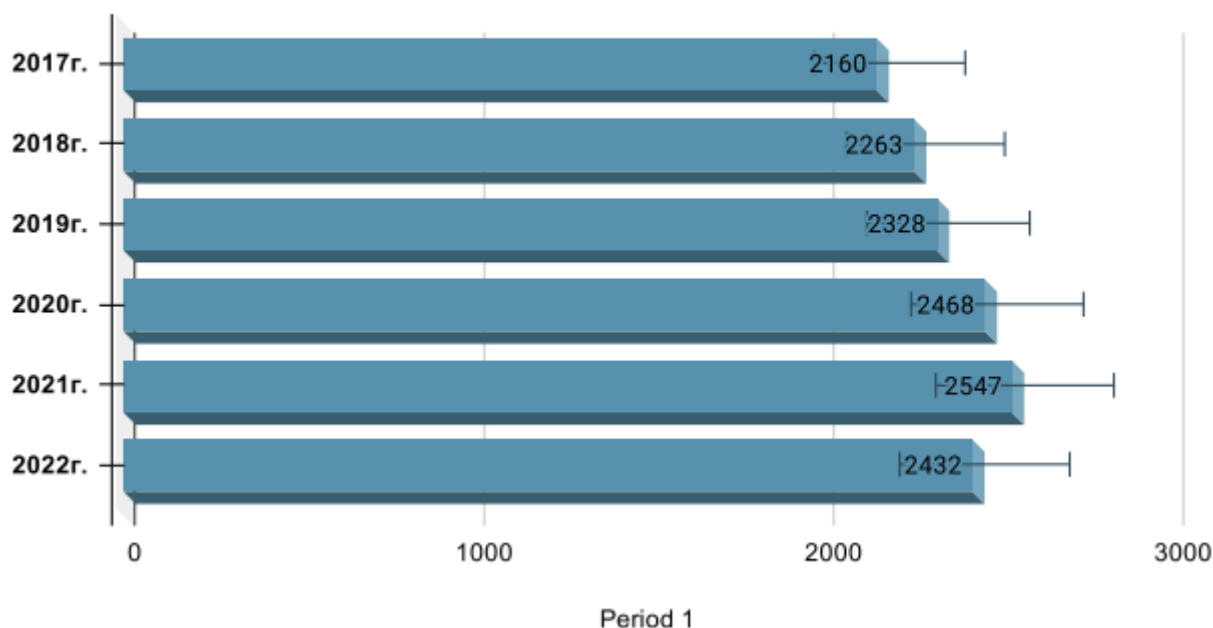
ФИГУРА 10

2022г.

ФИГУРА 11

Смесени битови отпадъци **2017-2022г.** /код: **200301/**

От фигура 11 виждаме всяка година как отпадъците в общината нарастват бавно/в глобален мащаб отпадъците ще нарастват, поради модернизацията и увеличаващите се темпове на използване на природните ресурси/. През 2018 година са се увеличили с 102Т 980.0000kg спрямо 2017 година. През 2019 година са се увеличили с 140Т 280.0000kg спрямо 2018 година. Благодарение на сепариращата инсталация в с. Шишманци достигаме висок процент на рециклиране на отпадъците. Плащаме само количеството отпадък, които не са успели да ги оползотворят в екозавода.

Битови са отпадъците, които възникват в резултат от ежедневната човешка дейност в бита, семейството и в районите на местообитаване. Най-голям дял при тях заемат остатъците от хранит.продукти, опаковки, изхабени, вече по-едри и по-дребни битови вещи, като дрехи, обувки, мебели и др. Към тях се приравняват и отпадъците от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, както и обектите за отдих и забавления, когато нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество и състав няма да попречат на третирането им съвместно с битовите. Именно това голямо разнообразие позволява на различни

автори да разделят битовите отпадъци на подгрупи в зависимост от разнообразните общи признаци, които могат да бъдат намерени между отделните съставляващи на групата.

Производствени (промишлени) отпадъци са тези, които се получават при преработката на суровините и материалите в удобни за консумация и употреба стоки, при промишлената, занаятчийската и обслужващата дейност на физическите и юридическите лица. В зависимост от развитието на съответната дейност и използваната технология количеството им може да бъде лесно прогнозирано. Макар и многократно по-големи в количествено отношение, в сравнение с битовите съставът на тази група може да бъде в много от случаите по-еднороден.

В обхвата на настоящия анализ ще бъдат анализирани инфраструктурата на битови отпадъци и инсталации и съоръжения за третиране . Управлението на тези потоци са от компетенциите на Община Брезово. Ще бъде анализирана и инфраструктурата за третиране.Необходимата информация за нуждите на анализа на инфраструктурата за управление на отпадъците се съдържа в различни документи и информационни източници. На практика няма изградена цялостната информационна база данни, в която информацията да е систематизирана и да обхваща всички аспекти на инфраструктурата, както във регионален, така и във времеви разрез. Поради тази причина за целите на анализа бе компилирана информация от различни източници.Анализът на инфраструктурата за управление на битовите отпадъци е направен относно двата компонента на инфраструктурата:

- Площадки, съоръжения и инсталации за третиране на битовите отпадъци;
- Съдове и техника за събиране и транспортиране на битовите отпадъци, където се разглеждат съдовете за събиране на битови отпадъци и транспортна техника за сметоизвозване, които са част от системата за управление на отпадъците.

- Съществуващи практики и обхват на системата за събиране, транспортиране и депониране на битови отпадъци

В Община Брезово е организирано сметосъбиране и сметоизвозване, обхващащо 100 % от населението. Комуналната дейност се осъществява от общинска структура, разполагаща със специализирани автомобили „Волво“ и 2 броя „Ман“. Честотата на обработка на съдовете е ежеседмична за Брезово и Чоба и на всеки 14 дни за останалите населени места през зимния сезон и на всеки 7 дни през летните месеци. В град. Брезово и Чоба през летния период сметосъбирането и сметоизвозването е 2 дни в седмицата. Използват се пластмасови и метални контейнери – 1 100 л. тип „Бобър“ /ФИГУРА 14/. Съдовете са разположени по схема /Приложение 405/ съобразена с особеностите на обитаваните предимно еднофамилни сгради. Общият брой съдове за общината е 591 броя. Битовите отпадъци се извозват за последващо третиране в Завод за преработка – с. Шишманци.

ФИГУРА 14

СПРАВКА ЗА КОНТЕЙНЕРИ ПО НАСЕЛЕНИ МЕСТА В ОБЩИНА

ОПИС НА КОНТЕЙНЕРИТЕ ПО НАСЕЛЕНИ МЕСТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БРЕЗОВО КЪМ 31.12.2019

населено място	метални к-ри /брой/		пластмасови к-ри /бр/		за бракуване		необходими нови бройки	забележки
	общо	ремонт	общо	ремонт	метални	пластмасови		
БРЕЗОВО	50	10	80	4	3	9	18	
БАБЕК	6	6	10	-	-	-	2	

[illegible]

Извозването на ТБО /с код 200301/ на територията на гр.Брезово и населените места на общината се извършва от създадено общинско звено „Битово комунално стопанство“ . Това звено има 3 подзвена:

Озеленяване – 2 работника

Чистота - 10 работника

Сметосъбиране - 6 работника

167

Обслужващият персонала се състои от 7 работника(2 шофьори, 5 товарачи).Събирането и извозването на отпадъците, образувани при почистването на улиците и от уличните кошчета, както и от замърсените с отпадъци терени, разположени на обществени места, се осъществява от 7 работника.

Използвана техника

Техниката, използвана за организирано събиране и извозване на ТБО в гр. Брезово включва:

СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНАТА

Багер

2 бр. МАН – специализирана техника за събиране и извозване на ТБО

ВОЛВО – специализирана техника за събиране и извозване на ТБО

Мерцедес №1739

Трактор МТЗ

Трактор Беларус

Надстройка	Куб.м.
MAN TGS 26.320 BB	18

VOLVO FM 9	22
MAN TGS 26.320	21

3.7.3. Закриване и рекултивация на депа с преустановена експлоатаци и нерегламентирани сметища

Рекултивацията на депата се извършва по няколко начина, като се основава на специфичния подход относно целите и задачите на проекта и специфичните характеристики на обектите. Използваното оборудване за проекти за рекултивация е адаптиран предимно от вече използвани технологии в минната индустрия, както и в строителството и други операции по управление на отпадъци. Като цяло рекултивацията на депата/замърсени зони/ се следват тези стъпки:

Разкопки

Багер премахва съдържанието на отпадъците в замърсената зона. След това челен товарач организира изкопаните материали , като отделя обемистият материал, като големи бетонни късове, стоманени мрежи и кабели.

Разделяне на почвата (скрининг)

Това е въртящо се цилиндрично сито или вибриращо сито, което отделя почвата от твърдия отпадък (включително покривния материал) от твърди отпадъци в изкопан материал. Размерът и типът на използваната техниката зависи от крайната употреба на възстановения материал. Например, ако регенерираната почва обикновено се използва като капак на депо, 2,5-инчов /6,2 см/ екранът се използва за разделяне. Ако обаче, рекултивираната почва се продава като строително запълване, или за друга крайна употреба, изискваща пълнеж с висока фракция на почвено съдържание, по-малка мрежест екран се използва за премахване на малки парчета от метал,

пластмаса, стъкло и хартия. Екраните на Trommel са по-ефективни от вибриращи екрани за основно възстановяване на депо. Вибриращите екрани обаче са по-малки, по-лесни за настройка и по-мобилни.

Рекултивация на замърсена зона

Има няколко предимства и недостатъци, свързани с този подход за управление на отпадъците.

Потенциални ползи

Премахването на отпадъците от сегашното замърсено място чрез разделяне по компоненти:

- възстановими материали и редуциране обем на отпадъците чрез изгаряне и генериране на енергия в централи
- Генериране на приходи от продажбата от рециклируеми материали
- Възстановени материали, например желязо, метали, алуминий, пластмаса и стъкло, могат да бъдат предадени на различни фирми, ако съществуват пазари за тях.
- Намаляване на оперативните разходи или генериране на приходи от продажбата на рекултивирана почва.
- Излишната почва може да се използва на други места като ежедневно покриваш материал./ пръст , пясък , чакъл и т.н. ,като по този начин се

избягват разходите за внос на покривна почва. Натрошения асфалт може да се използва за възстановяване на пътища.

- Възстановяване на земята за други цели

Потенциални недостатъци

- Управление на опасни материали е много трудно , когато се изхвърлени безконтролно на неразрешени места.
- Опасни отпадъци, които могат да бъдат открити по време на операциите по рекултивация, особено на по-стари замърсени зони, са предмет за специално боравене и изхвърляне по определени изисквания.
- Разходи за управление за опасните отпадъци могат да бъдат много високи, но може да намали бъдещата отговорност.
- Почистването на по-късен етап увеличава редица потенциални проблеми, свързани с отделяне на газове. Метан и други газове, генерирани чрез разлагане на отпадъци, могат да причинят пожари.

Със заповед № 090200/09.09.2005г. на РИОСВ гр.Пловдив е изпълнен план за привеждане на съществуващите депа в съответствие с изискванията на Наредба № 8/2004г.Съгласно този план депата по населените места и в гр.Брезово са закрити:

№	Населено място	местност	площ на участъка за временно съхраняване на отпадъци /дка/
1	гр.Брезово	"Герен дере"	26,000
2	с.Бабек	"Исака " , "Пладнището "	1,000
3	с.Борец	"Мергюза "	3,000
4	с.Върбен	"Шабаница "	3,000
5	с.Дрангово	"Тазлъка "	4,000
6	с.Зелениково	"Реални граници 18ж "	3,000
7	с.Златосел	"Бейска кория"	3,000
8	с.Отец Кирилово	"Български гrobiща "	3,000
9	с.Пъдарско	"Суватлъка"	2,000
10	с.Розовец	"нива " -чл. 19	1,000
11	с.Сърнегор	"Бекчийница могила "	2,000
12	с.Свежен	"Беглишки хармани "	2,000
13	с.Стрелци	"Голяма могила "	4,000
14	с.Търкмен	"Балталъка "	2,000
15	с.Чехларе	"Кориите балабанка "	1,000
16	с.Чоба	"Чешмата "	5,000

Почистените отпадъци са неопасни, по вид "смесени битови отпадъци", съдържащи предимно отпадъци от земеделската и животновъдна дейност на населението в личните стопанства, пепел и сгурия от битовото отопление, строителни, пластмаса, отпадъци от бита. Растителните отпадъци са преобладаващи в определени населени места с по-развито

зеленчукопроизводство, но бързо изгниват и първоначалното количество силно се редуцира. Преди забраната на депото в гр.Брезово се депонирани и производствени неопасни отпадъци от предприятията в Община Брезово - картони, велпапе от “Винарска изба “-Брезово, мраморен прах от “Натурал стоунс “ – от производство и търговия с облицовъчни материали. С приетата от Общински съвет Брезово Наредба съгласно Закона за управление на отпадъците е въведена забрана за депониране в бившите замърсени зони на територията на общината. Контрола по изпълнението е възложен на кметовете и кметските наместници по населени места.

3.7.4. Съществуващи схеми за събиране, транспортиране и третиране на отпадъците

Въведените организационни схеми и форми за управление на отпадъците в община Брезово е добра основа за прилагане на принципите на „Замърсителят плаща“. Община Брезово осъществява последователна политика за по-пълно прилагане на принципа „замърсителят плаща“ при предоставянето на услугите за събиране, транспортиране и третиране на битовите отпадъци. Общината е осигурила възможност на юридическите лица да заплащат такса „битови отпадъци“ според количеството на битовите отпадъци. Сметката на битовите отпадъци се формира от годишните количества на отпадъка, т.е. ако се изхвърлят по-големи количества отпадъци толкова по-голяма става годишната такса на всеки потребител. В това число се включва почистването на замърсена зона /нерегламентираното изхвърляне на отпадъци/. Следователно като се създават нерегламентирани сметища , това покачва цената на такса смет. **Крайното решени за цената се взима от общински съвет.** Понастоящем звена „Чистота“ и „БКС“ предоставя услуги по събиране, транспортиране и депониране на смесени битови отпадъци до Регионално депо за неопасни отпадъци в с. Шишманци. Заплащането на услугата се извършва от събраната такса битови отпадъци. Всичко това става съгласно Закона за местните данъци и такси, ЗУО и наредбите на общините за управление на отпадъците. С цел запазване на положителните тенденции в йерархията за управление на битовите отпадъци, са направени следните препоръки като конкретни мерки и действия в НПУО 2014- 2020г. и в Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъците: • Отчисленията (екотаксата) за депониране на отпадъците да се прилагат стриктно за всички общини, тъй като са сериозен стимул за общините за намаляване количествата депонирани отпадъци. С приоритет по ОПОС 2014- 2020 г. да се финансират проекти на общини за съоръжения за оползотворяване на биоразградимите отпадъци и за въвеждането на системи за разделното им

събиране (съдове, специализирани автомобили и др.) и на проекти на общините за предотвратяване на образуването и депонирането на отпадъци. При повишаването на таксите следва да бъде отчитана и поносимостта им, съобразно доходите на населението. Програмата предвижда мерки за:

- прогресивно нарастване на "таксите за битови отпадъци" ако искаме да осъществим решаване на проблема със строителните отпадъци и рециклирането, с цел достигане на нива, покриващи дългосрочните разходи;
- изразходване на средствата, постъпващи от такси, само за дейности по управление на отпадъците, по най- ефективния начин;
- покриване на разходи на оператора за изграждане и експлоатация на регионалните съоръжения, както и разходите за дейностите след закриването му; /Екозавод Шишманци – изграждане на нова клетка /.
- засилване на контрола спрямо нелегалното изхвърляне на отпадъци и изхвърляне на нерегламентирани места.

Услуги чрез прилагане на схемата за „Разширена отговорност на производителя“ .Към настоящият момент общината няма сключен договор с фирма по рециклиране на отпадъците от опаковки.

Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план сметка, включваща необходимите разходи за:

- Осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци – контейнери, кофи и други за обществени места, обществени заведения, паркове и градини;
- Събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депо или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им; проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг, включително отчисленията по чл. 60 и чл. 64 от Закона за управление на отпадъците;

Почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване. Общинският съвет взема решение за размера на таксата за организирано сметосъбиране, сметоизвозване, депониране и поддържане на чистота. Основните приходи, които постъпват в общината за дейности по опазване на околната среда, идват от таксата за битови отпадъци, а при недостиг и от други общински приходи. Същите се разходват по предназначение за извършване на услугите за събиране, транспортиране и обезвреждане на битовите отпадъци, поддържане на териториите за обществено ползване и почистване на замърсените зони на територията на общината. По силата на националното законодателство, Общинската администрация е изцяло отговорна за организиране на дейностите по управление на битови отпадъци и поддържане чистотата на населените територии. В момента такса битови отпадъци се справя с издръжката на услугата сметосъбиране и сметоизвозване. Но е нужно изцяло модернизация на цялата технология за

сметосъбиране и сметоизвозване. Разходите ще бъдат значителни ,ако искаме да вкараме система за разделно събиране и еднофамилно събиране на отпадъците. Т.е. всяко едно семейство ще получи контейнери за смесен битов отпадък с код **200301**. Това обуславя значителния финансов ресурс, който ще е нужен и непосилен за общинския бюджет, осигуряваната от такса „Битови отпадъци” и за изпълнението на част от дейностите по управление на отпадъците Общината търси алтернативни решения за финансиране от други финансови организации – ПУДООС, Оперативните програми, Програмата за развитие на селските райони и външни програми за дарения. Редът за определяне и плащане на такса „Битови отпадъци“ в Община Брезово е регламентиран с **Н А Р Е Д Б А №8** за определяне размера на местните данъци на територията на община БРЕЗОВО. В изпълнение на изискванията на националното законодателство в областта на управление на отпадъците Община Брезово следва да извозва и предава за депониране твърдите битови отпадъци с **КОД: 200301** от дейността сметосъбиране на Регионално депо за ТБО в Консорциум Екологичен Завод с. Шишманци, където преди депонирането се сепарират.

3.7.5. Финансиране на управление на отпадъците

Как функционира системата?

1. **Определяне на таксата:** Размерът на таксата смет се определя от общинските съвети въз основа на различни фактори, като например:
 - Количеството отпадък, което се генерира от едно домакинство или предприятие.
 - Честотата на извозване на отпадъците.
 - Разходите на общината за предоставяне на услугата.
 - Местоположението на имота (град, село, отдалечен район).
2. **Заплащане на таксата:** Таксата смет се заплаща периодично (обикновено веднъж годишно) от собствениците на имоти.
3. **Използване на средствата:** Събраните средства от такса смет се използват за покриване на разходите, свързани с:
 - Събиране на битови отпадъци от контейнерите и другите определени места.
 - Транспортиране на отпадъците до специализирани обекти за обработка или депониране.
 - Поддръжка на чистотата на обществените места (улици, паркове, площи).
 - Закупуване и поддръжка на специализирана техника (камиони за смет, контейнери и др.).
 - Заплати на служителите, ангажирани с дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване.

Защо такса смет е основен източник на финансиране?

Такса смет е основен източник на финансиране, тъй като:

- **Осигурява стабилен и предвидим приход:** Общините могат да разчитат на приходите от такса смет за планиране и изпълнение на дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване.
- **Справедливо разпределение на разходите:** Всеки, който генерира отпадъци, участва във финансирането на услугата.
- **Мотивира към намаляване на отпадъците:** Чрез определяне на таксата въз основа на количеството отпадък, гражданите и предприятията се мотивират да намалят генерираните отпадъци и да рециклират.

177

Предимства и недостатъци на системата

Предимства:

- Осигурява финансиране за важна обществена услуга.
- Мотивира към намаляване на отпадъците.
- Справедливо разпределение на разходите.

Недостатъци:

- Може да бъде финансова тежест за някои домакинства и предприятия.
- Възможност за укриване на отпадъци с цел избягване на плащане.
- Необходимост от ефективен контрол и управление на средствата.

Заклучение

Финансирането на сметосъбирането и сметоизвозването чрез такса смет е широко разпространена практика, която осигурява средства за поддържане на чистотата в населените места.

3.7.6. Прогнози

Прогнози за бъдещи разходи за отпадъци (2026-2030 г.)

Въз основа на предоставените данни и анализ, можем да направим някои прогнози за бъдещите разходи за отпадъци на общината. Важно е да отбележим, че тези прогнози са приблизителни и зависят от много фактори, които могат да се променят.

Фактори, които могат да повлияят на бъдещите разходи

- **Инфлация:** Продължаващата инфлация ще оказва влияние върху цените на енергията, горивата, материалите и услугите, използвани за управление на отпадъци. Това може да доведе до увеличаване на разходите, дори ако количеството генерирани отпадъци остане същото.

- **Промени в нормативната уредба:** Възможни промени в националното и европейското законодателство, свързани с управлението на отпадъци, могат да доведат до нови изисквания и по-високи разходи за общината.
- **Технологично развитие:** Въвеждането на нови технологии за събиране, обработка и рециклиране на отпадъци може да доведе до намаляване на разходите в дългосрочен план, но първоначалните инвестиции могат да бъдат значителни.
- **Поведение на гражданите:** Промяната в поведението на гражданите по отношение на разделното събиране и рециклиране на отпадъци може да повлияе на количеството отпадъци, които общината трябва да обработва, и съответно на разходите.
- **Ръст на населението:** Увеличаването на населението в общината ще доведе до увеличаване на количеството генерирани отпадъци и съответно на разходите за тяхното управление.

Въз основа на анализа на данните от предходните години и отчитайки горепосочените фактори, можем да очакваме, че разходите за отпадъци на общината ще продължат да нарастват през следващите години.

- **2026 г.:** Очаква се разходите да надхвърлят 1 милион лева.
- **2027-2030 г.:** Прогнозира се среден годишен ръст на разходите от 5-10%, като конкретните стойности ще зависят от темпа на инфлация, промените в нормативната уредба и други фактори.

Препоръки

- **Стратегическо планиране:** Общината следва да разработи дългосрочна стратегия за управление на отпадъци, която да отчита прогнозите за бъдещите разходи и да включва мерки за оптимизиране на разходите, търсене на алтернативни източници на финансиране и подобряване на ефективността на системата за управление на отпадъци.
- **Инвестиции в нови технологии:** Общината следва да инвестира в нови технологии за събиране, обработка и рециклиране на отпадъци, които могат да доведат до намаляване на разходите в дългосрочен план и да подобрят екологичното състояние на общината.
- **Образование и информиране на гражданите:** Общината следва да провежда образователни кампании и да информира гражданите за важността на разделното събиране и рециклиране на отпадъци, както и за начините да намалят количеството генерирани отпадъци.
- **Партньорство с други общини:** Общината може да разгледа възможността за партньорство с други общини за съвместно изпълнение на проекти за управление на отпадъци, което може да доведе до намаляване на разходите и подобряване на ефективността.

Важно е да се отбележи, че тези прогнози са приблизителни и е възможно реалните разходи да се отклонят от тях. Общината следва да следи внимателно промените в икономическата ситуация, нормативната уредба и други фактори, които могат да повлияят на разходите за отпадъци, и да коригира стратегията си по подходящ начин.

3.8. Шум

Шумът е от основните неблагоприятни фактори, водещи до акустичен дискомфорт в околната среда. Вредното въздействие зависи от вида му и пораждащите го условия. Произходът на шума се определя от видовете дейности, при които той е генериран. В градска територия се различават промишлен (производствен), транспортен, шум от строителство и битов шум. В зависимост от характера (постоянен, периодично, повтарящ се, прекъснат), честотния спектър и интензивността на шума, а така също и продължителността на експозиция, въздействието му е по-малко или повече вредно. Основният аспект на вредното въздействие на шума, разгледан в настояща програма е свързан с влиянието му върху човешкия организъм и здраве. Високите шумови нива влияят върху слуховия апарат на човека, психическото и нервно състояние на личността, имунната система, обмяната на веществата, сърдечно-съдовата система и др. Подлежащите на контрол обекти са източниците на шум, намиращи се в промишлени зони, жилищни зони и в близост до жилищни зони. Приоритетни са тези, които се намират в жилищни зони, с цел да се предотврати дискомфорта през различните части на денонощието и вредните ефекти от шума върху здравето на населението. (посл. изм. и доп.).

Основни причини за повишаване нивото на шума в населените места се явява както строителството, така и обусловеното от него увеличаване на потока на товарните автомобили, амортизираната пътна настилка, остарелият транспортен парк на голяма част от населението, увеличеният брой дизелови автомобили.

Съгласно Закона за защита от шума в околната среда, РИОСВ – Пловдив контролира единствено промишлени източници на шум в околната среда, с цел спазване на нормите за нива на шум в съответните зони и територии, както и в най-близките места за въздействие. Задължение за провеждане на собствен мониторинг на шум в околната среда и представяне в РИОСВ на резултатите от тях, имат единствено предприятията с издадени комплексни разрешителни по смисъла на Закона за опазване на околната среда.

В община Брезово понастоящем няма въведена мониторингова система за измерване нивото на шума, излъчван от различните източници и нивото на шума в местата на въздействие. Като цяло територията на общината се характеризира със сравнително нормална шумова среда. Няма предприятия и съоръжения, създаващи голямо излъчване на шум. Основен източник на шум в общината е движението на транспортни средства (леки и товарни автомобили и др), което не създава екологични и здравни проблеми на жителите.

Гъстотата на пътната мрежа в общината е под средната за страната, като част от пътната мрежа преминава през населените места, но интензивността на движението не е особено голяма. Стойностите на еквивалентните нива на шума върху уличната мрежа варират от 30 до 40 дБ (А), което е далеч под допустимите граници. Броят на леките автомобили значително доминира над броя на товарните коли и автобуси. Нивото на шума по улиците и в прилежащите жилищни сгради не превишава нормативните изисквания.

На територията на община Брезово няма обекти с издадени комплексни разрешителни, както и промишлени източници с дейности, създаващи висок риск от наднормени нива на шум в околната среда.

Основен източник на шумово замърсяване в общинската територия са

транспортните средства. Някои производства и човешки дейности в сферата на услугите също излъчват шум и създават дискомфорт у живущите около източника.

3.8.1. Нормативна уредба в областта на шума в околната среда

Закон за защита от шума в околната среда (ЗЗШОС)

Това е основният закон, който регулира защитата от шум в околната среда. Той определя:

- **Показателите за шум:** физически величини, които се използват за измерване и оценка на шума.
- **Граничните стойности за шум:** максимално допустими нива на шум за различни територии и обекти.
- **Изискванията към източниците на шум:** мерки за намаляване на шума от различни източници (транспорт, промишлени обекти, строителство и др.).
- **Контролът и санкциите:** органите, които осъществяват контрол и налагат санкции при нарушения.

Подзаконовни нормативни актове

Към ЗЗШОС има издадени и множество подзаконовни актове, които конкретизират изискванията и методите за измерване и оценка на шума. Някои от тях са:

- **Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието:**¹ определя показателите за шум, границите на дискомфорт и методите за оценка.
- **Наредба № 19 от 2019 г. за опазване на околната среда от шум при строителство:** определя изискванията към строителните обекти за намаляване на шума.

Европейско законодателство

В областта на шума в околната среда се прилага и европейското законодателство, като например:

- **Директива 2002/49/ЕО относно оценката и управлението на шума в околната среда:** цели да осигури обща рамка за оценка и управление на шума в околната среда в рамките на Европейския съюз.

Други документи

Освен нормативните актове, в областта на шума в околната среда се прилагат и други документи, като например:

- **Технически стандарти:** определят методите за измерване и оценка на шума.
- **Ръководства и насоки:** предоставят информация и насоки за прилагане на нормативните изисквания.

3.8.2. Оценка на шумово натоварване в урбанизираната територия

ценката на шумовото натоварване в урбанизирана територия е важен процес, който цели да установи нивата на шум и да оцени тяхното въздействие върху здравето и комфорта на населението.

Нормативна уредба

Оценката на шумовото натоварване се извършва в съответствие с националната и европейската нормативна уредба, която включва:

- **Закон за защита от шума в околната среда (ЗЗШОС):** определя основните изисквания за защита от шум, граничните стойности за шум и методите за измерване и оценка.
- **Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието:**¹ определя показателите за шум, границите на дискомфорт и методите за оценка.
- **Наредба № 19 от 2019 г. за опазване на околната среда от шум при строителство:** определя изискванията към строителните обекти за намаляване на шума.
- **Директива 2002/49/ЕО относно оценката и управлението на шума в околната среда:** цели да осигури обща рамка за оценка и управление на шума в околната среда в рамките на Европейския съюз.

Методи за оценка на шумовото натоварване

Оценката на шумовото натоварване може да се извърши чрез различни методи, включително:

- **Измерване на шума:** извършва се с помощта на шумомери на различни места в урбанизираната територия. Измерванията се провеждат през различно време на денонощието и при различни условия (например, интензивност на движението, метеорологични условия).
- **Изчисляване на шума:** използва се за прогнозиране на нивата на шум от различни източници (например, транспорт, промишлени обекти).

- **Картиране на шума:** създават се карти, които изобразяват разпределението на шума в урбанизираната територия. Картите на шума могат да бъдат полезни за планиране на градоустройствени мерки за намаляване на шума.

Източници на шум в урбанизирана територия

Основните източници на шум в урбанизирана територия са:

- **Транспорт:** автомобилен, железопътен, въздушен транспорт.
- **Промислени обекти:** заводи, фабрики, работилници.
- **Строителство:** строителни обекти, ремонтни дейности.
- **Развлекателни обекти:** барове, дискотеки, ресторанти.
- **Други източници:** битови шумове, шум от обществени места.

Последици от шумовото натоварване

Високите нива на шум могат да имат негативни последици за здравето и комфорта на населението, включително:

- **Здравословни проблеми:** стрес, безсъние, сърдечно-съдови заболявания, увреждане на слуха.
- **Нарушаване на комфорта:** раздразнителност, затруднена концентрация, намалена работоспособност.
- **Социални проблеми:** затруднена комуникация, социална изолация.

Мерки за намаляване на шумовото натоварване

За намаляване на шумовото натоварване в урбанизирана територия могат да се предприемат различни мерки, включително:

- **Транспортни мерки:** ограничаване на движението на тежкотоварни автомобили, изграждане на шумозащитни бариери, подобряване на пътната инфраструктура.
- **Градоустройствени мерки:** планиране на териториите по начин, който да намалява шума (например, изграждане на жилищни зони на разстояние от източниците на шум), озеленяване на градските пространства.
- **Технически мерки:** използване на шумоизолиращи материали при строителство, поставяне на шумозаглушители на промишлени обекти.
- **Образователни и информационни мерки:** повишаване на осведомеността на населението за вредата от шума и начините за неговото намаляване.

Заклучение

Оценката на шумовото натоварване в урбанизирана територия е важен инструмент за подобряване на качеството на живот на населението. Чрез редовно провеждане на оценки и предприемане на мерки за намаляване на шума, може да се създаде по-здравословна и комфортна градска среда. За община Брезово е препоръчително да се извърши оценка на шумовото натоварване на територията ѝ. Оценката трябва да обхване всички основни източници на шум и да се извърши в съответствие с нормативните изисквания.

Резултатите от оценката трябва да бъдат използвани за разработване на план за намаляване на шума и подобряване на качеството на живот на населението.

3.8.3. Контрол на промишлените източници по отношение на излъчвания от тях шум в околната среда

Промишлените източници на шум са сред основните замърсители на околната среда и могат да имат сериозно въздействие върху здравето и качеството на живот на хората. Ефективният контрол на тези източници е от съществено значение за опазване на околната среда и осигуряване на здравословни условия за живот.

Нормативна уредба

Контролът на промишлените източници на шум се осъществява в съответствие с националната и европейската нормативна уредба. Основните документи, които регламентират тази дейност, са:

- Закон за защита от шума в околната среда (ЗЗШОС): определя основните изисквания към източниците на шум, граничните стойности за шум, методите за измерване и оценка на шума, както и органите, които осъществяват контрол.
- Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието: конкретизира показателите за шум, границите на дискомфорт и методите за оценка.
- Наредба № 19 от 2019 г. за опазване на околната среда от шум при строителство: определя изискванията към строителните обекти за намаляване на шума.
- Директива 2002/49/ЕО относно оценката и управлението на шума в околната среда: цели да осигури обща рамка за оценка и управление на шума в околната среда в рамките на Европейския съюз.

Изисквания към промишлените източници на шум

Промишлените предприятия са длъжни да спазват редица изисквания, свързани с ограничаване на шума, който излъчват. Тези изисквания могат да се отнасят до:

- Гранични стойности на шума: промишлените обекти не трябва да превишават определени гранични стойности на шума, измерени на определени места и при определени условия.
- Технически мерки за намаляване на шума: предприятията трябва да предприемат технически мерки за намаляване на шума от своите дейности, като например използване на шумозаглушители, шумоизолация, промяна на технологичните процеси.
- Измерване и контрол на шума: промишлените обекти трябва да извършват редовни измервания на шума, който излъчват, и да водят документация за тези измервания. Контролът се осъществява от компетентните органи (РИОСВ).

Методи за контрол на промишлените източници на шум

Контролът на промишлените източници на шум се осъществява чрез различни методи, включително:

- Регистрация на източниците на шум: промишлените обекти, които излъчват шум, подлежат на регистрация в съответните органи.
- Разрешителни режими: за някои промишлени дейности е необходимо получаване на разрешително за излъчване на шум.
- Редовни проверки: компетентните органи извършват редовни проверки на промишлените обекти, за да установят дали се спазват изискванията за шум.
- Санкции: при нарушения на нормативните изисквания за шум могат да бъдат наложени санкции на промишлените предприятия.

Отговорности на промишлените предприятия

Промишлените предприятия носят отговорност за осигуряване на съответствие с нормативните изисквания за шум. Те трябва да:

- Да извършват редовни измервания на шума, който излъчват.
- Да предприемат технически мерки за намаляване на шума.
- Да водят документация за измерванията и предприетите мерки.
- Да си сътрудничат с компетентните органи при осъществяване на контрол.

Права на гражданите

Гражданите имат право да бъдат информирани за нивата на шум в околната среда и да участват в процеса на вземане на решения, свързани с контрола на шума. Те могат да подават сигнали за нарушения на нормативните изисквания за шум и да изискват от компетентните органи да предприемат мерки за защита на околната среда.

185

Заключение

Ефективният контрол на промишлените източници на шум е от съществено значение за опазване на околната среда и осигуряване на здравословни условия за живот. Промислените предприятия носят основна отговорност за спазване на нормативните изисквания за шум, а компетентните органи трябва да осъществяват ефективен контрол и да налагат санкции при нарушения.

3.9. Радиационна обстановка и влияние на нейонизирани лъчения

Радиационната обстановка се отнася до нивата на радиация, присъстващи в дадена среда. Радиацията е енергия, която се разпространява под формата на вълни или частици и може да бъде йонизираща или нейонизираща.

Йонизираща радиация

Този вид радиация има достатъчно енергия, за да отдели електрони от атомите, създавайки йони. Това може да увреди ДНК и да увеличи риска от рак и други здравословни проблеми. Примери за йонизираща радиация включват:

- Рентгенови лъчи
- Гама лъчи
- Алфа частици
- Бета частици
- Неутрони

Нейонизираща радиация

Този вид радиация няма достатъчно енергия, за да йонизира атомите, но все пак може да има биологични ефекти. Примери за нейонизираща радиация включват:

- Ултравиолетова (UV) радиация
- Видима светлина
- Инфракчервена (IR) радиация
- Микровълни
- Радиовълни

Влияние на нейонизиращите лъчения

Въпреки че нейонизиращата радиация няма същата способност да уврежда ДНК като йонизиращата радиация, тя все пак може да има въздействие върху здравето. Например:

- **UV радиация:** Излагането на UV радиация от слънцето или солариумите може да увеличи риска от рак на кожата, катаракта и други проблеми с очите.
- **Микровълни:** Микровълните, използвани в микровълновите печки, могат да причинят изгаряния, ако човек е изложен на високи нива.
- **Радиовълни:** Някои проучвания предполагат, че излагането на радиовълни от мобилни телефони и други устройства може да има дългосрочни ефекти върху здравето, но са необходими повече изследвания.

Радиационна обстановка в България

В България, както и в други страни, радиационната обстановка се следи постоянно. Измерванията се извършват от различни организации, включително:

- **Агенция за ядрено регулиране (АЯР):** АЯР е отговорна за регулирането на ядрената енергия и радиационната безопасност в България.

- **Национален център по радиобиология и радиационна защита (НЦРРЗ):** НЦРРЗ извършва мониторинг на радиационната обстановка и предоставя информация на обществеността.

Резултатите от мониторинга показват, че радиационната обстановка в България е в нормални граници.

3.9.1. Йонизирани лъчения

Йонизиращите лъчения са вид радиация, която има достатъчно енергия, за да отдели електрони от атомите, създавайки йони. Този процес се нарича йонизация. Йонизиращата радиация може да бъде причинена от различни източници, включително:

- Естествени източници: Космически лъчи, радиоактивни изотопи в почвата и въздуха (например, радон).
- Изкуствени източници: Рентгенови лъчи, гама лъчи, ускорени частици (използвани в медицината и промишлеността).

Видове йонизиращи лъчения

- **Алфа-частици:** Състоят се от два протона и два неутрона (хелиево ядро). Те са сравнително тежки и имат малка проникваща способност, но са силно йонизиращи.
- **Бета-частици:** Това са електрони или позитрони, излъчвани от ядрата на някои радиоактивни изотопи. Те имат по-голяма проникваща способност от алфа-частиците.
- **Гама-лъчи:** Това са електромагнитни вълни с много висока енергия. Те имат голяма проникваща способност и могат да преминават през много материали.
- **Рентгенови лъчи:** Подобни на гама-лъчите, но с по-ниска енергия.
- **Неутрони:** Неутрални частици, които се намират в ядрата на атомите. Те могат да предизвикат ядрени реакции.

Взаимодействие на йонизиращите лъчения с материята

Йонизиращите лъчения взаимодействат с материята чрез различни механизми, включително:

- Йонизация: Отделяне на електрони от атомите.
- Възбуждане: Преминаване на атомите в по-високо енергийно състояние.
- Разсейване: Промяна на посоката на движение на частиците.

188

Тези взаимодействия могат да доведат до увреждане на биологичните тъкани, тъй като могат да нарушат структурата на ДНК и други важни молекули.

Биологични ефекти на йонизиращите лъчения

Биологичните ефекти на йонизиращите лъчения зависят от много фактори, включително:

- Вид на лъчението: Различните видове лъчения имат различна йонизираща способност и проникваща способност.
- Доза на облъчване: По-високите дози водят до по-големи увреждания.
- Продължителност на облъчването: Продължителното облъчване може да доведе до кумулативни ефекти.
- Индивидуална чувствителност: Различните хора имат различна чувствителност към радиация.

Ефектите от йонизиращата радиация могат да бъдат:

- Остри ефекти: Появяват се скоро след облъчването и могат да включват гадене, повръщане, умора, кожни изгаряния и др.
- Дългосрочни ефекти: Могат да се развият години след облъчването и да включват повишен риск от рак, катаракта, сърдечно-съдови заболявания и други здравословни проблеми.

Защита от йонизиращи лъчения

За защита от йонизиращи лъчения е важно да се спазват следните принципи:

- Ограничаване на времето за облъчване: Колкото по-малко време човек е изложен на радиация, толкова по-малко е рискът от увреждане.
- Увеличаване на разстоянието от източника на радиация: Силата на радиацията намалява с увеличаване на разстоянието.
- Използване на защита: Специални материали (като олово) могат да погълнат или отслабят радиацията.

Приложения на йонизиращите лъчения

Въпреки че йонизиращите лъчения могат да бъдат опасни, те имат и много полезни приложения в медицината, промишлеността и науката. Например:

- Медицина: Рентгенови лъчи и гама лъчи се използват за диагностика и лечение на рак.
- Промисленост: Радиацията се използва за стерилизация на медицински изделия, контрол на качеството на материалите и други цели.
- Наука: Радиоактивни изотопи се използват за изследване на различни процеси в биологията, химията и физиката.

3.9.2. Нейонизирани лъчения

Нейонизиращите лъчения са вид електромагнитно излъчване, което не притежава достатъчно енергия, за да йонизира атомите или молекулите, през които преминава. Това ги отличава от йонизиращите лъчения (като рентгеновите лъчи и гама-лъчите), които могат да причинят промени в структурата на веществата и да увредят живите клетки.

Видове нейонизиращи лъчения

- **Ултравиолетова (UV) радиация:** UV лъчите се разделят на три типа: UVA, UVB и UVC. UVA лъчите са най-дългите и проникват най-дълбоко в кожата, като могат да причинят преждевременно стареене и бръчки. UVB лъчите са по-къси и могат да причинят

слънчево изгаряне и рак на кожата. UVC лъчите са най-късите и се абсорбират от озоновия слой на атмосферата, така че не достигат до земната повърхност.

- **Видима светлина:** Това е частта от електромагнитния спектър, която е видима за човешкото око. Видимата светлина се използва за осветление, комуникация (оптични влакна) и много други приложения.
- **Инфракчервена (IR) радиация:** IR лъчите са по-дълги от видимата светлина и се усещат като топлина. Използват се в дистанционни управления, инфрачервени камери и други устройства.
- **Микровълни:** Микровълните са вид радиовълни с дължина на вълната от няколко сантиметра до един метър. Използват се в микровълнови печки, радары и мобилни телефони.
- **Радиовълни:** Радиовълните са най-дългите електромагнитни вълни. Използват се за радио- и телевизионно излъчване, безжични комуникации и много други цели.

Въздействие на нейонизиращите лъчения върху здравето

Въпреки че нейонизиращите лъчения не могат да йонизират атомите, някои от тях могат да имат биологични ефекти.

- **UV радиация:** Излагането на UV радиация може да увеличи риска от рак на кожата, катаракта и други очни заболявания.
- **Микровълни:** Високите нива на микровълнова радиация могат да причинят топлинен стрес и изгаряния.
- **Радиовълни:** Някои изследвания предполагат, че излагането на радиовълни от мобилни телефони може да има дългосрочни ефекти върху здравето, но са необходими още изследвания, за да се потвърди това.

Предпазни мерки

- **UV радиация:** Избягвайте излагането на слънце в най-горещите часове на деня, използвайте слънцезащитен крем с висок фактор и носете защитно облекло.
- **Микровълни:** Използвайте микровълновата печка правилно и не заставайте близо до нея по време на работа.
- **Радиовълни:** Използвайте мобилни телефони разумно и ограничете времето за разговори.

Заклучение

Нейонизиращите лъчения са навсякъде около нас и някои от тях могат да имат биологични ефекти.

2.10. Влияние на глобалните климатични промени, природни рискове, рискови територии и зони

Глобалните климатични промени са една от най-сериозните заплахи пред човечеството и околната среда. Те водят до повишаване на температурите, промяна в режима на валежите, топене на ледниците и други промени, които имат значителни последствия за природните екосистеми и човешкото общество.

Природни рискове, свързани с климатичните промени

Климатичните промени водят до увеличаване на честотата и интензивността на различни природни рискове, като:

- **Екстремни метеорологични явления:** По-чести и интензивни горещини, суши, наводнения, бури и други екстремни явления могат да причинят значителни щети на инфраструктурата, селското стопанство и други сектори на икономиката.
- **Повишаване на морското равнище:** Топенето на ледниците и топлинното разширение на водата водят до повишаване на морското равнище, което заплашва крайбрежните райони с наводнения и ерозия.
- **Промени в екосистемите:** Климатичните промени могат да доведат до промени в разпространението на видовете, нарушаване на хранителните вериги и други негативни последствия за екосистемите.
- **Опустыняване:** Промените в климата могат да доведат до разширяване на пустинните райони и намаляване на обработваемите земи.

Рискови територии и зони

Някои територии и зони са по-уязвими на климатичните промени и свързаните с тях природни рискове. Това са:

- **Крайбрежни райони:** Тези райони са изложени на риск от наводнения, ерозия и повишаване на морското равнище.
- **Планински райони:** Планинските райони са уязвими на топене на ледниците, свлачища и други природни бедствия.
- **Сухи и полусухи райони:** Тези райони са изложени на риск от суши, опустыняване и недостиг на вода.

- **Гъсто населени райони:** Големите градове и населени места са по-уязвими на екстремни метеорологични явления и други природни рискове поради концентрацията на хора и инфраструктура.

Последици от климатичните промени

Климатичните промени имат сериозни последици за човешкото общество, включително:

192

- **Икономически загуби:** Щетите от природни бедствия, загубата на реколти и други икономически последици от климатичните промени могат да бъдат значителни.
- **Миграция и конфликти:** Климатичните промени могат да доведат до миграция на населението от засегнатите райони и да увеличат риска от конфликти за ресурси.
- **Здравни проблеми:** По-високите температури, замърсяването на въздуха и други последици от климатичните промени могат да доведат до увеличаване на заболяванията, свързани с топлинен стрес, респираторни проблеми и други заболявания.

Мерки за справяне с климатичните промени

За да се справят с климатичните промени, е необходимо да се предприемат мерки за намаляване на емисиите на парникови газове и адаптиране към вече настъпващите промени. Това включва:

- **Преход към възобновяеми енергийни източници:** Инвестиране в слънчева, вятърна и други възобновяеми енергийни източници за намаляване на зависимостта от изкопаеми горива.
- **Повишаване на енергийната ефективност:** Подобряване на енергийната ефективност на сградите, транспорта и други сектори на икономиката.
- **Устойчиво земеделие:** Развитие на устойчиви земеделски практики, които намаляват емисиите на парникови газове и са по-устойчиви на климатичните промени.
- **Защита на горите:** Запазване и възстановяване на горите, които играят важна роля в поглъщането на въглероден диоксид.
- **Адаптиране към климатичните промени:** Изграждане на инфраструктура, устойчива на климатичните промени, разработване на планове за управление на риска от природни бедствия и други мерки за адаптиране.

Глобалните климатични промени са сериозно предизвикателство, което изисква съвместни усилия от страна на правителствата, бизнеса и обществото като цяло.

Рискове за община Брезово

193

Община Брезово, както всяка друга община, е изправена пред различни рискове, които могат да повлияят на нейното развитие и благосъстояние на жителите. Ето някои от основните рискове, които могат да засегнат община Брезово:

Природни рискове

- **Земетресения:** България се намира в сеизмично активна зона, което увеличава риска от земетресения. Община Брезово, както и другите населени места в страната, е уязвима на този риск.
- **Наводнения:** Въпреки че община Брезово не се намира в непосредствена близост до големи реки, съществува риск от наводнения, причинени от интензивни валежи или топене на снегове.
- **Пожари:** Горите и земеделските земи в района на община Брезово могат да бъдат податливи на пожари, особено през горещите и сухи летни месеци.
- **Суша:** Климатичните промени могат да доведат до по-чести и продължителни периоди на суша, което може да засегне селското стопанство и водоснабдяването в общината.
- **Градушки:** Градушките могат да нанесат сериозни щети на селскостопанските култури и имуществото на жителите.

Социално-икономически рискове

- **Застаряващо население:** Община Брезово, както много други региони в България, се сблъсква с проблема със застаряващото население и намаляващата раждаемост. Това може да доведе до недостиг на работна ръка и намаляване на икономическия потенциал на общината.
- **Безработица:** Нивото на безработица в община Брезово може да бъде по-високо от средното за страната, което може да доведе до социално напрежение и миграция на младите хора към други региони.
- **Инфраструктурни проблеми:** Община Брезово може да се нуждае от модернизация на пътната инфраструктура, водоснабдителната и канализационната система, както и други обществени услуги.
- **Ограничени финансови ресурси:** Общината може да разполага с ограничени финансови ресурси, което да затрудни изпълнението на важни проекти и инвестиции.

Рискове, свързани с околната среда

- **Замърсяване на въздуха:** Община Брезово може да бъде засегната от замърсяване на въздуха, причинено от промишлени предприятия или транспорт.
- **Замърсяване на водите:** Водните ресурси в общината могат да бъдат замърсени от отпадни води или селскостопански дейности.
- **Обезлесяване:** Незаконното или неконтролирано обезлесяване може да доведе до ерозия на почвата и загуба на биоразнообразие.

Други рискове

- **Криминалност:** Нивото на престъпност в община Брезово може да представлява риск за сигурността на жителите и техните имоти.
- **Здравни проблеми:** Достъпът до качествени здравни услуги може да бъде ограничен в общината, което да представлява риск за здравето на населението.

Сушата в община Брезово: Пред изпитанието на безводието

Община Брезово, подобно на много други региони в България, е изправена пред сериозен проблем с безводието, причинен от продължителна суша. Ниските нива на вода в язовирите, някои от които вече достигат мъртъв обем, както и пресъхналите сондажи в много села, са ясен индикатор за критичната ситуация.

Причини за сушата

- **Климатични промени:** Глобалното затопляне води до промени в климатичните модели, което се изразява в по-високи температури и намалени валежи. Това води до по-бързо изпарение на водата и намаляване на водните запаси.
- **Неефективно управление на водните ресурси:** Възможно е да има проблеми с управлението на водните ресурси, като недостатъчно инвестиции в поддръжката на водопроводната мрежа, загуба на вода поради течове и неефективно използване на водата в селското стопанство.
- **Прекомерно използване на водата:** Възможно е да има прекомерно използване на водата за напояване на земеделски култури или за други нужди, което да води до изчерпване на водните запаси.

Последици от сушата

- **Недостиг на питейна вода:** Липсата на вода в язовирите и сондажите може да доведе до недостиг на питейна вода за населението, което да застраши здравето и хигиената на хората.
- **Загуби в селското стопанство:** Сушата може да доведе до загуба на реколти, което да има сериозни последици за земеделските производители и да доведе до повишаване на цените на храните.
- **Ограничаване на промишленото производство:** Някои промишлени предприятия могат да бъдат засегнати от недостига на вода, което да доведе до намаляване на производството и загуба на работни места.

- **Опустыняване:** Продължителната суша може да доведе до опустыняване на някои райони, което да има дългосрочни последици за околната среда и биоразнообразието.

Възможни решения

- **Рационално използване на водата:** Необходимо е да се въведат мерки за рационално използване на водата в бита, селското стопанство и промишлеността. Това може да включва използване на водоспестяващи технологии, ограничаване на поливането на земеделски култури в най-горещите часове на деня и други мерки.
- **Инвестиции във водната инфраструктура:** Необходимо е да се инвестира в поддръжката и модернизацията на водопроводната мрежа, за да се намалят загубите на вода поради течове. Също така е необходимо да се изградят нови водохранилища и да се възстановят съществуващите.
- **Развитие на алтернативни водоизточници:** Необходимо е да се проучат и развият алтернативни водоизточници, като например пречистване на отпадни води и използване на дъждовна вода.
- **Подкрепа за земеделските производители:** Земеделските производители трябва да бъдат подкрепени с финансови средства и консултации, за да могат да внедрят устойчиви земеделски практики, които са по-устойчиви на суша.
- **Озеленяване:** Засаждането на дървета и други растения може да помогне за задържане на водата в почвата и да предотврати опустыняването.

Сушата в община Брезово е сериозен проблем, който изисква спешни мерки. Необходимо е да се предприемат комплексни мерки за рационално използване на водата, инвестиции във водната инфраструктура, развитие на алтернативни водоизточници и подкрепа за земеделските производители. Само по този начин може да се преодолее кризата с безводието и да се осигури устойчиво развитие на общината.

4. Управленски фактори

Управленски фактори на околната среда: Общинска администрация

Общинската администрация играе ключова роля в управлението на факторите на околната среда на местно ниво. Тя е отговорна за разработването и прилагането на политики и стратегии, които целят опазване на околната среда, устойчиво развитие на общината и подобряване качеството на живот на гражданите.

Основни функции на общинската администрация в областта на околната среда

- Разработване и прилагане на екологични политики и стратегии: Общинската администрация разработва и прилага местни програми за опазване на околната среда, които са в съответствие с националната и европейска екологична политика. Тези програми могат да включват мерки за управление на отпадъците, опазване на водните ресурси, подобряване на качеството на въздуха, защита на биологичното разнообразие и други.
- Управление на отпадъците: Общинската администрация е отговорна за организирането на събирането, транспортирането и обезвреждането на битови и други отпадъци на територията на общината. Тя може да въвежда системи за

разделно събиране на отпадъци, да организира кампании за повишаване на екологичната култура на населението и да контролира дейността на фирмите, които се занимават с управление на отпадъци.

- Опазване на водните ресурси: Общинската администрация отговаря за опазването на водните ресурси на територията на общината. Това може да включва мерки за предотвратяване на замърсяването на водите, осигуряване на достъп до питейна вода за населението, поддържане на чистотата на реките и други водни обекти.
- Подобряване на качеството на въздуха: Общинската администрация може да предприема мерки за подобряване на качеството на въздуха, като например ограничаване на движението на автомобили в определени зони, насърчаване на използването на обществен транспорт и велосипеди, контрол на промишлените емисии.
- Защита на биологичното разнообразие: Общинската администрация може да предприема мерки за защита на биологичното разнообразие на територията на общината, като например създаване на защитени зони, опазване на редки и застрашени видове, борба с инвазивните видове.
- Контрол на строителството: Общинската администрация контролира строителната дейност на територията на общината, за да гарантира, че тя се извършва в съответствие с екологичните изисквания. Това може да включва изисквания за енергийна ефективност на сградите, използване на екологично чисти материали, озеленяване на териториите.
- Екологично образование и информиране на населението: Общинската администрация може да организира кампании за повишаване на екологичната култура на населението, да информира гражданите за екологичните проблеми и начините за тяхното решаване.

Фактори, които влияят върху ефективността на общинската администрация в областта на околната среда

- Финансови ресурси: Общинската администрация трябва да разполага с достатъчно финансови ресурси, за да може да изпълнява ефективно своите функции в областта на околната среда.

- Капацитет на администрацията: Общинската администрация трябва да разполага с квалифициран персонал, който да има необходимите знания и умения за управление на факторите на околната среда.
- Законодателство: Общинската администрация трябва да действа в съответствие с националното и европейско екологично законодателство.
- Обществено участие: Общинската администрация трябва да осигури възможност за участие на гражданите в процеса на вземане на решения в областта на околната среда.
- Партньорство с други организации: Общинската администрация може да си партнира с други организации, като например неправителствени организации, научни институции и бизнес, за да постигне по-добри резултати в областта на опазването на околната среда.

Общинската администрация играе важна роля в управлението на факторите на околната среда на местно ниво. Ефективността на нейната работа зависи от много фактори, включително финансови ресурси, капацитет на администрацията, законодателство, обществено участие и партньорство с други организации.

4. Информираност на обществото по въпросите на опазване на околната среда

Информираността на обществото по въпросите на опазване на околната среда е от ключово значение за успешното справяне с екологичните предизвикателства, пред които сме изправени. Разбирането на проблемите, тяхното въздействие и възможните решения е първата стъпка към промяна на поведението и предприемане на действия за опазване на околната среда.

Защо е важна информираността?

- **Повишава осведомеността:** Информираното общество е по-наясно с екологичните проблеми, техните причини и последствия. Това помага за разбирането на важността на опазването на околната среда и мотивира хората да предприемат действия.
- **Насърчава активното участие:** Информираните граждани са по-склонни да участват в обществения диалог и вземането на решения, свързани с околната среда. Те могат да изразяват мнението си, да участват в протести и инициативи, да подкрепят екологични организации и проекти.
- **Променя поведението:** Информираността може да доведе до промяна в потребителското поведение, намаляване на вредните емисии, по-ефективно използване на ресурсите и други действия, които допринасят за опазване на околната среда.
- **Подпомага вземането на информирани решения:** Информираните граждани могат да вземат по-добри решения за себе си и своите общности, като избират екологично чисти продукти, подкрепят устойчиви бизнеси и гласуват за политици, които се ангажират с опазването на околната среда.
- **Създава усещане за отговорност:** Информираността помага да се създаде усещане за лична отговорност към околната среда и да се

насърчи колективното действие за решаване на екологичните проблеми.

Как да подобрим информираността?

- **Образование:** Включването на теми, свързани с околната среда, в учебните програми на всички нива на образование е от съществено значение за формирането на екологично съзнание у младото поколение.
- **Масмедии:** Телевизията, радиото, вестниците и онлайн медиите играят важна роля в информирането на обществото за екологичните проблеми. Важно е медиите да представят обективна и достоверна информация, да разглеждат различни гледни точки и да насърчават диалога по тези въпроси.
- **Неправителствени организации:** Екологичните организации играят важна роля в информирането на обществото, организирането на кампании и инициативи, както и в защитата на околната среда.
- **Държавни институции:** Държавните институции са отговорни за предоставянето на достъп до информация за околната среда, разработването на стратегии за информиране на обществото и подкрепата на инициативи, свързани с опазването на околната среда.
- **Местни общности:** Местните общности могат да играят важна роля в информирането на своите членове, организирането на местни инициативи и създаването на мрежи за обмен на информация и опит.

Предизвикателства пред информирането

- **Дезинформация:** Разпространението на невярна или манипулативна информация за екологичните проблеми може да затрудни обществото да вземе информирани решения.
- **Апатия:** Някои хора могат да бъдат апатични или да се чувстват безсилни пред мащаба на екологичните проблеми.
- **Липса на достъп до информация:** В някои региони може да има ограничен достъп до информация за околната среда, особено за групи от населението, които са социално изолирани или живеят в отдалечени райони.
- **Езикови бариери:** Информацията за околната среда трябва да бъде достъпна на различни езици, за да достигне до всички групи от населението.

Информирането на обществото по въпросите на опазване на околната среда е продължителен процес, който изисква усилия от страна на всички заинтересовани страни. Чрез съвместни усилия можем да създадем

общество, което е по-информирано, активно и ангажирано с опазването на околната среда.

5. Финансово състояние

201

В настоящия момент общината се намира в ситуация, в която успява да покрива своите разходи, но нарастващите цени на енергия, горива, материали и услуги оказват сериозен натиск върху бюджета. Тези фактори водят до увеличаване на разходите ни, което създава предизвикателства пред финансовата стабилност на общината.

Анализ на текущото финансово състояние

Към момента общината разполага с достатъчно средства, за да изпълнява своите основни функции и да предоставя услуги на гражданите. Въпреки това, инфлацията и икономическата ситуация в страната водят до постоянно нарастване на цените на всички стоки и услуги, което се отразява пряко върху разходите на общината.

Разходите за енергия, отопление, вода, събиране и извозване на отпадъци, поддръжка на инфраструктурата и други дейности, които са от съществено значение за функционирането на общината, се увеличават значително. Това създава напрежение върху бюджета и изисква търсене на допълнителни източници на финансиране.

Предизвикателства и перспективи

Нарастващите разходи представляват сериозно предизвикателство за общината. Ако тенденцията на увеличаване на цените продължи, това може да доведе до невъзможност за покриване на всички разходи и изпълнение на планираните проекти.

В тази връзка, общината е изправена пред необходимостта да предприеме мерки за оптимизиране на разходите, търсене на нови източници на финансиране и преразглеждане на някои от дейностите си. Една от възможните мерки е увеличение на местните такси и данъци, което ще позволи на общината да осигури необходимите средства за покриване на разходите си.

Разбираме, че подобно решение може да предизвика недоволство сред гражданите, но е важно да се отбележи, че то е необходимо, за да се гарантира нормалното функциониране на общината и предоставянето на качествени услуги.

Общината ще се стреми да използва средствата от увеличението на таксите по възможно най-ефективен начин, като приоритет ще бъде поставен върху поддръжката на инфраструктурата, развитието на социалните услуги, образованието, културата и други важни за общността дейности.

Заклучение

Финансовото състояние на общината е стабилно към момента, но нарастващите разходи създават предизвикателства пред бъдещото развитие. Общината е ангажирана с търсенето на решения за преодоляване на тези предизвикателства и осигуряване на устойчиво финансово бъдеще за общността.

IV. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите /SWOT/

SWOT анализът е метод за стратегически анализ при подготовка на документи на публичната политика. Методът цели да установи:

- Кои са най-важните силни и слаби страни в дадена организация, политика, сектор, т.е. характеристиките на вътрешната структура;

- Кой са най-важните възможности и най-сериозните заплахи пред развитието на дадена организация, политика, сектор, т.е. характеристиките на външната среда;
- Какво е съотношението между силните и слабите страни, от една страна, и възможностите и заплахите, от друга страна;
- Кой са лостовете на развитие и каква е основата на стратегиите за бъдещо развитие.

SWOT анализът е обективно следствие от извършените ситуационни анализи на съществуващото състояние и практики и изхожда от идеята за разделянето на обекта на анализ – управлението на отпадъците, от средата, в която той функционира.

Обектът на анализ се разглежда откъм неговите „силни страни” и „слаби страни”. Средата, в която функционира управлението на отпадъците в общината, се диференцира на „възможности” и „заплахи”.

Силни страни. Силните страни са ресурси или други предимства, които притежава секторът. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.

Слаби страни. Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на сектора.

Възможности. Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.

Заплахи. Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние на околната среда.

Анализът на силните страни на Община Тополовград, възможностите да се възползваме от тях, вътрешните слаби страни на Общината и възможностите да ги преодолеем или сведем до минимум, външните възможности /перспективи/ за Общината, както и външните заплахи, които са пречка за развитието и представляват риск за реализацията на програмата. Вследствие на този етап се предлага типа стратегия, която е подходяща да реализира Общината в бъдеще.

Целта на този анализ е да се оцени кои направления от дейностите по опазване на околната среда в региона на Община Тополовград са най-ефективни, в кои може да се постигне най-добър успех и хармонично развитие чрез използване на силните страни и благоприятните възможности на външната среда, както и чрез преодоляване или намаляване на действието на слабите страни и външните заплахи.

В технологията на стратегическото планиране SWOT анализът има ключово значение. Благодарение на него получените резултати от „анализа на средата” могат да се приоритизират и да бъдат структурирани по начин, позволяващ извличането на генералните стратегически цели, които ще преследва Община Тополовград през следващите години.

За целите на анализа е използвана цялата налична информация за съществуващото положение и тенденциите по компоненти на околната среда.

Силни страни (Strengths)	Слаби страни (Weaknesses)
➤ Чиста околна среда и уникални природни ресурси - комбинация между долината на река Тунджа и Сакар планина. ➤ Значителни горски масиви и богато биоразнообразие с висок дял на защитени територии и зони в Натура 2000. ➤ Богати водри ресурси - комбинация между долините на няколко реки и множество язовири. ➤ Благоприятни условия за развитие на биоземеделие и животновъдство. ➤ Липса на сериозни източници на замърсяване на околната среда. ➤ Добро качество на атмосферния въздух. ➤ Незамърсени с тежки метали, металоиди и органични замърсители почви; ➤ Липса на източници на наднормен шум и йонизиращи лъчения. ➤ Липса на замърсяване на почвите. ➤ Изградена система за организирано сметосъбиране във всички населени места в общината и частично въведено разделно събиране на отпадъци. ➤ Наличие на нормативна база и стратегически документи на местно ниво за разрешаване на проблемите по опазване на околната среда.	➤ Загуби на питейна вода и влошаване на качеството ѝ в резултат от амортизацията на водопреносната мрежа. ➤ Частично изградени канализации и само една ПСОВ. ➤ Заустване на отпадни води в повърхностни водни обекти. ➤ Лошо качество на пътната и улична мрежа. ➤ Основен източник на енергия в общината са твърдите горива. ➤ Увеличаване на количествата депонирани отпадъци. ➤ Високо ниво на депониране на рециклируеми, строителни и биоразградими. ➤ Периодично възникване на нерегламентирани замърсявания в общината. ➤ Липса на собствени финансови средства за финансиране на големи екологични проекти. ➤ Ниска екологична култура на населението. ➤ Слабо развито био земеделие. ➤ Наличие на складове с излезли от употреба ПРЗ. ➤ Нарушаване на речните легла и водна ерозия от добив на инертни материали и др.
Възможности (Opportunities)	Заплахи (Threats)

➤ Интегриране на консервационните цели в горскостопанските практики. ➤ Адаптиране на залесяванията към климатичните промени и увеличаване капацитета на горите за редуциране на вредните емисии в атмосферата и предпазване от суша и ерозия. ➤ Усвояване на горските ресурси и развитие на предприятия за преработка на диворастващи плодове, билки и гъби. ➤ Потенциал за развитие на биологично земеделие, растениевъдство и животновъдство с висока добавена стойност. ➤ Изграждане на канализация и ПСОВ във всички населени места на общината. ➤ Използване на нови технологии за третиране и оползотворяване на отпадъците. ➤ Намаляване използването на конвенционални източници на енергия и замяната им с възобновяеми. ➤ Въвеждане на нови и интерактивни форми на екологично образование и обучение. ➤ Повишаване на екологичната култура на населението за опазване на околната среда. ➤ Усъвършенстване на партньорството с НПО, бизнеса и други общини при подготовка и реализиране на екологични проекти. ➤ Използване на финансови инструменти на ЕС за решаване	➤ Замърсяване на околната среда от антропогенни и други фактори. ➤ Глобално изменение на климата, водещо до изместване на климатичните зони и пораждање на ресурсни проблеми. ➤ Опасност от засушаване и пресъхване на повърхностните водни източници в резултат на глобалното затопляне ➤ Нарастването на енергийните нужди може да доведе до неекологосъобразни решения и увеличаване използването на твърди горива. ➤ Незаконна сеч и браконьерство в горите. ➤ Риск от горски пожари и природни бедствия. ➤ Увеличаващи се разходи за дейностите за сметосъбиране и депониране на отпадъците. ➤ Социална чувствителност към повишаване на такса „Битови отпадъци“. ➤ Изхвърляне на отпадъци от населението на нерегламентирани сметища. ➤ Недостатъчно ефективна система за управление на отпадъците и разделното им събиране и рециклиране, както и третирането на строителни, биоразградими и опасни отпадъци; ➤ Недостатъчна държавна подкрепа към местната власт за изпълнение на законовите задължения в сферата на опазването на околната среда.

на проблемите, свързани с опазване на околната среда.	
--	--

V. Визия за околната среда на община Брезово.

Визията е съвместното желание на общността за бъдещото развитие на Община Брезово, отразяващо стремежа към висок стандарт на живот и качествена околна среда. Тя е насочена към устойчиво развитие, което да гарантира опазването на природата и подобряване на жизнения стандарт на жителите.

Предлагаме следната визия за Община Брезово:

Устойчиво развитие на Община Брезово чрез опазване на околната среда, разумно използване на природните ресурси и осигуряване на здравословна жизнена среда за настоящите и бъдещите поколения.

Разгръщане на визията

Тази визия се основава на няколко ключови принципа:

- **Опазване на околната среда:** Приоритет е запазването на природното богатство на общината, включително горите, водните ресурси и биологичното разнообразие. Това включва предотвратяване на замърсяването, насърчаване на екологично чисто производство и потребление, както и възстановяване на увредени екосистеми.
- **Разумно използване на природните ресурси:** Общината се стреми към устойчиво управление на природните ресурси, като осигурява баланс между икономическото развитие и опазването на околната среда. Това включва насърчаване на енергийната ефективност, използване на възобновяеми енергийни източници и намаляване на отпадъците.
- **Здравословна жизнена среда:** Общината работи за създаване на условия за здравословен живот на своите граждани, като осигурява чист въздух, вода и почви. Това включва подобряване на инфраструктурата, развитие на зелени площи и насърчаване на здравословен начин на живот.
- **Участие на общността:** Визията се реализира с активното участие на гражданите, бизнеса и местната администрация. Общината създава условия за диалог и сътрудничество, като поощрява инициативи, насочени към опазване на околната среда и устойчиво развитие.

Какво означава тази визия за Община Брезово?

Реализацията на тази визия ще доведе до:

- **Подобрено качество на живот:** Жителите на общината ще се радват на чиста и здравословна околна среда, което ще допринесе за тяхното благосъстояние.
- **Устойчиво икономическо развитие:** Общината ще привлече инвестиции в екологично чисти производства и ще създаде нови работни места.
- **Развитие на туризма:** Природното богатство на общината ще бъде използвано за развитие на устойчив туризъм, който ще носи приходи и ще популяризира региона.
- **Повишаване на конкурентоспособността на общината:** Община Брезово ще се превърне в привлекателно място за живот и работа, което ще допринесе за нейното развитие.

Заключение

Визията за развитие на Община Брезово в областта на околната среда е амбициозна, но постижима. Тя изисква усилията на всички членове на общността, но резултатите ще бъдат от полза за настоящите и бъдещите поколения.

VI. Цели на програмата

1. Генерална стратегическа цел

Подобряване качеството на живот на населението в община Брезово, чрез осигуряване на зелена и благоприятна околна среда, обновяване на инфраструктурите и благоустрояване на населените места.

2. Специфични цели

Стратегическата цел на Община Брезово в областта на околната среда е да се ангажира и съдейства за опазване и предотвратяване на замърсяването на околната среда по всичките ѝ компоненти и фактори на въздействие, за намаляване на риска за здравето на населението.

За постигането на генералната стратегическа цел на Общинската програма за опазване на околната среда са формулирани следните специфични стратегически цели, оценени по приоритетност:

Специфична цел № 1: Опазване на водите и водните обекти и развитие на водоснабдителната инфраструктура

- Мярка 1.1: Обезпечаване на добро състояние и управление на водните ресурси на територията на общината.
 - Подобряване на водоснабдяването и качеството на питейната вода в община Брезово.
 - Доизграждане на канализационната мрежа и осигуряване на необходимата инфраструктура за пречистване и отвеждане на отпадъчните води от населените места.
 - Подобряване на мониторинга и контрола върху състоянието и качеството на повърхностните и подземни води.
- Мярка 1.2: Превенция и управление на риска от наводнения и други природни бедствия
 - Корекция на речни корита, прочистване и укрепване на канали, дерета и др.

Специфична цел №2: Устойчиво управление на отпадъците

Осигуряване на екологосъобразното управление на отпадъците, чрез предотвратяване, намаляване или ограничаване на вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда.

- Мярка 2.1: Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци
- Мярка 2.2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и прилагане на Стратегията и плана за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021 – 2027 г.

- Мярка 2.3: Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране и екологосъобразно обезвреждане на отпадъците
- Мярка 2.4: Нормативно регулиране и укрепване на административния капацитет на общината за управление на отпадъците
- Мярка 2.5: Участие на обществеността и превръщането ѝ в ключов фактор при прилагане на йерархията на управление на отпадъците

Специфична цел № 3: Опазване и поддържане на биологичното разнообразие

- Мярка 3.1: Ограничаване на негативните влияния върху биологичното разнообразие
 - Опазване и възстановяване на природните екосистеми, генетичното биоразнообразие и обезпечаване на биологичната сигурност, съгласно българското и международно екологично законодателство.
 - Подобряване на контрола върху възможните негативни влияния върху биологичното разнообразие и обезпечаване постигането на устойчиво използване на биологичните ресурси в община Брезово.
- Мярка 3.2: Устойчиво управление на защитените зони по Натура 2000
 - Включване на териториите с природозащитна стойност в цялостната схема за устройство на територията на община Брезово.
 - Устройване и социализиране на защитените зони по Натура 2000 като част от рекреационния потенциал на общината.

Специфична цел №4: Запазване и поддържане на доброто качество на атмосферния въздух

- Мярка 4.1: Развитие и оптимизиране на системите за мониторинг и подобряване качеството на атмосферния въздух
 - Поддържане на нивата на замърсителите на въздуха в населените места до нормативно определените нива в страната.

Специфична цел №5: Поддържане и развитие на зелените площи за широко обществено ползване и подобряване чистотата на населените места

- Мярка 5.1: Подобряване чистотата на населените места, облагородяване и озеленяване на площите за обществено ползване
 - Рехабилитация на съществуващата и изграждане на нова пътна и улична мрежа.
 - Увеличаване и поддържане на зелените площи в населените места.

Специфична цел №6: Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население

- Мярка 6.1: Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление на околната среда в Общинска администрация - Брезово
- Мярка 6.2: Подобряване на информационната обезпеченост и ангажиране на местното население за опазване на околната среда
- Създаване на работещ механизъм за обмен на информация сред заинтересованите институции и организации, работещи в сферата на околната среда.
- Осигуряване на публичен достъп до информация относно състоянието на околната среда и общинските дейности по управлението ѝ чрез интернет платформа.

Формулираните по-горе цели на Общинската програма за опазване на околната среда на Община Брезово представят не само посоката на развитие на политиката на общината в тази област през следващите няколко години, но са и базиращи за бъдещата стратегия за устойчиво развитие на общината. Постигането на целите, заложи в настоящата програма, само по себе си е следваща стъпка към систематичното решаване на екологичните проблеми в Община Брезово.

Спазването на екологичното законодателство и прилагането на политиката на Община Тополовград, дефинирана в настоящата Програма за опазване на околната среда /ПООС/ за периода 2021-2027 г., се организира от Кмета на общината или от упълномощено от него друго длъжностно лице. Реализацията на Програмата може да се определи като процес на системно планиране, събиране и анализ на информация и данни, разработване на проекти, кандидатстване за финансиране, реализация на одобрените проекти и редица други контролни и съпътстващи дейности. В този смисъл е целесъобразно Общината да разработи и прилага единна стройна система, в която са ясно определени отговорниците за заложените проекти и дейности в ПООС.

Наблюдението и оценката следва да проследяват ежегодно до каква степен са изпълнени конкретните задачи (чрез показателите) за постигане целите на ПООС и спазени ли са тези основни принципи. В случай, че не са изпълнени задачите за съответния период или не са съблюдавани принципите на публичност, прозрачност и равнопоставеност се извършва анализ на причините за това и какви действия следва да бъдат предприети с оглед на тяхното реализиране.

По отношение реализацията на заложените в Програмата цели и мероприятия, основната дейност за координация, изпълнение и отчет е задължение на еколога на общината.

Периодично да се извършва актуализация на програмата, свързана с възникнали нови обстоятелства и документи.

Да се представя ежегоден отчет за изпълнението пред Общинския съвет.

Източници на финансиране на екологични проекти

Основните източници за финансиране на екологични проекти са:

- Общинския бюджет;
- Държавния бюджет;
- Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда /ПУДООС/;
- Националният доверителен екофонд;
- Национален план за възстановяване и устойчивост /НПВУ/;
- Публична инвестиционната програма на МС;
- Кохезионен фонд на ЕС;

- Европейски фонд за регионално развитие;
- Финансови ресурси по линия на МОСВ;
- Оперативна програма „Околна среда“ 2021-2027 г.;
- Финансов механизъм на ЕИП;
- Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони 2021-2027 г. (СПРЗСР);
- Програма за иновации и конкурентоспособност 2021-2027 г.;
- Специализирани кредитни линии на банкови институции;
- Механизъм „съвместно изпълнени“ в рамките на протокола от Киото към Рамковата конвенция по изменение на климата;
- Споразуменията за двустранно сътрудничество;
- Международни организации, финансови институции и др.

РАЗДЕЛ VII. МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ

Координиращ орган за наблюдение и оценка на изпълнението на ПООС 2021-2027 г. е РИОСВ - Хасково. Орган за контрол по изпълнение на Програмата е Общински съвет - Тополовград.

Кметът на общината информира ежегодно Общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година. За целта се изготвя Отчет за изпълнение на Програмата за предходната година, който се представя **в срок до 31 март** и се публикува на Интернет страницата на общината. Копие от отчета се изпраща на РИОСВ – Хасково /ИАОС/. Препоръчва се Годишният доклад да съдържа информация за: Същността на общинската политика за опазване на околната среда; Напредъка по изпълнението на целите, приоритетите и мерките; Възникналите проблеми и предприетите мерки за тяхното решаване; Осъществяваните мероприятия за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на политиката.

За осъществяване на мониторинга се използват следните документи: Въпросници; Протокол за предаване на въпросниците; Протокол за приемане на попълнените въпросници; Анкетни карти; Протоколи от провеждане на публични мероприятия; Матрични карти за оценка на индикаторите; Мониторингови доклади.

Контролът като основна функция на системата за управление има за цел да създаде условия за подобряване работата на общинската администрация и за формулиране на правилни управленски решения във връзка с изпълнение на тази политика.

Предвид разпределението в обхвата на работа и функционалните задачи, присъщи на контрола, неговата основна задача е свързана с

осигуряване на законосъобразност при изпълнението на политиките за опазване на околната среда, както и целесъобразност изразяваща се в процеса на детайлизирано проследяване работата по изпълнение на ангажиментите на длъжностните лица по тази политика.

Същностната характеристика дефинираща обхвата и съдържанието на контролния процес във висока степен се определя от съществуващите законови изисквания по отношение осигуряване на законосъобразност в публични институции и органи на местната власт.

Община Тополовград има разработена и функционираща вътрешна система за финансово управление и контрол, която на практика покрива изискванията за контрол върху законосъобразността на прилаганите инструменти при изпълнение на общински политики. В този смисъл съществуващите субекти на контрол, вътрешни за общината и техните правомощия се уреждат от действащата вътрешна система за финансово управление и контрол. Формите и методите на работа се предопределят от нормативните изисквания.

Реализирането на Програмата за опазване на околната среда на община Тополовград е непрекъснат процес на изпълнение на дейностите, наблюдение, контрол и актуализация. Отчита се натрупания опит, трудностите и неуспехите, извършват се корекции на съществуващите вече насоки за развитие в посока към адаптиране на новите обстоятелства и промени във вътрешната и външна среда.

Главните рискове за постигането на стратегическите цели са свързани с комплекс от фактори, които до голяма степен са трудно предвидими в бъдещето. Това означава, че реализацията на програмата трябва да бъде непрекъснат процес на наблюдение, контрол и актуализация, анализ и корекции при грешки, трудности и неуспехи за адаптиране на планираните дейности към новите обстоятелства и пазарни условия. Основните компоненти на Програмата за опазване на околната среда (визия, цели, приоритети и мерките в плана), имат за цел да дадат преди всичко перспективи и насоки за развитие, но нямат задължителен характер. Тези компоненти не ограничават възможността да бъдат разработвани, предлагани и реализирани и други практически мерки, програми и дейности, стига да са финансово и организационно обезпечени.

РАЗДЕЛ VIII. НОРМАТИВНА И СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА

- Интегриран план в областта на енергетиката и климата в Република България 2021-2030 г.
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие 2030 г.

- Национален план за управление на отпадъците в Република България 2021–2028 г.
- Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021–2027 г.
- Националната програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух 2018-2024 г.
- Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020-2030 г.
- Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г.
- Национална програма за развитие: България 2030
- Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.
- Национална програма за приоритетно изграждане на селищни пречиствателни станции за отпадъчни води
- Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие
- Национална програма за предотвратяване на образуването на отпадъци
- Стратегия на ЕО относно бъдещото управление на битовите отпадъци
- Пътната карта за ефективно използване на ресурсите в Европа
- Зелена книга за Европейска стратегия за пластмасовите отпадъци в околната среда
- Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. с посл. изм. (Директива (ЕС) 2018/851) относно отпадъците и за отмяна на определени директиви и Регламент (ЕО) № 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци.
- Директива (ЕС) 2019/904 Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда.
- Директива 2006/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО;
- Директива 2012/19/ЕС относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване;
- Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 г. относно опаковките и отпадъците от опаковки;
- Директива (ЕС) 2019/904 Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда; Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно излезлите от употреба моторни превозни средства;
- Директива 75/439/ЕИО относно отработени масла;
- Директива 2020/362/ЕС на Комисията от 17 декември 2019 г. за изменение на приложение II към Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно излезлите от употреба превозни средства;

- Директива 96/59/ЕО на Съвета от 16 септември 1996 г. за обезвреждането на полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили;
- Директива 86/278/ЕИО на Съвета от 12 юни 1986 г. за опазване на околната среда, и по-специално на почвата, при използване на утайки от отпадъчни води в земеделието;
- Директива 78/176/ЕИО на Съвета от 20 февруари 1978 г. относно отпадъците от производство на титанов диоксид;
- Директива за индустриални емисии 2010/75/ЕС /относно изгаряне на отпадъци и изисквания за комплексни разрешителни за определени инсталации за третиране на отпадъци/;
- Директива 91/271/ЕИО за пречистването на градските отпадъчни води;
- Директива 99/31/ЕС за депониране на отпадъци;
- Директива 2004/35/ЕО от 21 април 2004 г. относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологични щети.
- Директива 85/337/ЕЕС относно оценката на въздействието върху околната среда, изменена с Директива 97/11/ЕС, изменена и допълнена с Директива 2003/35/ЕС относно участието на обществеността при изготвянето на някои планове и програми, касаещи околната среда 31985L0337 31997L0011 32003L0035.
- Директива 90/313/ЕЕС относно достъпа до информация за състоянието на околната среда, отменена с Директива 2003/4/ЕС относно достъпа на обществеността до информация 31990L0313 32003L0004.
- Директива 2001/42/ЕС за оценка на въздействието на някои планове и програми върху околната среда 32001L0042.
- Директива 2008/50/ ЕО от 21 май 2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа
- Директива 2004/107/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 Декември 2004 година относно съдържанието на арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух.
- Директива 2001/80/ЕС относно ограничаване на емисиите от определени замърсители, изпускани в атмосферния въздух от големите горивни инсталации.
- Директива 94/63/ЕС за ограничаване на емисиите от ЛОС при съхранение и превоз на бензини между терминали и бензиностанции 31994L0063.
- Директиви 98/70/ЕС , изменена и допълнена с Директива 2003/17/ЕС относно нормите за съдържание на вредни вещества в бензините, газьола за промишлени и комунални цели и дизеловото гориво 31998L007032003L0017.
- Директиви 99/32/ЕС относно намаляване съдържанието на сяра в определени течни горива 31999L0032.

- Директива 2005/33/ЕС, изменяща Директива 99/32/ЕС.
- Директива 99/13/ЕС за ограничаване на емисиите от ЛОС при определени промишлени дейности 31999L0013.
- Директива 2004/42/ЕО от 21 април 2004 година относно намаляването на емисиите от летливи органични съединения, които се дължат на използването на органични разтворители в някои лакове и бои и в продукти за преобоядисване на превозните средства и за изменение на Директива 1999/13/ЕО.
- Директива 97/68/ЕС относно мерките за ограничаване на замърсяването на атмосферния въздух с газо- и прахообразни замърсители от двигатели, инсталирани в извънпътни машини.
- Рамкова Директива 2000/60/ЕС за водите 32000L0060.
- Директива 2006/7/ЕС относно управление на качеството на водите за къпане, отменяща Директива 76/160/ЕЕС 32006L0007.
- Директива 76/160/ЕЕС относно качеството на водите за къпане:31976L0160.
- Директива 98/83/ЕС относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека 31998L0083.
- Директива 75/440/ЕЕС относно изискванията за качеството на повърхностните води, предназначени за питейно битови водоснабдяване, изменена от Директиви 79/869/ЕЕС и 91/692/ЕЕС:31975L0440 31979L0869 31991L0692.
- Директива 91/271/ЕЕС относно пречиствателните станции за отпадъчни води от населени места, изменена с Директива 98/15/ЕЕС:31991L0271 31998L0015.
- Директива 91/676/ЕЕС относно защита на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници 31991L0676.
- Директива 80/68/ЕЕС за защита на подземните води от замърсяване с опасни вещества, изменена от Директива 91/692/ЕЕС:31980L0068 и 31991L0692 и Директива 2006/118/ЕО за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им
- Директива 2006/11/ЕС за замърсяването на водите с опасни вещества и 7 дъщерни директиви, отменяща Директива 76/464/ЕЕС 32006L0011.
- Директива 76/464/ЕЕС за замърсяването на водите с опасни вещества и 7 дъщерни към нея, всички изменени от Директива 91/692/ЕЕС 31976L0464 31991L0692.
- Директива 92/43/ЕЕС относно съхранението на природните местообитания и на дивата флора и фауна 31992L0043.
- Директива 79/409 за съхранението на дивите птици 31979L0409
- Директива 1999/22/ЕС относно отглеждането на диви животни в зоологическите градини.

- Директива 96/82/ЕЕС относно контрола на големите аварии с опасни химикали 31996L0082.
- Директива 2003/105/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 16 декември 2003 изменяща Директива на Съвета 96/82/ЕС за контрол на големите аварии с опасни вещества 32003L0105.
- Рамкова Директива 2000/14/ЕС относно шумовите емисии на съоръжения, предназначени за употреба извън сградите 32000L0014.
- Директива 2002/49/ЕС за оценка и управление на шума в околната среда 32002L0049.
- Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Бернска), ратифицирана на 25.01.1991 г., в сила за Р България от 01.05. 1991 г., обн. ДВ, бр. 23/1995 г.
- Конвенция за биологичното разнообразие е ратифицирана на 29.02.1996 г., в сила за РБългария от 16.07.1996, обн. ДВ, бр.19/1999 г.
- Конвенция по влажните зони с международно значение, по-специално като местообитания за водолюбива птици (Рамсарска), ратифицирана, в сила за РБългария от 24.01.1976 г., обн. ДВ, бр. 56/10.07.1992 г.
- Конвенция по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (Вашингтонска, CITES), ратифицирана през 1990 г., в сила за Р България от 16.04.1991 г., обн. ДВ, бр. 6/1992 г.
- Конвенция за защита на световното културно и природно наследство, ратифицирана и влязла в сила за България през 1976 г.
- Конвенция за защита на мигриращите видове (Бонска), ратифицирана със закон - ДВ, бр. 69/1999 г., обн. в ДВ, бр. 16/2000 г., в сила от 01.11.1999 г.
- Закон за опазване на околната среда
- Закон за водите
- Закон за управление на отпадъците
- Закон за чистотата на атмосферния въздух
- Закон за почвите
- Закон за защита от шума в околната среда
- Закон за подземните богатства
- Закон за опазване на земеделските земи
- Закон за биологичното разнообразие
- Закон за лечебните растения
- Закон за защитените територии
- Закон за защита на растенията
- Закон за защита на животните
- Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати
- Закон за устройство на територията

- Закон за местните данъци и такси
- Закон за ратификация на Базелската Конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане
- Наредба №7 от 22 декември 2003 г. с посл. изм. ДВ. бр.21 от 1 Март 2013 г. за правила и нормативи за устройство на отделните територии и устройствени зони;
- Наредба №7 от 3 май 1999 г. за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух;
- Наредба №12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, с посл. изм. и доп. ДВ бр.79 от 8 октомври 2019 г.;
- Наредба №11 от 14 май 2007 г. за норми за арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух, доп. и изм. ДВ бр. 25/2017 г., в сила от 24.03.2017 г.;
- Наредба №1 от 10 октомври 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води, с посл. изм. и доп. ДВ бр.102 от 23 Декември 2016 г.;
- Наредба №2 от 13 септември 2007 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници, с посл. изм. и доп. ДВ бр.30 / 09.12.2011 г.;
- Наредба №3 от 16 октомври 2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди;
- Наредба №1 от 11 април 2011 г. за мониторинг на водите, с посл. изм. и доп. ДВ бр.20 от 15 март 2016 г.;
- Наредба №6 от 9 ноември 2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти, с посл. изм. и доп. ДВ бр.24 от 23 март 2004 г.;
- Наредба №9 от 16 март 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, с посл. изм. и доп. ДВ бр.6 от 16 януари 2018 г.;
- Наредба №2 от 8 юни 2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване, с посл. изм. и доп. ДВ бр.48 от 27 юни 2015 г.;
- Наредба №12 от 18 юни 2002 г. за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, с посл. изм. и доп. ДВ бр.15 от 21 февруари 2012 г.;
- Наредба за ползването на повърхностните води, обн. ДВ бр. 100 от 16 декември 2016 г.

- Наредба №26 (посл. изм. ДВ. бр.30 от 22 Март 2002 г.) за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт;
- Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. (изм. и доп. ДВ. бр.30 от 31 Март 2020 г.) за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри. Наредбата определя изискванията за предоставяне на информация на НСИ и ИАОС относно отпадъците и съоръженията и инсталациите за отпадъци, вкл. информация от общините.;
- Наредба №2 от 23.07.2014 г. (изм. ДВ. бр.46 от 1 Юни 2018 г.) за класификацията на отпадъците. Наредбата въвежда европейската класификация на отпадъците, задължителна за прилагане и от общините.
- Наредба №4 от 5.04.2013 г. (изм. и доп. ДВ. бр.82 от 5 Октомври 2018 г.) за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци;
- Наредба № 6 Обн. ДВ. бр.80 от 13 Септември 2013 г. (изм. и доп. ДВ. бр.13 от 7 Февруари 2017 г.) за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.
- Наредба №7 от 24.08.2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци;
- Наредба №7 от 19.12.2013 год., посл. изм. и доп., ДВ бр. 7 от 20.01.2017 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци;
- Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, Приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г., Обн. ДВ. бр.11 от 31 Януари 2017 г.
- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, Обн. ДВ.. бр.98 от 8 Декември 2017 г.;
- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки Обн. ДВ. бр.85 от 6 Ноември 2012г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;
- Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци Обн. ДВ. бр.29 от 30 Март 1999 г.;
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието Обн. ДВ. бр.63 от 12 Август 2016 г., изм. ДВ. бр.55 от 7 Юли 2017 г.;
- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти - 08.01.2013 г.;

- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства, Обн. ДВ. бр.7 от 25 Януари 2013 г. (посл. изм. и доп. ДВ. бр.37 от 21 Април 2020 г.);
- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, Обн. ДВ. бр.100 от 19 Ноември 2013 г., изм. ДВ. бр.30 от 15 Април 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр.47 от 5 Юни 2018 г., изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;
- Наредба за батерии и акумулатори и за негодните за употреба батерии и акумулатори, Обн. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2013 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;
- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми, Обн. ДВ. бр.73 от 25 Септември 2012 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;
- Наредба №3 от 1 август 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите;
- Наредба за инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на реализираните възстановителни мероприятия, обн. ДВ бр. 15 от 16 февруари 2007 г.;
- Наредба №4 от 12 януари 2009 г. за мониторинг на почвите;
- Наредба №2 от 20 януари 2004 г. за привалата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения, обн. ДВ бр. 14 от 29 февруари 2004 г.;
- Наредба №5 от 19 юли 2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят билкозаготвителните пунктове и складовете за билки, посл. изм. ДВ бр.66 от 10.08. 2018 г.;
- Наредба за разработване на планове за управление на защитени територии с посл. изм. ДВ бр.55 от 7 юли 2017 г.;
- Наредба №54 от 13 декември 2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда, обн. ДВ бр.3 от 11 януари 2011 г.;
- Наредба №6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението, с посл. изм. и доп. ДВ. бр.26 от 29 Март 2019 г.;
- Наредба за изграждане, експлоатация и развитие на национална автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гаммафон в Република България, изм. ДВ бр.40 от 16 Май 2006 г.;

- Наредба за радиационна защита при дейности с източници на йонизиращи лъчения;
- Наредба №9 от 14 март 1991 г. за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти, изм. ДВ. бр.8 от 22 Януари 2002 г.;
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, Обн. ДВ. бр.57 от 2 Юли 2004 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.67 от 23 Август 2019 г.;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, Обн. ДВ. бр.25 от 18 Март 2003 г., посл. изм. ДВ. бр.67 от 23 Август 2019 г.;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони Приета с ПМС № 201 от 31.08.2007 г., обн., ДВ, бр. 73 от 11.09.2007 г., в сила от 11.09.2007 г., посл. изм. и доп., бр. 94 от 30.11.2012 г., в сила от 30.11.2012 г.
- Указания на Министерството на околната среда и водите относно структурата и съдържанието на общинските програми за опазване на околната среда

Мярка 1.2: Превенция и управление на риска от наводнения и други природни бедствия	1.2.1. Брегоукрепване и корекция на речни корита в община Тополовград	500	Община	2021 – 2027	ОПОС,ПУДООС, ДБ, Общински бюджет и др.
	1.2.2. Приемане на Общински план за защита при бедствия, аварии и катастрофи	5	Община	2021 – 2027	Общински бюджет и др.
	1.2.3. Ежегодно прочистване на речни корита и дерета и наблюдаване на съоръжения, мостове, водостоци и други за предотвратяване на наводнения	70	Община	2021 – 2027	ОПОС,ПУДООС, ДБ, Общински бюджет и др.
	1.2.5. Опазване на горите от горски пожари. Изграждане на противопожарна инфраструктура – наблюдателни кули, противопожарни пунктове, оборудване и обзавеждане.	500	Община, ДЛС, РСПАБ	2021 – 2027	ОПОС, ТГС, СПРЗСР, ДБ, Общински бюджет

	1.2.6. Изграждане на нови и оптимизиране и/или разширяване на съществуващи системи за предупреждение, наблюдение, докладване; прогнозиране и сигнализиране във връзка с климатичните изменения и риска от природни бедствия и аварии	500	Община	2021 – 2027	ОПОС, МОСВ, ТГС, ДБ, Общински бюджет
	1.2.7. Залесяване/създаване на нови горски насаждения, включително за ограничаване на ерозията	250	Община, ДГС, частни собственици на гори	2021 – 2027	СПРЗСР, ДБ, Общински бюджет, Частни инвестиции
ОБЩО ЗА МЯРКА 1.2.		1852			

ОБЩО ЗА СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1:		33425			
Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране
1	2	3	4	5	6
Мярка 2.1: Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци	2.1.1. Организиране на информационни кампании за ползите от разделно събиране на рециклируемите отпадъци	10	Община и медии	постоянен до 2027 г.	Общински бюджет и др.
	2.1.2. Разяснителна кампания сред населението, живеещо в селата за ползите от фамилното компостиране	10	Община и медии	постоянен до 2027 г.	Общински бюджет и др.
	2.1.3. Съставяне на регистър на всички производствени фирми и туристически обекти на територията на общината и създаване на база	2	Община и предприятия	постоянен до 2027 г.	Общински, бюджет и др. източници

	данни за отделяните производствени и битови отпадъци от тях				
	2.1.4. Пилотно въвеждане на намален размер на такса „Битови отпадъци” за домакинствата, които прилагат домашно компостиране	-	Община Общински съвет	2021-2027	-
	2.1.5. Извършване на актуален Морфологичен анализ на смесените битови отпадъци към 2024 г.	10	Община	2024	Общински бюджет, ДБ и др.

Специфична цел №4: Запазване и поддържане на доброто качество на атмосферния въздух

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране
1	2	3	4	5	6

Мярка 4.1: Реализиране на проекти и дейности за ограничаване вредното въздействие от употреба на твърди горива и внедряване на щадящи околната среда производства	4.1.1. Оказване на административно съдействие на местните предприятия, при разработване на проекти за технологично обновяване и внедряване на щадящи околната среда производства	2000	Община и предприятия	2021 – 2027	ОПИК, Частни инвестиции и др.
	4.1.2. Реализиране на проекти за енергийна ефективност в обществени административни сгради и обекти на образователната, културната, социалната и здравната инфраструктура	5000	Община	2021 – 2027	Републикански бюджет, Общински бюджет, Европейски фондове
	4.1.3. Саниране и въвеждане на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради в ЖК	5000	МРРБ, Община Тополовград, Частни физически	2021 – 2027	Национална програма за енергийна ефективност на

	„Сакар“ и квартали №11 и № 15 по ПУП на град Тополовград		и/или юридически лица		многофамилни жилищни сгради, частни инвестиции и други
	4.1.4. Саниране и въвеждане на мерки за енергийна ефективност в еднофамилни жилищни сгради	2500	Частни физически и юридически лица	2021 – 2027	Частни инвестиции, Банкови кредити и други
	4.1.5. Възстановяване и рехабилитация на общинска пътна мрежа в община Тополовград	1500	Община	2021 – 2027	СПРЗСР, Републикански Общински бюджет
	4.1.6. Ремонт на уличната мрежа в гр. Тополовград и малките населени места на общината	3500	Община	2021 – 2027	СПРЗСР, Републикански и Общински бюджет
	4.1.7. Провеждане на ежегодни информационни кампании за ползите от въвеждането на енергоспестяващи мерки и за вредното	5	Община	2021 – 2027	Общински бюджет

	въздействие на изгарянето на твърди горива				
ОБЩО ЗА МЯРКА 4.1.		19505			
ОБЩО ЗА СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 4:		19505			

Специфична цел №5: Поддържане и развитие на зелените площи за широко обществено ползване и подобряване чистотата на населените места

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране
1	2	3	4	5	6
Мярка 5.1: Подобряване чистотата на населените места, облагородяване и озеленяване на площите за обществено ползване	5.1.1. „Благоустрояване на площад „Александър Стамболийски”, кв.54 по плана на гр.Тополовград	1000	Община	2021 – 2023	Общински бюджет, СПРЗСР и други
	5.1.2. Ремонт и благоустрояване на площад в село Радовец	350	Община	2021 – 2027	СПРЗСР, Републиканския бюджет, Общински бюджет
	5.1.3. Благоустрояване на площадно пространство в с.Устрем	350	Община	2021 – 2027	СПРЗСР, Републиканския бюджет,

					Общински бюджет
	5.1.4. Облагородяване, озеленяване и благоустройство на междублокови пространства и обществени зелени площи между жилищните сгради в град Тополовград и селата	250	Община	2021 – 2027	СПРЗСР, Републиканския бюджет, Общински бюджет
	5.1.5. Благоустрояване на паркове, зелени площи и зони за отдих в малки населени места	500	Община	2021 – 2027	ТГС, СПРЗСР, ПУДООС, Общински бюджет и други
	5.1.6. Организиране на ежегодни кампании за почистване на обществени зелени площи във всички населени на общината	5	Община	2021 – 2027	Общински бюджет
	5.1.7. Контрол за спазване на нормативните	-	Община	2021 – 2027	-

	изисквания в областта на опазване на околната среда, включително изсичане на дървета и изгаряне на битови отпадъци				
	5.1.8. Намаляване на емисиите на прах от общински улици и пътища, чрез редовно почистване и поддържане	35	Община	2021 – 2027	Общински бюджет
ОБЩО ЗА МЯРКА 5.1.		2490			
ОБЩО ЗА СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 5:		2490			

Специфична цел №6: Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране
1	2		3	4	5

Мярка 6.1: Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управеление на околната среда в Общинска администрация - Тополовград	6.1.1. Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление на околната среда	10	Община	2021 – 2027 г.	НСОРБ, ДБ, Общински бюджет
	6.1.2. Създаване на общинска информационна система за мониторинг и управление на околната среда и регистър на зелени площи	20	Община	2021 – 2027 г.	Общински бюджет
ОБЩО ЗА МЯРКА 6.1.		30			
Мярка 6.2: Подобряване на информационната обезпеченост и ангажиране на местното население за опазване на околната среда	6.2.1. Консултации и обществени обсъждания в процеса на вземане на решения по общински нормативни актове и документи в областта на опазването на околната среда	-	Община	2021 – 2027 г.	-

	6.2.2. Издаване и разпространение на информационни материали, свързани с опазването на околната среда			5	Община, РИОСВ, НПО Училища		2021 – 2027 г.	ПУДООС, Общински бюджет	
	6.2.3. Провеждане на анкетни проучвания за мнението на населението за опазването на околната среда			-	Община		2021 - 2027 г.	-	
	6.2.4. Организиране на конкурси на екологична тематика и „зелени“ училища за деца и ученици от общината			-	Община, Училища, Детски градини		2021 - 2027 г.	-	
Приоритет	Мярка	Дейност/проектна идея*	Кратко описание	Територия /зона за прилагане на интегриран подход (зона за въздействие)**	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката	

ПРИОРИТЕТ 1 : ПРИЛАГАНЕ НА НОВИ ПОДХОДИ ЗА РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНА, УСТОЙЧИВА, МЕСТНА ИКОНОМИКА (ПРОМИШЛЕНОСТ, СЕЛСКО СТОПАНСТВО И ТУРИЗЪМ), ОСНОВАНА НА МЕСТНИТЕ УСЛОВИЯ И РЕСУРСИ	Мярка 1.1 Ведряване на нови технологии в селското стопанство и съвременни форми на интензивно земеделие	Ведряване на нови технологии в селското стопанство и съвременни форми на интензивно земеделие	Ведряване на нови технологии в селското стопанство и съвременни форми на интензивно земеделие	Зона 2	1000	Средства о ЕС и частни средства	2021- 2027	Общинска администрация
	Мярка 1.2 Окрупняване на зеделските земи и сдружаване на зеделските производители	Окрупняване на зеделските земи и сдружаване на зеделските производители	Окрупняване на зеделските земи и сдружаване на зеделските производители	Цялата община	100	Средства о ЕС и частни средства	2021- 2027	Общинска администрация

Мярка 1.3 Насърчаване отглеждането на трайни насаждения, в т.ч. етерично маслени култури, овошки и винени и десертни лозя	Насърчаване отглеждането на трайни насаждения, в т.ч. етерично маслени култури, овошки и винени и десертни лозя	Насърчаване отглеждането на трайни насаждения, в т.ч. етерично маслени култури, овошки и винени и десертни лозя	Зона 3	1000	Средства от ЕС и частни средства	2021- 2027	Общинска администрац ия
Мярка 1.4. Стимулиране на предприемаче ството и модернизиран е на производството в предприятият а	Стимулиране на предприемаче ството и модернизира не на производството в предприятият а	Стимулиране на предприемаче ството и модернизиран е на производството в предприятият а	Зона 1 Цялата община	1000	Средства от ЕС, частни и общински средства	2021- 2027	Общинска администрац ия
Мярка 1.5. Създаване на условия за реализиране на селскостопанс ката продукция	Създаване на условия за реализиране на селскостопан ската продукция	Създаване на условия за реализиране на селскостопанс ката продукция	Цялата община	1200	Средства от ЕС, частни и общински средства	2021- 2027	Общинска администрац ия

Мярка 1.6. Внедряване на практики на екологично чисто земеделие и животновъдс тво	Внедряване на практики на екологично чисто земеделие и животновъдс тво	Внедряване на практики на екологично чисто земеделие и животновъдс тво	Зона 2	2000	Средства от ЕС, частни и общински средства	2021- 2027	Общинска администрац ия
Мярка 1.7. Развитие на съвременно животновъдс тво и пчелни стопанства	Развитие на съвременно животновъдс тво и пчелни стопанства	Развитие на съвременно животновъдс тво и пчелни стопанства	Цялата община	500	Средства от ЕС и частни средства	2021- 2027	Общинска администрац ия
Мярка 1.8. Стимулиране и създаване на условия за развитие на МСП	Стимулиране и създаване на условия за развитие на МСП	Стимулиране и създаване на условия за развитие на МСП	Зона 1	1500	Средства от ЕС и частни средства	2021- 2027	Общинска администрац ия
Мярка 1.9. Обновяване на съществуваща и изграждане на нова техническа инфраструкту ра в индустриална та част на гр. Брезово, с.	Обновяване на съществуваща и изграждане на нова техническа инфраструкту ра в индустриална та част на гр. Брезово, с.	Обновяване на съществуваща и изграждане на нова техническа инфраструкту ра в индустриална та част на гр. Брезово, с. Стрелци, с	Зона 1	2000	Средства от ЕС, частни и общински средства	2021- 2027	Общинска администрац ия

	Стрелци, с .Чоба и с Зелениково	Стрелци, с .Чоба и с Зелениково	.Чоба и с Зелениково					
	Мярка 1.10. Насърчаване на заетостта и подкрепа за мобилността на работната сила в традиционнит е отрасли на общинската икономика	Насърчаване на заетостта и подкрепа за мобилността на работната сила в традиционни те отрасли на общинската икономика	Насърчаване на заетостта и подкрепа за мобилността на работната сила в традиционнит е отрасли на общинската икономика	Цялата община	2000	Средства от ДБ и ЕС	2021- 2027	Общинска администрац ия
	Мярка 1.12. Ефективно управление и използване на общинската собственост	Ефективно управление и използване на общинската собственост	Ефективно управление и използване на общинската собственост	Цялата община	10	Общинск и средства	2021- 2027	Общинска администрац ия

	Мярка 1.13. Дейности за представяне и популяризиране на общината като място за развитие на бизнес, логистика и туристически посещения.	Дейности за представяне и популяризиране на общината като място за развитие на бизнес, логистика и туристически посещения.	Дейности за представяне и популяризиране на общината като място за развитие на бизнес, логистика и туристически посещения.	Цялата община	20	Средства от ЕС, частни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация
Общо за Приоритет 1					12330			
Приоритет 2: Повишаване на инвестиционния потенциал на общината, чрез изграждане на техническите инфраструктури, благоустрояване на населените места и опазване на околната среда	Мярка 2.1 Рехабилитация на републиканските и общинските пътища и реконструкция на мостови съоръжения	Рехабилитация на общинските пътища	Рехабилитация на общинските пътища и реконструкция на мостови съоръжения	Цялата община	2500	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация

		Рехабилитация на републиканските пътища на територията на община Брзеово	Рехабилитация на републиканските пътища на територията на община Брзеово	Цялата община	13000	Средства от РБ	2021-2027	Общинска администрация
		Реконструкция на Път III-666: „Плодовитово – Оризово – Гранит – Чоба – Брезово“, от км 12+800 до км 22+631, с дължина 9,831 км	Рехабилитация на републиканските пътища на територията на община Брзеово	Цялата община	3000	Средства от РБ	2021-2027	Общинска администрация
		Реконструкция на мостови съоръжения	Рехабилитация на републиканските пътища на територията на община Брзеово	Цялата община	500	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация

	Мярка 2.2. Подобряване на водопроводна та и канализацион на мрежи в община Брезово	Подобряване на водопроводна та и канализацион на мрежи в община Брезово	Подобряване на водопроводна та и канализацион на мрежи в община Брезово	Цялата община	2000	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021- 2027	Общинска администрац ия Областно пътно управление - Пловдив
	Мярка 2.3. Благоустроява не на публични пространства и терени за озеленяване, спорт и отдих	Реконструкци я и модернизация на сгради общинска собственост	Реконструкци я и модернизация на сгради общинска собственост	Цялата община	1000	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021- 2027	Общинска администрац ия
		Ремонт на площадите в селата	Ремонт на площадите в селата	Цялата община	500	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021- 2027	Общинска администрац ия
		Ремонт и подмяна на амортизирала тротоарна настилка в населените места от общината	Ремонт и подмяна на амортизирала тротоарна настилка в населените места от общината	Цялата община	200	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021- 2027	Общинска администрац ия

		Архитектурен достъп до обществени сгради на хора с увреждания	Архитектурен достъп до обществени сгради на хора с увреждания	Цялата община	100	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация
		Подобряване състоянието на църковните храмове и дворове	Подобряване състоянието на църковните храмове и дворове	Цялата община	200	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация
		Изграждане на видео наблюдение на обществените места за цялата територия на община Брезово	Изграждане на видео наблюдение на обществените места за цялата територия на община Брезово	Цялата община	200	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация
		Подобряване на състоянието на детски и спортни площадки и изграждането на нови	Подобряване на състоянието на детски и спортни площадки и изграждането на нови	Цялата община	200	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация

	Мярка 2.4. Газификация на публични и частни сгради на територията на община Брезово;	Газификация на публични и частни сгради на територията на община Брезово	Газификация на публични и частни сгради на територията на община Брезово	Цялата община Зона 2	1000	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021- 2027	Общинска администрац ия
	Мярка 2.5. Изграждане на местни партньорства за развитие	Изграждане на производстве н и консултативе н център за биоземеделие (ПКЦБ)	Изграждане на производствен и консултативен център за биоземеделие (ПКЦБ)	Цялата община	2000	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021- 2027	Общинска администрац ия
		Развитие на надобщински дейности и проекти	Развитие на надобщински дейности и проекти	Цялата община	3000	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021- 2027	Общинска администрац ия
		Продължаван е на успешната работа на СНЦ“МИГ Брезово- Братя Даскалови“ и през настоящия	Продължаване на успешната работа на СНЦ“МИГ Брезово- Братя Даскалови“ и през настоящия	Над общински проект	6000	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021- 2027	Общинска администрац ия

		програмен период	програмен период					
	Мярка 2.6. Опазване на околната среда и борба с климатичните промени	Укрепаване на свлачища	Укрепаване на свлачища	Цялата община	20	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021- 2027	Общинска администрац ия
Общо за Приоритет 2					35420			
Приоритет 3: РАЗВИТИЕ НА СИСТЕМИТЕ НА, ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО, ОБРАЗОВАНИЕТО, СОЦ ИАЛНИТЕ И МЛАДЕЖКИ ДЕЙНОСТИ И СПОРТА; ОСИГУРЯВАНЕ НА УСТОЙЧИВА ЗАЕТОСТ И ДОБРА ЖИЗНЕНА СРЕДА	Мярка 3.1. Рехабилитаци я и модернизация на образователна та инфраструкту ра и подобряване на квалификация на педагогически я персонал	Рехабилитаци я и модернизация на образователн ата инфраструкту ра и подобряване на квалификаци я на педагогическ ия персонал	Рехабилитаци я и модернизация на образователна та инфраструкту ра и подобряване на квалификация на педагогически я персонал	Цялата община	1500	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021- 2027	Общинска администрац ия

	Мярка 3.2.Осигуряване на достъп и по-високо качество на здравните услуги , чрез развитие на инфраструктурата на здравеопазването	Реконструкция и модернизация на ФЦСМП - Брезово и закупуване на нови линейки	Реконструкция и модернизация на ФЦСМП - Брезово и закупуване на нови линейки	Цялата община	800	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация
		Осигуряване на достъп и по-високо качество на здравните услуги , чрез развитие на инфраструктурата на здравеопазването	Осигуряване на достъп и по-високо качество на здравните услуги , чрез развитие на инфраструктурата на здравеопазването	Цялата община	700	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация
	Мярка 3.3. Разширяване кръга и повишаване качеството на предлаганите	Разширяване кръга и повишаване качеството на предлаганите социални услуги	Разширяване кръга и повишаване качеството на предлаганите социални услуги	Цялата община	1000	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация

	социални услуги	Изграждане на Дом за стари хора в кв.Чоба , гр. Брезово	Разширяване кръга и повишаване качеството на предлаганите социални услуги	Зона 1	500	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация
		Изграждане на Център за настаняване от семеен тип за хора с увреждания в кв.Чоба , гр. Брезово	Разширяване кръга и повишаване качеството на предлаганите социални услуги	Зона 1	500	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация
	Мярка 3.4. Подобряване на условията и разширяване на възможностите за прекарване на свободното време - културни прояви, рекреативни занимания и спорт	Изграждане на мултифункционална спортна зала в гр. Брезово	Изграждане на мултифункционална спортна зала в гр. Брезово	Цялата община	1000	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация
		Подобряване на условията и разширяване на възможностите за прекарване на свободното време -	Подобряване на условията и разширяване на възможностите за прекарване на свободното време - културни прояви,	Цялата община	100	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация

		културни прояви, рекреативни занимания и спорт	рекреативни занимания и спорт					
Общо за приоритет 3					6100			
ПРИОРИТЕТ 4 СЪХРАНЯВАНЕ НА ИСТОРИЧЕСКОТО НАСЛЕДСТВО И ПОДОБРЯВАНЕ НА УСЛУГИТЕ И ИНФРАСТРУКТУРАТА В СФЕРАТА НА КУЛТУРАТА	Мярка 4.1. Развитие на възможностите за алтернативен туризъм - селски, еко и културен туризъм	Развитие на възможностите за алтернативен туризъм - селски, еко и културен туризъм	Развитие на възможностите за алтернативен туризъм - селски, еко и културен туризъм	Зона 3	1000	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация
	Мярка 4.2 Възстановяване и опазване на културно историческото наследство	Възстановяване и опазване на културно историческото наследство	Възстановяване и опазване на културно историческото наследство	Зона 3	1300	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация
	Мярка 4.3. Реконструкция и обновяване на обществени сгради с историческо и културно значение	Реконструкция и обновяване на обществени сгради с историческо и културно значение	Реконструкция и обновяване на обществени сгради с историческо и културно значение	Зона 3	500	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация

	Мярка 4.4. Организиране и утвърждаване на общински фестивал "Празници на Брезовската чаршия"	Запазване на културните традиции, чрез разнообразяване на проявите в културния календар на общината	Организиране и утвърждаване на общински фестивал "Празници на Брезовската чаршия"	Зона 4	250	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация
	Мярка .4.5. Запазване на културните традиции, чрез разнообразяване на проявите в културния календар на общината	Запазване на културните традиции, чрез разнообразяване на проявите в културния календар на общината	Запазване на културните традиции, чрез разнообразяване на проявите в културния календар на общината	Зона 3	100	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация
Общо за приоритет 4					3150			

ПРИОРИТЕТ 5: ПРЕДОСТАВЯНЕ НА КАЧЕСТВЕНИ ОБЩЕСТВЕНИ УСЛУГИ В ДИАЛОГ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ОБЩИНА БРЕЗОВО	Мярка 5.1. Създаване на устройствено- планова основа за развитието на община Брезово	. Създаване на устройствено -планова основа за развитието на община Брезово	Приемане на ОУП и ПУП	Цялата община	200	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021- 2027	Общинска администрация
	Мярка 5.2. Постоянно подобряване на на електронното управление в Общината и системата за квалификация на служителите от общинската администрация	Постоянно подобряване на на електронното управление в Общината и системата за квалификация на служителите от общинската администрация	Постоянно подобряване на на електронното управление в Общината и системата за квалификация на служителите от общинската администрация	Цялата община	150	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021- 2027	Общинска администрация

	Мярка 5.3. Интеграция на дейностите по обслужване на жителите и бизнеса между общината, регионалните и държавните институции	Интеграция на дейностите по обслужване на жителите и бизнеса между общината, регионалните и държавните институции	Интеграция на дейностите по обслужване на жителите и бизнеса между общината, регионалните и държавните институции	Цялата община	200	Средства от ЕС, държавни и общински средства	2021-2027	Общинска администрация
Общо за Приоритет 5					550			
Общо за ПИРО БРЕЗОВО					57550			

Таблица 24: Приложение 1 А

ИНДИКАТИВЕН СПИСЪК НА ВАЖНИ ЗА ОБЩИНАТА ПРОЕКТИ, ВКЛЮЧЕНИ В ПИРО НА ОБЩИНА БРЕЗОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г.						
Приоритет	Мярка	Проекти	Проектна готовност	Индикативен срок на изпълнение (месеци)	Общ индикативен бюджет на проектната идея (в хил. лв.)	Допълнителна информация
ПРИОРИТЕТ 1	Мярка 1.6	Изграждане на производствен и консултативен център за биоземеделие (ПКЦБ)	Разработена концепция за местно развитие	24	2000	
	Мярка 1.9	Обновяване на съществуваща и изграждане на нова техническа инфраструктура в индустриалната част на гр. Брезово, с. Стрелци, с. Чоба и с Зелениково	Идеен проект	36	2000	

ПРИОРИТЕТ 2	Мярка 2.1	Реконструкция на Път III-666: „Плодовитово – Оризово – Гранит – Чоба – Брезово“, от км 12+800 до км 22+631, с дължина 9,831 км	Идеен проект	24	3000	
	Мярка 2.2	Подобряване на водопроводната и канализационна мрежи в община Брезово	Идеен проект	24	2000	
	Мярка 2.5	Продължаване на успешната работа на СНЦ“МИГ Брезово-Братя Даскалови“ и през настоящия програмен период.	Идеен проект	6	6000	
ПРИОРИТЕТ 3	Мярка 3.3	Изграждане на Дом за стари хора в с.Чоба , гр. Брезово	Идеен проект	24	500	
	Мярка 3.3	Изграждане на Център за настаняване от семеен тип за хора с увреждания в с.Чоба , гр. Брезово	Идеен проект	24	500	
	Мярка 3.4.	Изграждане на Многофункционална спортна зала - в гр. Брезово	Идеен проект	36	2500	

ПРИОРИТЕТ 4	Мярка 4.2.	Реконструкция и обновяване на обществени сгради с историческо и културно значение	Идеен проект	24	500	
	Мярка 4.4.	Организиране и утвърждаване на общински фестивал "Празници на Брезовската чаршия"	Работен проект	6	250	
Общ индикативен бюджет на всички проекти					19250 хил. лв.	